2024/1735

2024.6.28.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/1735 RENDELETE

(2024. június 13.)

a „nettó zéró” technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ([2]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([3]),

mivel:

(1) A nettó zéró kibocsátásra való átállás máris hatalmas ipari, gazdasági és geopolitikai változásokat idéz elő világszerte, amelyek a világ dekarbonizációs erőfeszítéseinek előrehaladtával egyre hangsúlyosabbak lesznek. Miközben megvalósítja az energetikai, éghajlatvédelmi és környezeti átállást, az Uniónak válaszokat kell adnia e változásokra. Az erős gyártási bázis kulcsfontosságú eleme annak, hogy az Unióban biztosítani lehessen a „nettó zéró” technológiákhoz való hozzáférést, és meg lehessen őrizni a minőségi munkahelyeket. Ehhez arra van szükség, hogy az Unió – többek között az innováció segítségével – megőrizze versenyképességét, kiváltképp a tiszta technológiák terén.

(2) Tekintettel a „nettó zéró” technológiák összetettségére és transznacionális jellegére, az e technológiákhoz való hozzáférést biztosító összehangolatlan nemzeti intézkedések következtében fennáll a versenytorzulásnak és a belső piac széttagoltságának a kockázata. A tagállamok ilyen intézkedéseinek eredményeként esetleg eltérő szabályozások vonatkozhatnak a piaci szereplőkre, a tagállamokban különböző szintű lehet a „nettó zéró” technológiák kínálatához való hozzáférés – többek között különböző szintű támogatást kaphatnak a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek –, a közbeszerzés eltérő szabályai és nem összehangolt formái lehetnek érvényben, eltérő eljárások és lejárati időtartamok vonatkozhatnak az engedélyezési folyamatokra, akadályokat teremtve a tagállamok közötti kereskedelem számára, továbbá gátolva a belső piac megfelelő működését. A belső piac működésének védelme érdekében tehát közös uniós jogi keretet kell létrehozni annak érdekében, hogy e központi jelentőségű kihívást az Unió „nettó zéró” technológiák területére vonatkozó rezilienciájának és ellátásbiztonságának növelésével, együttesen lehessen kezelni.

(3) Az Unió elkötelezte magát gazdaságának gyorsított ütemű dekarbonizációja és a megújuló energiaforrások ambiciózus mértékű alkalmazása mellett annak érdekében, hogy 2050-re megvalósuljon a klímasemlegesség vagyis a nettó zéró kibocsátás vagy az elnyelések levonása utáni kibocsátás. Ez a célkitűzés központi eleme a Bizottság 2019. december 11-i, „Az európai zöld megállapodás” című közleményében meghatározott európai zöld megállapodásnak, „A 2020. évi új iparstratégia frissítése: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében” című, 2021. május 5-i bizottsági közleménynek, továbbá összhangban áll az Uniónak a Párizsi Megállapodás keretében tett, a globális éghajlat-politikai fellépés iránti elkötelezettségével ([4]). Az Unió klímasemlegességi céljának elérése érdekében az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) kötelező

([1]) HL C 349., 2023.9.29., 179. o.
([2]) HL C, C/2023/254, 2023.10.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj.
([3]) Az Európai Parlament 2024. április 25-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2024. május 27-i határozata.
([4]) A Tanács (EU) 2016/1841 határozata (2016. október 5.) az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye keretében létrejött párizsi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 282., 2016.10.19., 1. o.).
([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

uniós éghajlat-politikai célértéket határoz meg, amelynek értelmében 2030-ig az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal kell csökkenteni a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást. A 2021. július 14-i, „»Irány az 55 %!«: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében” című bizottsági közleményben meghatározott „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célértékének teljesítését célozza, ezért e tekintetben felülvizsgálja és aktualizálja az uniós jogot.

(4) Emellett a 2023. február 1-jei bizottsági közleményben meghatározott, a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervátfogó megközelítést határoz meg a tisztaenergia-technológia négy pilléren alapuló fejlesztésének támogatására. Az első pillér célja egy olyan szabályozási környezetet létrehozni, amelyben egyszerűbbé és észszerűbbé válnak az új „nettó zéró” technológiák gyártó- és összeszerelő üzemeinek engedélyezésére vonatkozó eljárások, továbbá elősegíteni az Unió „nettó zéró” iparának növekedését. A második pillér a „nettó zéró” technológiák előállításának finanszírozását és az ebbe történő befektetést hivatott előmozdítani annak érdekében, hogy meg lehessen őrizni az Unió előnyét a zöld és digitális átállás szempontjából releváns kritikus és kialakulóban lévő technológiák terén, mégpedig egyrészt az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó, a Bizottság 2023. március 17-i közleményében meghatározott ideiglenes válság- és átállási keret, másrészt az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([6]) létrehozott Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) életre hívásával. A harmadik pillér az átállás megvalósításához szükséges készségek fejlesztéséhez és a tisztaenergia-technológiai ágazatban dolgozó szakképzett munkavállalók számának növeléséhez kapcsolódik. A negyedik pillér pedig a kereskedelemre és a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncának diverzifikálására összpontosít. Idetartozik a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó klub létrehozása, a hasonlóan gondolkodó partnerekkel való együttműködés az ellátási láncok közös megerősítése és az egyedüli beszállítók igénybevétele helyett a beszerzési források diverzifikálása a kritikus inputok tekintetében. Ez a rendelet az említett intézkedések részét képezi, és hozzájárul az uniós ipari dekarbonizáció üzleti megalapozottságának fokozásához.

(5) A belső piac megfelelő környezetet biztosít ahhoz, hogy a szükséges mértékben és ütemben lehessen hozzáférni azokhoz a technológiákhoz, amelyekre szükség van az Unió éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseinek megvalósításához, valamint az európai zöld megállapodás azon célkitűzésének teljesítéséhez, hogy a dekarbonizáció fenntartható versenyképességhez vezessen. A klímasemleges, erőforrás-hatékony és „nettó zéró” gazdaság felé vezető út a belső piac erejét kihasználva komoly lehetőségeket teremt az Unió „nettó zéró” iparának bővítésére azáltal, hogy előmozdítja a „nettó zéró” technológiákba és ellátási láncaikba történő beruházásokat. Ezek a technológiák szükségesek ahhoz, hogy meg lehessen valósítani a tagállamok által az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([7]) szerint elfogadott, integrált nemzeti energia- és klímatervek célkitűzéseit, hozzájárulnak az uniós ipar rezilienciájához és versenyképességéhez, valamint lehetővé teszik az uniós gazdasági ágazatok dekarbonizációját az energiaellátástól kezdve a közlekedésen és az épületeken át az iparig. Az Unión belüli erős „nettó zéró” ipar jelentős mértékben hozzájárulhat az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljainak eredményes eléréséhez, valamint az európai zöld megállapodás egyéb célkitűzéseinek támogatásához, miközben előmozdítja az ipari bázist és ezáltal minőségi munkahelyeket hoz létre és fenntartható növekedést generál.

(6) E kötelezettségvállalások teljesítése érdekében az Uniónak fel kell gyorsítania a „nettó zéró” gazdaságra való átállás ütemét, többek között a tiszta energiának az energiaszerkezetén belüli arányának emelése, valamint az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások arányának növelése révén. Ez hozzá fog járulni a szociális jogok európai pillérének megvalósítására szolgáló cselekvési tervben meghatározott, 2030-ra elérendő uniós célértékek megvalósításához, amely cselekvési terv a Bizottság hozzájárulása a szociális jogok 2017-ben, Göteborgban kihirdetett európai pillérének (a továbbiakban: a Pillér) végrehajtásához.

(7) Az Oroszország Ukrajna elleni indokolatlan és jogellenes katonai agressziója nyomán megemelkedett energiaárak erőteljes lendületet adtak az európai zöld megállapodás végrehajtásának felgyorsításához és az (EU) 2018/1999 rendelet által szabályozott energiaunió rezilienciájának megerősítéséhez, mégpedig a tiszta energiára való átállás felgyorsítása és az Oroszországból exportált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség megszüntetése révén. A „REPowerEU terv” című, 2022. május 18-i bizottsági közleményben meghatározott REPowerEU terv kulcsfontosságú szerepet tölt be abban, hogy megfelelő választ lehessen adni az Oroszország Ukrajna elleni inváziója okozta nehézségekre és globális energiapiaci zavarokra. A terv célja, hogy az Unió gáz- és

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L 2024/795., 2024.2.29., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

villamosenergia-fogyasztásának csökkentése, valamint az energiahatékony és karbonszegény megoldások bevezetésére irányuló beruházások fellendítése érdekében felgyorsítsa az energetikai átmenetet az Unióban.

(8) Az uniós éghajlat- és energiapolitikai célok elérése érdekében prioritásként kell kezelni az energiahatékonyságot. E célok elérésének legolcsóbb, legbiztonságosabb és legtisztább módja az energiatakarékosság. Az energiahatékonyság elsődlegességének elve az uniós energiapolitika egyik általános elve, amely mind a szakpolitikai, mind a beruházási döntések gyakorlati alkalmazása szempontjából fontos. Ezért elengedhetetlen az olyan energiahatékony technológiák – például a hőszivattyúk, a távfűtés és -hűtés, valamint az intelligens energiahálózati technológiák – uniós gyártási kapacitásának bővítése, amelyek segítik az Uniót az energiafogyasztás csökkentésében és szabályozásában.

(9) Az Unió dekarbonizációs célkitűzései, az energiaellátás biztonsága, az energiarendszer digitalizálása és a kereslet villamosítása, például a mobilitás terén, valamint a további és gyorsabb elektromos töltőpontok iránti igény a villamosenergia-hálózatok hatalmas bővítését teszik szükségessé az Unióban mind az átvitel, mind az elosztás szintjén. Átviteli szinten egyebek mellett nagyfeszültségű egyenáramú rendszerekre van szükség a megújuló tengeri energiák bekapcsolásához; míg az elosztás szintjén a villamosenergia-szolgáltatók bekapcsolása és a keresletoldali rugalmasság kezelése az innovatív hálózati technológiákba, például az elektromos járművek intelligens töltésébe, az energiahatékony épületekbe és az ipar automatizálásába, az intelligens vezérlésbe, a fejlett fogyasztásmérő-infrastruktúrába és az otthoni energiagazdálkodási rendszerekbe történő beruházásokra épül. A villamosenergia-hálózatnak számos szereplővel vagy eszközzel kell együttműködnie a részletes megfigyelhetőségi szint és ezáltal az adatok rendelkezésre állása alapján annak érdekében, hogy megvalósulhasson a rugalmasság, az intelligens töltés, az intelligens energiahálózattal rendelkező intelligens épületek, valamint a kismértékű rugalmassági szolgáltatások létrehozása, lehetővé téve a keresletoldali választ a fogyasztók részéről, továbbá a megújuló energiaforrások elterjedését. A „nettó zéró” technológiáknak az Unió hálózatába történő bekapcsolásához a villamosenergia-hálózatok gyártási kapacitásainak jelentős bővítésére van szükség olyan területeken, mint a tengeri és szárazföldi kábelek, alállomások és transzformátorok.

(10) További szakpolitikai erőfeszítésre van tehát szükség az Unió részéről annak érdekében, hogy megfelelő potenciál álljon rendelkezésre a gyártási kapacitásnak – az Unió 2030-ra kitűzött éghajlat-politikai céljainak támogatását célzó – gyors bővítésére, mégpedig a kereskedelmi forgalomban elérhető technológiák piaci feltételeinek javítása, továbbá a „nettó zéró” technológiák és ellátási láncaik ellátásbiztonságának javítása, a piac széttagoltságának csökkentése, valamint az uniós energiarendszer általános rezilienciájának és versenyképességének megőrzése, illetve megerősítése révén. Ez magában foglalja az (EU) 2022/1214 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben ([8]) említett legjobb minőségű üzemanyagok biztonságos és fenntartható forrásához való hozzáférést.

(11) E rendeletnek ki kell egészítenie az (EU) 2024/1252 európai parlamenti és tanácsi rendeletet ([9]) azáltal, hogy a „nettó zéró” technológiák előállítására, mégpedig a végtermékekre, a specifikus alkotóelemekre és ezek előállításához elsődlegesen használt specifikus gépekre összpontosít. Az (EU) 2024/1252 rendelet nem ezen elemeket, hanem az ellátási lánc ezt megelőző (upstream) szakaszát, kiváltképp a kritikus fontosságú nyersanyagokat, azok kitermelését, feldolgozását és újrafelhasználását helyezi a középpontba. Az említett technológiák elengedhetetlenek a stratégiai ágazatok széles spektruma, köztük a „nettó zéró” technológiai ágazatok, a digitális ágazat, a repülés és az űrrepülés, valamint a védelmi ágazat számára. E rendelet és az (EU) 2024/1252 rendelet ugyanazt a logikát követi az üzleti megalapozottság biztosítását, a megfelelő készségek fejlesztését és elsajátítását, valamint a beruházások támogatását illetően, így a két jogi aktus kiegészíti egymást a „nettó zéró” technológiák uniós gyártásának teljes ellátási láncában megvalósuló szabályozási támogatási szinergiák létrehozását illetően. Ez a rendelet az olyan feldolgozott anyagokra is kiterjed, amelyek alapvető alkotóelemei a „nettó zéró” technológiáknak, az (EU) 2024/1252 rendelet hatálya alá tartozó kritikus fontosságú nyersanyagok kivételével.

(12) A „nettó zéró” technológiák gyártásához nélkülözhetetlen végtermékeket és specifikus alkotóelemeket egy mellékletben kell felsorolni nem kimerítő jelleggel. Ezek között szerepeltetni kell a valamely vállalkozás által gyártott és értékesített végtermékeket és alkotóelemeiket, beleértve a feldolgozott anyagokat is, ugyanakkor az (EU) 2024/1252 rendelet hatálya alá tartozó nyersanyagokat nem. Az említett melléklet célja a lehetőségekhez mérten meghatározni mindazon végtermékeket és specifikus alkotóelemeket, amelyek alapvető fontosságúak a „nettó zéró” technológiák gyártásához, és amelyeket ezért észszerűen úgy lehet tekinteni, hogy mindig elsődlegesen az e rendeletben felsorolt „nettó zéró” technológiákhoz használják őket. Az említett mellékletben nem szereplő specifikus alkotóelemek és specifikus gépek olyan esetekben tartozhatnak mégis e rendelet hatálya alá, amikor egy illetékes nemzeti hatóságnak benyújtott bizonyítékok alapján a projektgazda például piaci tanulmányok vagy off-take

([8]) A Bizottság (EU) 2022/1214 felhatalmazáson alapuló rendelete (2022. március 9.) az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletnek egyes energiaágazatbeli gazdasági tevékenységek tekintetében, valamint az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az ezekre a gazdasági tevékenységekre vonatkozó különös közzétételek tekintetében történő módosításáról (HL L 188., 2022.7.15., 1. o.).

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1252 rendelete (2024. április 11.) a kritikus fontosságú nyersanyagok biztonságos és fenntartható ellátását biztosító keret létrehozásáról, valamint a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1252, 2024.5.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

megállapodások révén bizonyítani tudja, hogy a specifikus alkotóelemeket vagy gépeket elsődlegesen „nettó zéró” technológiák előállítására használják, az (EU) 2024/1252 rendelet hatálya alá tartozó kritikus fontosságú nyersanyagok kivételével.

(13) A „nettó zéró” technológiák ellátási láncában megtalálható, bizonyos specifikus alkotóelemek gyártása energiaigényes eljárásokkal történik, nevezetesen az acél-, az alumínium- és a nemvasfém-ágazatban, a vegyi alapanyagok és a cement előállításában, a mészkő-, az üveg-, a kerámia-, a műtrágya-, valamint a cellulóz- és papírágazatban. Ezen eljárások közül sokat magas energia- és karbonintenzitás jellemez, ami általában megnehezíti szén-dioxid-kibocsátásaik csökkentését. Az (EU) 2021/1119 rendelet ugyanakkor előírja az uniós gazdaság gyors ütemű dekarbonizációját. Tekintve, hogy 2019-ben az uniós teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátások 17 %-a az energiaigényes iparágakból származott, ezek dekarbonizációja elengedhetetlen ahhoz, hogy az Unió klímasemlegessé válhasson. Ez azt jelenti, hogy a „nettó zéró” technológiákhoz használt specifikus alkotóelemek uniós ellátásbiztonsága az energiaigényes iparágakban megvalósuló dekarbonizációs erőfeszítések fokozásától is függ. Az energiaigényes iparágak létesítményei akkor tartoznak e rendelet hatálya alá, ha az érintett létesítményekben olyan specifikus alkotóelemeket gyártanak, amelyeket a „nettó zéró” technológiákban használnak elsődlegesen. Amiatt, hogy ezen ágazatok egészét dekarbonizálni kell, továbbá az ezen ágazatokban gyártott, a „nettó zéró” technológiák ellátási láncaiban használt specifikus alkotóelemek rendelkezésre állásának biztosítása érdekében e rendeletet – ellentétben más, szintén e rendelet hatálya alá tartozó, a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekkel – az olyan energiaigényes iparágakban végrehajtott projektekre is alkalmazni kell, amelyek keretében többek között, de nem kizárólag a „nettó zéró” technológiák ellátási láncaiban felhasznált specifikus alkotóelemek előállítása zajlik. Az ilyen, kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenéző létesítmények e rendelet hatálya alá vonásának feltétele a létesítmény oly módon történő megépítésére vagy átalakítására irányuló projekt megléte, amelynek köszönhetően a gyártási tevékenységekből származó szén-dioxid-kibocsátások jelentősen csökkennek. Ezen ágazatok e rendelet keretében történő célzott támogatása hozzájárul ahhoz, hogy biztosítani lehessen a „nettó zéró” technológiák fenntartható kínálatához való hozzáférést a belső piacon, növeli a beruházási biztonságot, és keresletoldali ösztönzést teremt a transzformatív és dekarbonizációs hatású „nettó zéró” technológiák számára.

(14) A „nettó zéró” technológiák listája tartalmazza azokat a technológiákat, amelyek elengedhetetlenek az Unió dekarbonizációs céljainak teljesítéséhez, valamint a belső piac működésének javításához. A listában olyan technológiák is szerepelnek, amelyeket nem minden tagállam fogad el tiszta és biztonságos energiaforrásként. Ez összhangban áll azon jogukkal, hogy saját maguk határozzák meg, hogy a különböző energiaforrások közül melyeket választják, valamint hogy maguk döntsenek energiaellátásuk általános szerkezetéről és iparpolitikájukról. E jogok szavatolása érdekében a „nettó zéró” technológiák listája nem érintheti a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló jelenlegi többéves pénzügyi keret szerinti forrásallokációt, különösen ami az energetikai technológiákhoz kapcsolódó, az uniós finanszírozásra vonatkozó forrásjogosultsági és odaítélési szempontokat illeti, beleértve azokat a forrásokat is, amelyek finanszírozása a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) kibocsátási egységeiből vagy az Európai Beruházási Bank (EBB) általi támogatásból történik. A tagállamok nem kötelezhetők továbbá arra, hogy olyan technológia értékláncát támogató projekteket ismerjenek el stratégiai projektekként, amelyeket nem fogadnak el energiaszerkezetük részeként.

(15) Annak biztosítása érdekében, hogy az Unió energiarendszere a jövőben reziliens legyen, ezt a kapacitásbővítést a szóban forgó technológiák teljes ellátási láncában el kell végezni, teljes összhangban az (EU) 2024/1252 és az (EU) 2023/1781 ([10]) európai parlamenti és tanácsi rendelettel, valamint ezeket kiegészítve.

(16) Az ellátásbiztonsággal kapcsolatos kérdések kezelése, és egyúttal az Unió energiarendszere rezilienciájának, valamint a dekarbonizációs és korszerűsítési erőfeszítéseknek a támogatásához való hozzájárulás érdekében bővíteni kell az Unióban a „nettó zéró” technológiák gyártási kapacitását. Az Uniónak biztosítania kell, hogy a fotovoltaikus technológiák gyártóira olyan szabályozási környezet vonatkozzon, amely lehetővé teszi, hogy növeljék versenyelőnyüket és javítsák az ellátásbiztonsági kilátásokat oly módon, hogy 2030-ra legalább 30 gigawatt operatív fotovoltaikus gyártási kapacitás elérésére törekszenek a teljes fotovoltaikus értékláncban, összhangban – a Bizottság 2022. május 18-i közleményében meghatározott – uniós napenergia-stratégia keretében támogatott Európai Fotovoltaikusnapelem-ipari Szövetségben lefektetett célokkal. Az Uniónak biztosítania kell továbbá, hogy a szél- és hőszivattyú-technológiák uniós gyártóira olyan szabályozási környezet vonatkozzon, amelynek segítségével megszilárdíthatják versenyelőnyüket, és a 2020-as években fenntarthatják vagy bővíthetik a jelenlegi piaci részesedésüket, összhangban az Uniónak a 2030-ra kitűzött energia- és éghajlat-politikai célok elérésére irányuló, a technológiakiépítésre vonatkozó előrejelzéseivel. Ez azt jelenti, hogy 2030-ra az Unió gyártási kapacitása a szélenergia terén legalább 36 GW, a hőszivattyúk esetében pedig legalább 31 GW lesz. Az akkumulátorok és elektrolizátorok uniós gyártóinak olyan szabályozási környezetben kell működniük, amelyben megszilárdíthatják technológiai vezető szerepüket, és aktívan hozzájárulhatnak e piacok formálásához. Az akkumulátortechnológiák esetében ez az Európai Akkumulátorszövetség célkitűzéseihez történő hozzájárulást jelentené, és arra irányulna, hogy az uniós akkumulátorgyártók az akkumulátorok iránti éves uniós kereslet közel 90 %-át ki tudják elégíteni, tehát 2030-ra legalább 550 GWh uniós gyártási kapacitás álljon rendelkezésre. A REPowerEU terv az uniós

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1781 rendelete (2023. szeptember 13.) az Európa félvezető-ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2021/694 rendelet módosításáról (csiprendelet) (HL L 229., 2023.9.18., 1. o.).

elektrolizátorgyártók számára 2030-ra 10 millió tonna megújuló hidrogén Unión belüli előállítását és akár 10 millió tonna megújuló hidrogén importját irányozza elő. Annak biztosítása érdekében, hogy az Unió technológiai vezető szerepe kereskedelmi vezető szerepként is megjelenjen, amint azt a Bizottság és az Európai Tisztahidrogén-szövetség az általuk az elektrolizátorokkal kapcsolatosan kiadott együttes nyilatkozat keretében is támogatta, az uniós elektrolizátorgyártóknak képesnek kell lenniük tovább növelni kapacitásukat oly módon, hogy a kiépített elektrolizátorkapacitás 2030-ra elérje a legalább 100 GW hidrogént. A REPowerEU terv emellett célul tűzi ki, hogy a fenntartható biometán termelése 2030-ra elérje a 35 milliárd m^3-t. A biometán, amelynek ellátási lánca ma nagyrészt Európában található, már most is hozzájárul az Unió rezilienciájához, ezért azt még jobban népszerűsíteni kell. A légijármű-üzemanyagok és a tengeri közlekedésben használt üzemanyagok uniós gyártóinak fenntartható alternatív üzemanyagokat kell továbbfejleszteniük, gyártaniuk és elterjeszteniük az ahhoz történő jelentős hozzájárulás érdekében, hogy a közlekedési ágazat üvegházhatásúgáz-kibocsátása 2050-re 90 %-kal csökkenjen, valamint hogy megfeleljenek az (EU) 2023/2405 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([11]) és az (EU) 2023/1805 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([12]) meghatározott kötelezettségeknek. Ezt a kibocsátás-csökkentést a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok értékláncának ipari szövetsége is határozottan támogatja. Az Uniónak biztosítania kell, hogy a szabályozási környezet és a fenntartható alternatívlégijárműüzemanyag-technológiák, valamint a tengeri közlekedésben használt fenntartható alternatívüzemanyag-technológiák gyártóira vonatkozó támogatási keret lehetővé tegye számukra gyártási kapacitásaik növelését a teljes üzemanyag-értéklláncban, az alapanyagok összegyűjtésétől és szolgáltatásától kezdve a keverésig, beleértve átalakítási és finomítási kapacitásaik növelését is.

(17) E célkitűzéseket együttesen kell mérlegelni, figyelembe véve azt is, hogy az ellátási lánc bizonyos elemei (például az inverterek, a napelemcellák, a fotovoltaikus öntvények (ingot) és ostyák (wafer) vagy az akkumulátorok katódjai és anódjai) esetében az uniós gyártási kapacitás csekély. Az importfüggőség és a kiszolgáltatottság feletti aggályok kezelését elősegítendő, valamint annak biztosítása érdekében, hogy teljesüljenek az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljai, általános referenciaértéket kell meghatározni a „nettó zéró” technológiai termékek Unión belüli gyártási kapacitására vonatkozóan, és hasonló referenciaérték bevezetése kívánatos a „nettó zéró” technológiák esetében is. Arra kell törekedni, hogy az uniós „nettó zéró” technológiák éves kapacitása 2030-ra – a „nettó zéró” technológiákra teljességükben tekintve – megközelítse vagy elérje az éves kiépítési igények legalább 40 %-ának megfelelő teljes éves gyártási referenciaértéket.

(18) A „nettó zéró” technológiai termékek ugyanakkor hozzá fognak járulni az Unió rezilienciájához és a tisztaenergia-ellátás biztonságához. A biztonságos tisztaenergia-ellátás a gazdasági fejlődés, valamint a közrend és a közbiztonság előfeltétele. A „nettó zéró” technológiai termékek más stratégiailag fontos gazdasági ágazatok, például a mezőgazdaság és az élelmiszer-termelés számára is előnyökkel járnak azáltal, hogy versenyképes áron biztosítják a tiszta energiához és gépekhez való hozzáférést, ezáltal fenntartható módon hozzájárulnak az Unió élelmezésbiztonságához, valamint ahhoz, hogy a körforgásos gazdaság révén bővüljön a bioalapú alternatívák kínálata. Hasonlóképpen, az Unió éghajlatvédelmi törekvéseinek teljesítése gazdasági növekedést és társadalmi jólétet is eredményez.

(19) A legfontosabb, tömegesen előállított tisztaenergia-technológiák globális piacának éves értéke 2030-ra mintegy 650 milliárd USD lesz, ami a jelenlegi szint több mint háromszorosát jelenti. A „nettó zéró” ipar globálisan egyre nagyobb ütemben növekszik. Az uniós ipar csak akkor tud jólétet biztosítani az uniós polgárok számára, ha globálisan versenyképes és nyitott a világpiac felé. Egy globálisan versenyképes uniós „nettó zéró” technológiai ágazat segítséget fog nyújtani a „nettó zéró” technológiák nagy uniós gyártási kapacitásának kialakításához. A „nettó zéró” technológiák ellátási láncainak szegmenseiben globálisan versenyképes uniós iparágak emellett hozzá fognak járulni az uniós „nettó zéró” technológiai ellátási láncok általános rezilienciájához, és segítségükkel az Unió fokozottabban hozzá tud férni a „nettó zéró” technológiákhoz.

(20) A „nettó zéró” technológiák előállítása összetett és globálisan összekapcsolt értékláncoktól függ. A versenyképesség fenntartása és a „nettó zéró” technológiai termékek és ellátási láncaik terén jelenleg tapasztalható stratégiai importfüggőség csökkentése – továbbá az új függőségek kialakulásának elkerülése – érdekében az Uniónak folytatnia kell „nettó zéró” ipari bázisának megerősítését, valamint versenyképesebbé és innovációra nyitottabbá kell válnia. Az Unió versenyképességének fokozására irányuló egyéb intézkedésekkel együtt az uniós gyártási kapacitás növelésére irányuló intézkedéseknek azt is biztosítaniuk kell, hogy az Unió domináns szerepet játsszon a globális értékélánc stratégiai részeiben – ideértve a végtermékeket is –, mégpedig annak érdekében, hogy olyan szintű ellátásbiztonság valósuljon meg, amelyre az Uniónak az éghajlat- és energiapolitikai célkitűzései eléréséhez szüksége van. Ezért egy második általános referenciaértéket is meg kell határozni. Azt kell kitűzni célul, hogy a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló uniós kapacitás nagyobb arányt képviseljen a világtermelésben, és az e rendeletben előírt nyomon követés alapján 2040-re értékben kifejezve elérje a teljes globális gyártás 15 %-át. E második referenciaérték

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2405 rendelete (2023. október 18.) a fenntartható légi közlekedés egyenlő versenyfeltételeinek biztosításáról (ReFuelEU Aviation) (HL L, 2023/2405, 2023.10.31., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj.

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1805 rendelete (2023. szeptember 13.) a megújuló és alacsony kibocsátású tüzelőanyagok tengeri szállításban való alkalmazásáról, valamint a 2009/16/EK irányelv módosításáról (HL L 234., 2023.9.22., 48. o.).

nem alkalmazandó, ha a nagyobb uniós gyártási kapacitás jelentősen meghaladná azokat az uniós kiépítési igényeket, amelyekre az adott technológiák esetében az uniós éghajlat- és energia-politikai célértékek eléréséhez szükség van.

(21) Annak érdekében, hogy a „nettó zéró" technológiák gyártására irányuló projekteket – többek között a stratégiai „nettó zéró" projekteket – a lehető leggyorsabban el lehessen indítani vagy ki lehessen terjeszteni a „nettó zéró" technológiák uniós ellátásbiztonságának biztosítása érdekében, fontos biztosítani a hatékony tervezést és a beruházási biztonságot a projektgazdák adminisztratív terheinek minimálisra csökkentése révén. Ezért a „nettó zéró" technológiák gyártására irányuló projektekre – többek között a stratégiai „nettó zéró" projektekre – vonatkozó tagállami engedélyezési eljárásokat észszerűsíteni kell, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ilyen projektek biztonságosak, védettek és környezeti szempontból fenntarthatóak legyenek, és megfeleljenek a környezetvédelmi, társadalmi és biztonsági követelményeknek. Az uniós környezetvédelmi jog közös feltételeket határoz meg a nemzeti engedélyezési eljárások folyamatára és tartalmára vonatkozóan, ezáltal biztosítja a környezetvédelem magas szintjét. A stratégiai „nettó zéró" projekt státusz megadása nem sértheti az érintett projektekre alkalmazandó engedélyezési feltételeket, beleértve a 2000/60/EK ([13]), a 2004/35/EK ([14]), a 2010/75/EU ([15]), a 2011/92/EU ([16]) és a 2012/18/EU ([17]) európai parlamenti és tanácsi irányelvben, valamint a 92/43/EGK tanácsi irányelvben ([18]) meghatározottakat.

(22) Lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy belső szervezeti felépítésük fényében eldönthessék, hogy egyedüli kapcsolattartó pontjaikat helyi, regionális vagy nemzeti szinten, illetve valamely egyéb releváns közigazgatási szinten hozzák létre vagy jelölik ki. Az érintett illetékes hatóságoknak ezenkívül az engedélyezési eljárás megkezdését megelőzően meg kell határozniuk a projektgazdától kért információkra vonatkozó követelményeket, valamint ezen információk körét, és minderről tájékoztatniuk kell az egyedüli kapcsolattartó pontot. Az egyedüli kapcsolattartó pont feladata, hogy ezen információkról tájékoztassa a projektgazdát. Az egyedüli kapcsolattartó pontnak – koordinátori szerepében – elő kell segítenie az illetékes hatóságok felé történő információszolgáltatást, mindenekelőtt az engedélyezési kérelmek párhuzamos benyújtásának elkerülése érdekében. E kérelmek irányulhatnak tanulmányok elvégzésére, engedélyezésre vagy jóváhagyásra.

(23) Az engedélyezési eljárás egyszerűsítése, valamint hatékonyságának és átláthatóságának növelése érdekében lehetővé kell tenni a „nettó zéró" projektek – többek között a stratégiai projektek – projektgazdái számára, hogy egy egyedüli kapcsolattartó ponttal tartsanak kapcsolatot, amelynek feladata a teljes engedélyezési eljárás megkönnyítése és koordinálása. E célból a tagállamoknak egy vagy több egyedüli kapcsolattartó pontot kell létrehozniuk vagy kijelölniük, ugyanakkor biztosítaniuk kell, hogy a projektgazdáknak csak egyetlen kapcsolattartó ponttal kelljen kapcsolatban lenniük. A tagállamoknak kell eldönteniük, hogy az egyedüli kapcsolattartó pontok egyben engedélyezési határozatokat hozó hatóságok-e vagy sem. Feladataik hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében a tagállamoknak elegendő személyzetet és erőforrást kell biztosítaniuk egyedüli kapcsolattartó pontjaik vagy az engedélyezési eljárásban részt vevő bármely más hatóság számára.

(24) Annak érdekében, hogy a vállalkozások és a projektgazdák – többek között a határokon átnyúló projektek esetében – szükségtelen további adminisztratív terhek nélkül, közvetlenül élvezhessék a belső piac előnyeit, az egységes digitális kaput létrehozó (EU) 2018/1724 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([19]) általános szabályokat állapít meg a belső piac működése szempontjából releváns tájékoztatás, eljárások és támogatási szolgáltatások online nyújtására vonatkozóan. Az e rendelet hatálya alá tartozó engedélyezési eljárások részeként bármely érintett hatóságnak az érintett egyedüli kapcsolattartó ponton keresztül benyújtandó információkat az (EU) 2018/1724 rendelet I. melléklete, a kapcsolódó eljárásokat pedig az említett rendelet II. melléklete tartalmazza annak biztosítása

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 143., 2004.4.30., 56. o.).

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (átdolgozás) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács 2012/18/EU irányelve (2012. július 4.) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről, valamint a 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról és későbbi hatályon kívül helyezéséről (HL L 197., 2012.7.24., 1. o.).

([18]) A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1724 rendelete (2018. október 2.) az információkhoz, eljárásokhoz, valamint segítségnyújtó és problémamegoldó szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosító egységes digitális kapu létrehozásáról, továbbá az 1024/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 295., 2018.11.21., 1. o.).

érdekében, hogy a projektgazdák teljes mértékben online eljárásokat és az egyszeri adatszolgáltatásra szolgáló technikai rendszer keretében nyújtott szolgáltatásokat vehessenek igénybe. Az e rendelet alapján létrehozott vagy kijelölt egyedüli kapcsolattartó pontokat a segítségnyújtási és problémamegoldó szolgáltatásoknak az (EU) 2018/1724 rendelet III. mellékletében foglalt jegyzéke tartalmazza.

(25) A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek hosszadalmas és összetett, a tagállamtól, a technológiától és az értéklánc szegmensétől függően kettőtől akár hét évig tartó engedélyezési eljárásokon mennek keresztül. Figyelembe véve a szükséges beruházások méretét – különösen a várt méretgazdaságosság eléréséhez szükséges óriásgyár-méretű projektek esetében –, a nem megfelelő engedélyezési eljárások további és gyakran hátrányokat okozó akadályt gördítenek az Unióban a „nettó zéró” technológiák gyártási kapacitásának növelése elé. Annak érdekében, hogy a projektgazdák és más befektetők számára biztosítani lehessen a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek fejlesztésének fokozásához szükséges biztonságot és egyértelműséget, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ilyen projektekhez kapcsolódó engedélyezési eljárás ne haladja meg az előre meghatározott határidőket. A stratégiai „nettó zéró” projektek esetében az engedélyezési eljárás időtartama nem haladhatja meg a 12 hónapot azon létesítményeknél, amelyek éves termelési teljesítménye legalább 1 GW, a kilenc hónapot azon létesítményeknél, amelyek éves termelési teljesítménye 1 GW-nál kevesebb, és a 18 hónapot a stratégiai szén-dioxid-tárolóhelyek üzemeltetéséhez szükséges valamennyi engedély és a vonatkozó szén-dioxid-leválasztási és szén-dioxid-szállítási projektek kiépítése esetében. A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek esetében az engedélyezési eljárás időtartama nem haladhatja meg a 18 hónapot azon létesítményeknél, amelyek éves termelési teljesítménye legalább 1 GW, illetve a 12 hónapot azon létesítmények esetében, amelyek éves termelési teljesítménye 1 GW-nál kevesebb. Azon „nettó zéró” technológiák esetében, amelyeknél a GW-mérőszám nem releváns – például a hálózatokhoz kapcsolódó technológiák, valamint a szén-dioxid-leválasztási és -tárolási vagy a szén-dioxid-szállítási és -hasznosítási technológiák esetében – az említett határidők felső határait kell alkalmazni. A 2011/92/EU irányelv szerinti környezeti hatásvizsgálat első lépését, azaz a környezeti hatásvizsgálati jelentés elkészítését azonban gyakran elsősorban a projektgazda végzi el. Ezt a lépést ezért nem kell beszámítani azon határidőkbe, amelyeket a tagállamoknak az engedélyezési eljárás keretében követniük kell. E célból az egyedüli kapcsolattartó pontnak meg kell adnia azt az időpontot, ameddig a projektgazdának be kell nyújtania a környezeti hatásvizsgálati jelentést, és a megadott időpont és a jelentés tényleges benyújtása közötti időszak nem számít bele a határidőkbe. Ugyanezt az elvet kell alkalmazni abban az esetben is, ha a szükséges konzultációkat követően az egyedüli kapcsolattartó pont értesíti a projektgazdát arról a lehetőségről, hogy a környezeti hatásvizsgálati jelentés kiegészítése érdekében további információkat nyújthat be. A javasolt projekt jellegével, összetettségével, helyszínével vagy méretével összefüggő kivételes esetekben a tagállamoknak lehetőséget kell kapniuk a határidők meghosszabbítására. Kivételes esetnek számíthatnak többek között olyan előre nem látható körülmények, amelyek miatt a projekthez kapcsolódóan környezeti vizsgálatot kell végezni, vagy a meglévő vizsgálatot ki kell egészíteni, illetve adott esetben a kisajátítási eljárásoknak betudható késések.

(26) A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló bizonyos projekteket el lehet ismerni stratégiai „nettó zéró” projektként. Olyan projektekről van szó, amelyek további előnyöket teremtenek, különösen az Unió függőségeinek csökkentése, valamint az energiaunió és az éghajlat-politikai célok megvalósítása tekintetében. A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek növelhetik a gyártási kapacitást az ellátási lánc valamely kulcsfontosságú szegmensében, és ezáltal hozzájárulhatnak az Unió technológiai és ipari rezilienciájának megerősítéséhez. Azon ágazatokban, amelyekben az uniós gyártási kapacitás a világtermelés jelentős részét teszi ki, és amelyek kritikus szerepet töltenek be az Unió rezilienciáját illetően, a gyártási kapacitás bővítése lehetővé teszi, hogy megerősödjön az Unió pozíciója a „nettó zéró” technológiák gyártásának globális ellátási láncában, továbbá segít kezelni az import sebezhetőségével kapcsolatos aggályokat. E projektek mindemellett a készségfejlesztés és a versenyképesség terén is további előnyöket teremtenek, valamint a körforgásos és fenntartható gyártási eljárások végrehajtásával támogatják az Unió dekarbonizációs céljait. Ezen további előnyök jelentőségének fényében a tagállamoknak e projekteket stratégiai projektekként kell kiválasztaniuk, és olyan keretet kell biztosítani számukra, amely lehetővé teszi gyorsabb végrehajtásukat, mindenekelőtt azáltal, hogy kiemelt státuszt kapnak, és az engedélyezési eljárásban rövidebb határidők vonatkoznak rájuk. A stratégiai „nettó zéró” projekt státuszra törekvő projektgazdáknak – az e rendeletben a kérelmekre és az elismerésre vonatkozóan meghatározott kritériumokkal összhangban – hivatalosan kérvényezniük kell e státuszt az érintett tagállamtól.

(27) Az uniós jog által előírt – többek között a vízre, a talajra, a levegőre, az ökoszisztémákra, az élőhelyekre, a biológiai sokféleségre és a madarakra vonatkozó – környezeti vizsgálatok és engedélyek a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekre vonatkozó engedélyezési eljárás szerves részét képezik, és alapvető biztosítékot jelentenek a negatív környezeti hatások megelőzéséhez vagy minimálisra csökkentéséhez. Annak biztosítása érdekében azonban, hogy a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekre vonatkozó engedélyezési eljárások kiszámíthatók legyenek és időben befejeződjenek, ki kell aknázni a szükséges vizsgálatok és engedélyezések észszerűsítésére irányuló lehetőségeket, miközben nem csökkenhet a környezetvédelem szintje. E tekintetben a felesleges átfedések elkerülése érdekében össze kell vonni a szükséges vizsgálatokat, és a projektgazdáknak és az érintett hatóságoknak– a szükségtelen későbbi lépések elkerülése érdekében – a vizsgálat elvégzése előtt kifejezetten meg kell állapodniuk az összevont vizsgálat hatályáról.

(28) A földhasználati konfliktusok akadályozhatják a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek megvalósítását. A jól kidolgozott tervekben – beleértve a területrendezési terveket és a zónák kijelölését is – a nyilvános konzultációk eredményét és az esetleges környezeti hatásokat figyelembe véve kell mérlegelni, hogy érdemes-e a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló potenciális projekteket megvalósítani. Az ilyen tervek elő tudják segíteni a közérdek és a közjólét közötti egyensúly megteremtését, így csökkentve a konfliktusok lehetőségét és felgyorsítva a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek fenntartható megvalósítását az Unióban. Az érintett nemzeti, regionális és helyi hatóságokat ezért ösztönözni kell, hogy a tervek kidolgozása során adott esetben azokba vegyenek fel rendelkezéseket a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekre – és köztük a stratégiai „nettó zéró” projektekre – vonatkozóan.

(29) Az ipari tevékenységeknek az ipari szimbiózisra irányuló klaszterezésével minimalizálni lehet a tevékenységek környezeti hatását, és javítani lehet az érintett ipari szereplők hatékonyságát. A klaszterezés jelentős mértékben hozzájárulhat e rendelet céljainak eléréséhez. E rendelet e tekintetben ösztönzi a „nettó zéró” ipari tevékenységek felgyorsítását célzó völgyek (a továbbiakban: a völgyek) létrehozását. A völgyek célja létrehozni a „nettó zéró” ipari tevékenységek klasztereit annak érdekében, hogy az Unió vonzóbb gyártási helyszínné váljon, valamint hogy tovább észszerűsödjenek a „nettó zéró” gyártási kapacitások létrehozására vonatkozó adminisztratív eljárások. Az ipari szimbiózis előmozdítása érdekében a völgyek földrajzi és technológiai hatályának korlátozottnak kell lennie. A hatály meghatározásakor a tagállamoknak figyelembe kell venniük egyrészt, hogy előnyben kell részesíteni az azonosított területek többcélú felhasználását annak érdekében, hogy biztosítani lehessen az uniós „nettó zéró” technológiai ipari klaszterek bővítését, újraiparosítását vagy létrehozását, másrészt a releváns közlekedési és hálózati infrastruktúra, a tárolási lehetőségek, valamint az egyéb rugalmassági eszközök rendelkezésre állását. A völgyek létrehozásának illeszkednie kell a tervezett vagy meglévő projektekhez, valamint – annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a szakképzett munkaerő rendelkezésre állását – az oktatási és képzési lehetőségek megszervezésére, illetve az ilyen lehetőségekhez való hozzáférésre nyíló potenciálhoz. A völgyeket a tagállamoknak kell kijelölniük, és minden kijelölést konkrét nemzeti intézkedéseket meghatározó tervnek kell kísérnie annak érdekében, hogy a völgyet vonzóbb gyártási helyszínné lehessen tenni. A völgyeket mindenekelőtt a „nettó zéró” ipari tevékenységek egyes régiókban – különösen az átalakulóban lévő, szénorientált régiókban – történő megerősítésének eszközeként kell felhasználni, figyelembe véve az igazságos átmenetet és az azzal kapcsolatos célkitűzéseket.

(30) Lehetővé kell tenni a tagállamok számára a völgyek kijelölését és támogatását. Egy völgy kijelölésekor a tagállamoknak tervet kell készíteniük, amelyben meghatározzák, hogy a völgyben milyen „nettó zéró” gyártási tevékenységet fognak végezni (a továbbiakban: a terv). A tagállamoknak el kell végezniük a völgyben végzendő „nettó zéró” gyártási tevékenységekhez szükséges környezeti hatásvizsgálatokat is. E hatásvizsgálatoknak köszönhetően a vállalkozásoknak a völgy hatályán belül végzendő „nettó zéró” gyártási tevékenységek engedélyezése során lényegesen korlátozottabban kell majd elvégezniük e hatásvizsgálatokat. A tervnek tartalmaznia kell a környezeti hatásvizsgálatok eredményeit, valamint a negatív környezeti hatások minimalizálása vagy enyhítése érdekében meghozandó nemzeti intézkedéseket. A tervnek konkrét nemzeti intézkedéseket is tartalmaznia kell a völgy hatályán belül végzendő ipari tevékenységek támogatására. Ezeknek az intézkedéseknek magukban kell foglalniuk az energia-, a digitális és a közlekedési infrastruktúrába történő magánberuházásokra irányuló vagy az ilyen beruházásokat ösztönző intézkedéseket, valamint a völgyben működő iparág működési kiadásainak csökkentésére irányuló intézkedéseket, például az energiaárakra irányuló különbözeti szerződéseket. Mérlegelni lehet továbbá többek között a szellemi tulajdon védelmének megerősítésére, a völgyben egy innovációs központ létrehozására, valamint az induló innovatív vállalkozásoknak a völgybe vonzására irányuló intézkedéseket is. Annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a beruházási biztonságot az uniós ipar számára, a tervnek meg kell határoznia a támogatási intézkedések időtartamát is.

(31) Ajánlott, hogy a tagállamok kevésbé fejlett és átalakulóban lévő régiókban, valamint támogatott területeken jelöljenek ki völgyeket. Azon beruházások, amelyek célja völgyek létrehozása, azok megfelelő infrastruktúrával történő ellátása, barnamezős területek átalakítása, valamint a helyben meglévő készségek fejlesztése, részesülhetnek közfinanszírozási támogatásban, többek között a megosztott irányítás hatálya alá tartozó alapokból, nevezetesen az (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([20]) létrehozott Európai Regionális Fejlesztési Alapból és Kohéziós Alapból, az (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([21]) létrehozott Igazságos Átmenet Alapból, valamint az (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([22]) létrehozott Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+). Az egyes alapokra irányadó szabályokkal összhangban, és az érintett irányító hatóság döntésétől függően e beruházásokra az adott alap számára meghatározott lehető legmagasabb társfinanszírozási arány vonatkozhat.

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról (HL L 231., 2021.6.30., 60. o.).

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1056 rendelete (2021. június 24.) az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról (HL L 231., 2021.6.30., 1. o.).

([22]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o.).

(32) Tekintve, hogy a völgyek fontos szerepet játszanak az Unió nyitott stratégiai autonómiája számára releváns erőforrások aggregálásában és összevonásában, továbbá hogy hozzájárulnak a „nettó zéró” technológiák uniós ellátásbiztonságához, valamint a zöld és a digitális átálláshoz, az érintett engedélyező hatóságoknak úgy kell tekinteniük, hogy a völgyek a közérdeket szolgálják. Az említett intézkedés része egy olyan rendelkezés bevezetése, amely meghatározza, hogy a völgyekben végrehajtott projektek a vonatkozó uniós környezetvédelmi jog alkalmazásában közérdekűnek minősülnek. E projektek nem gyakorolhatnak semmilyen olyan jelentős káros hatást a környezetre, amelyet nem lehet enyhíteni vagy kompenzálni. Az érintett engedélyező hatóság előzetes vizsgálat alapján megállapíthatja, hogy a völgyben végrehajtott projektek által szolgált közérdek felülírja a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos közérdekeket, és a projekteket következésképpen engedélyezni lehet, feltéve, hogy a 2000/60/EK irányelvben, a 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([23]), a 92/43/EGK irányelvben és a természet helyreállításáról szóló uniós jogalkotási meghatározott minden releváns feltétel teljesül.

(33) A nemzeti engedélyezési eljárások kiszámíthatatlansága, összetettsége és időnként túl hosszú időtartama aláássa a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek – többek között a stratégiai „nettó zéró” projektek – hatékony fejlesztéséhez szükséges beruházási biztonságot. Ezért a hatékony végrehajtás biztosítása és felgyorsítása érdekében a tagállamoknak egyszerűsített és hatékony engedélyezési eljárásokat kell alkalmazniuk. A tagállamoknak továbbá meg kell fontolniuk a szakpolitikai innovációt ezen a területen. A stratégiai „nettó zéró” projekteket ezenfelül nemzeti szinten a velük kapcsolatos valamennyi bírósági és vitarendezési eljárásban sürgősként kell kezelni, és ezért kiemelt státuszt kell kapniuk – ha és amennyiben a nemzeti jog rendelkezik ilyen sürgősségi eljárásokról –, ugyanakkor biztosítani kell a védelemhez való jog tiszteletben tartását, ha és amennyiben a nemzeti jog rendelkezik ilyen sürgősségi eljárásokról. Ezt úgy kell megtenni, hogy az ne akadályozza az illetékes hatóságokat abban, hogy észszerűsítsék az engedélyezési eljárásokat többek között az egyéb, stratégiai „nettó zéró” projektnek nem minősülő, „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek esetében.

(34) A 2030-ra kitűzött célok eléréséhez különös figyelmet kell fordítani a stratégiai „nettó zéró” projektekre, tekintettel arra is, hogy e projektek jelentősen hozzájárulnak a nettó zéró szén-dioxid-kibocsátások 2050-ig történő eléréséhez. E projektek az Unió nyitott stratégiai autonómiájában is kulcsszerepet játszanak, és biztosítják, hogy a polgárok tiszta, megfizethető és biztonságos energiához jussanak. Fontos szerepükre tekintettel ezekhez a projektekhez még észszerűbb és hatékonyabb engedélyezési eljárásokat kell biztosítani, a nemzeti jog szerint lehetséges legmagasabb jelentőségű nemzeti státuszt kell kapniuk, és további támogatásban kell részesülniük a beruházások bevonásához, ugyanakkor továbbra is meg kell felelni a 2009/147/EK, a 92/43/EGK irányelv, a természet helyreállításáról szóló uniós jogalkotási aktusok, valamint a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága keretében 1998. június 25-én Aarhusban aláírt egyezmény szerinti uniós és nemzetközi kötelezettségeknek, valamint az uniós vagy nemzeti jog szerint létrehozott, a szociális és munkajog terén fennálló, alkalmazandó kötelezettségeknek.

(35) Az érintett engedélyező hatóságnak úgy kell tekintenie, hogy a stratégiai „nettó zéró” projektek a közérdeket szolgálják, tekintettel a „nettó zéró” technológiák uniós ellátásbiztonságának biztosítása terén betöltött szerepükre, valamint az Unió nyitott stratégiai autonómiájához, továbbá a zöld és digitális átálláshoz való hozzájárulásukra. Az engedélyező hatóság eseti értékelés alapján megállapíthatja, hogy az adott projekt által szolgált közérdek elsőbbséget élvez a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos közérdekekkel szemben, és hogy következésképpen a projekt engedélyezhető, feltéve, hogy a 2000/60/EK, a 2009/147/EK vagy a 92/43/EGK irányelvben vagy a természet helyreállításáról szóló uniós jogalkotási aktusokban meghatározott valamennyi vonatkozó feltétel teljesül.

(36) Olyan intézkedésekről kell továbbá rendelkezni, amelyek lehetővé teszik, hogy az Unió elérje a 2030-ig teljesítendő, 50 millió tonna éves operatív szén-dioxid-besajtolási kapacitási célértéket, és ezáltal támogatják az uniós iparágak dekarbonizációját és az éghajlatváltozás elleni küzdelmet.

(37) A Bizottság 2020-ban elfogadta az energiarendszer integrációjára vonatkozó uniós stratégiát. E stratégia jövőképet vázolt fel arra vonatkozóan, hogy miként gyorsítható fel az átállás egy integráltabb energiarendszerre, amely minden ágazatban a legalacsonyabb költségek mellett tudja támogatni a klímasemleges gazdaság megvalósítását. A stratégia három egymást kiegészítő és kölcsönösen erősítő koncepcióra épül: először is, egy fokozottabban „körforgásos” energiarendszerre, amelynek középpontjában az energiahatékonyság áll, másodszor, a végfelhasználói ágazatok nagyobb mértékű közvetlen villamosítására, harmadszor pedig a megújuló és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok, köztük a hidrogén felhasználására. Az energiarendszer integrációjával kapcsolatos megfontolások a megújulóenergia-létesítmények által termelt villamos energiának a tágabb energiarendszerbe történő teljes körű

([23]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

integrálására irányuló megoldásokra vonatkoznak. Ennek része az olyan műszaki megoldások alkalmazása, amelyek lehetővé teszik a megújulóvillamosenergia-létesítmények által termelt villamosenergia-többlet integrálását, többek között a következők révén: a tárolás és a tervezhető nem fosszilis forrásoknak a hálózatban történő bővítése annak különböző formáiban, továbbá a keresletoldali szabályozás.

(38) A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás olyan technológia, amely hozzá fog járulni az éghajlatváltozás mérsékléséhez. A folyamat az ipari létesítményekből származó szén-dioxid leválasztását, tárolóhelyre való szállítását, valamint állandó tárolás céljából a megfelelő, földfelszín alatti geológiai formációkba való besajtolását foglalja magában.

(39) Az ipari szén-dioxid-leválasztási és -tárolási megoldások kidolgozása terén koordinációs hiányosságok állnak fenn. Egyfelől azon tény ellenére, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer által biztosított szén-dioxid-árjelzés az ilyen beruházásokat gazdaságilag életképessé teszi, a szén-dioxid-kibocsátás leválasztásába beruházó iparágak számára jelentős a kockázata annak, hogy nem tudnak hozzáférni az engedélyezett geológiai tárolóhelyekhez. Másrészt az első szén-dioxid-tárolóhelyek befektetőinek előzetes költségekkel kell számolniuk, mivel még azelőtt kell azonosítaniuk, fejleszteniük és értékelniük e tárolóhelyeket, hogy a jogszabályban előírt tárolási engedélyért folyamodhatnának. Beruházásaik megtervezésében segítheti a piaci szereplőket a potenciális szén-dioxid-tárolási kapacitással kapcsolatos átláthatóság egyrészt az érintett területek geológiai alkalmassága tekintetében, másrészt a meglévő geológiai – többek között a nyers és modellezett – adatok, különösen a szénhidrogén-kitermelési helyszínek feltárásából származó adatok tekintetében. Annak érdekében, hogy együttesen el lehessen érni a szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós célértéket, a tagállamoknak – a titoktartás, a nemzetbiztonság és az üzleti szempontból érzékeny kérdések, valamint a magánszereplők által generált és birtokolt adatokért nyújtandó megfelelő kompenzáció figyelembevételével – ezeket a meglévő adatokat nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenniük, és rendszeresen, előretekintő módon be kell számolniuk a szén-dioxid-tárolóhelyek fejlesztésében elért eredményekről, valamint a besajtolási és tárolókapacitások iránti kapcsolódó igényekről. Ezek az átláthatósági követelmények nem érintik a tagállamok azon jogát, hogy területükön ne engedélyezzék szén-dioxid-tárolási kapacitás kiépítését, vagy korlátozzák azt.

(40) A meg nem térülő eszközök elkerülése és annak biztosítása érdekében, hogy a gazdaságilag életképes besajtolási kapacitás a szén-dioxid-kibocsátás csökkenéséhez vezessen, a teljes értéklánc mentén biztosítani kell az üzleti megalapozottságot. Ezért 2030-ra eredményes, a versenyt és a nyílt hozzáférést garantáló megfelelő szabályozást biztosító uniós és nemzeti szakpolitikák segítségével teljes és egyedi, a leválasztást, a szállítást és a tárolást is magukban foglaló szén-dioxid-leválasztási és -tárolási értékláncokat kell létrehozni.

(41) A szén-dioxid-leválasztással kapcsolatos, gazdasági szempontból immár egyre életképesebb beruházások egyik fő szűk keresztmetszete a működő szén-dioxid-tárolóhelyek rendelkezésre állása az Unióban, ami alátámasztja a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvből ([24]) eredő ösztönzőket. A technológia elterjedése és vezető gyártási kapacitásainak bővítése érdekében az Uniónak előrelátó módon kell kialakítania a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([25]) összhangban engedélyezett állandó geológiai szén-dioxid-tárolóhelyek kínálatát, valamint a szén-dioxid-szállítási infrastruktúrákat. Az Unió 2030-ig teljesítendő, 50 millió tonna éves operatív szén-dioxid-besajtolási kapacitási célértékének meghatározásával – összhangban a 2030-ban várhatóan szükséges kapacitásokkal és figyelembe véve az elsődlegesen olyan tagállamokban működő vállalkozásokat, amelyek jogi, geológiai, földrajzi, műszaki vagy piaci korlátok miatt nagyon csekély tárolási kapacitással rendelkeznek – az érintett ágazatok koordinálhatják beruházásaikat egy olyan nettó zéró kibocsátású európai szén-dioxid-szállítási és -tárolási értéklánc kialakítása érdekében, amelyet az iparágak felhasználhatnak műveleteik dekarbonizációjára. Ez az első kialakítás 2050 távlatában szemlélve a további szén-dioxid-tárolást is segíteni fogja. A Bizottság becslései szerint az Uniónak 2050-ig évente akár 550 millió tonna szén-dioxidot kell leválasztania ahhoz, hogy elérje a nettó zéró kibocsátási célt, a szén-dioxid-eltávolítás tekintetében is. Az ilyen első, az ipari léptékű tárolási kapacitásra vonatkozó célkitűzésnek köszönhetően csökken majd a szén-dioxid-kibocsátás leválasztásába mint a klímasemlegesség elérésének fontos eszközébe történő beruházások kockázata. Amikor e rendelet beépül az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásba, a 2030-ig megvalósítandó 50 millió tonna éves operatív szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós célértéket megfelelően ki kell igazítani. Az uniós célérték elérésének biztosítása érdekében a tagállamoknak meg kell hozniuk a szükséges intézkedéseket a szén-dioxid-leválasztási és -tárolási projektek megvalósításának megkönnyítése és ösztönzése érdekében. Ilyen intézkedés lehet a kibocsátóknak a kibocsátások leválasztására történő ösztönzése, valamint a beruházók számára beruházási támogatás nyújtása ahhoz, hogy szén-dioxid-szállítási infrastruktúrákat hozzanak létre a szén-dioxidnak a tárolóhelyekre történő szállítása céljából.

([24]) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

([25]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

(42) Az uniós szén-dioxid harmadik országokban történő állandó tárolásával kapcsolatos bármely nemzetközi megállapodásban egyenértékű feltételeket kell előírni egyrészt a leválasztott szén-dioxid tartósan védett és környezeti szempontból biztonságosan történő geológiai tárolásának biztosítása, másrészt annak garantálása érdekében, hogy az uniós szén-dioxid tárolása ne legyen felhasználható a szénhidrogén-termelés növelésére, továbbá hogy az a kibocsátások valódi csökkentését eredményezze.

(43) Az Unió 2030-ra kitűzött célértékének eléréséhez hozzájáruló szén-dioxid-tárolóhelyeknek, valamint bármely kapcsolódó szén-dioxid-leválasztási és szén-dioxid-infrastrukturális projektnek stratégiai „nettó zéró” projektté minősítésével felgyorsítható és megkönnyíthető a szén-dioxid-tárolóhelyek fejlesztése, továbbá a tárolóhelyek iránti egyre növekvő ipari kereslet a legköltséghatékonyabb tárolóhelyek felé terelhető. A biztonságos szén-dioxid-tárolóhellyé alakítható, kimerülő gáz- és olajmezők a hasznos termelési élettartamuk végén járnak. Az olaj- és gázipar emellett megerősítette elkötelezettségét az energetikai átállás megkezdése iránt, és rendelkezik a további tárolóhelyek feltárásához és kialakításához szükséges eszközökkel, készségekkel és ismeretekkel. Azon uniós célkitűzés eléréséhez, hogy 2030-ra 50 millió tonna éves operatív szén-dioxid-besajtolási kapacitás álljon rendelkezésre, az ágazatnak össze kell vonnia hozzájárulásait annak biztosítása érdekében, hogy a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás éghajlatvédelmi megoldásként már a kereslet felmerülése előtt rendelkezésre álljon. A szén-dioxid-tárolóhelyek időben történő, uniós szintű és költséghatékony, a besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós célkitűzéssel összhangban történő fejlesztésének biztosítása érdekében az uniós olaj- és gáztermelési engedéllyel rendelkezőknek ezen célérték eléréséhez az olaj- és gázgyártási kapacitásukkal arányosan kell hozzájárulniuk, egyúttal rugalmasságot biztosítva az együttműködéshez és figyelembe véve a harmadik felek egyéb hozzájárulásait. Ösztönözni kell az értékláncalapú megközelítést, mégpedig mind uniós, mind pedig nemzeti szintű intézkedésekkel. Ennek megfelelően az uniós olaj- és gáztermelési engedéllyel rendelkezőknek a teljes szén-dioxid-értéklánc tekintetében végre kell hajtaniuk a szükséges beruházásokat, és támogatniuk kell életképes üzleti modellek létrejöttét.

(44) A szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós célkitűzéshez való hozzájárulás érdekében, a kötelezett vállalkozások megállapodásokat köthetnek más, nem kötelezett vállalkozásokkal kötelezettségük egészének vagy egy részének teljesítése érdekében. Ezek a megállapodások olyan közös vállalkozási megállapodás részét képezhetik, amely tárolóhelyet hoz létre, vagy a felek között külön köthetők meg a kötelezett vállalkozás hozzájárulásának teljesítése érdekében. Amennyiben e rendelet hatálybalépésének időpontja előtt létrejöttek ilyen közös vállalkozások, a vonatkozó közös szén-dioxid-tárolási projekt teljes besajtolási kapacitása felhasználható a kötelezett partner felek kötelezettségeinek teljesítésére.

(45) Annak biztosítása érdekében, hogy a tárolóhelyeket egészséges piaci viszonyok mellett fejlesszék, a Bizottságnak értékelést kell készítenie, amelyben megvizsgálja a szén-dioxid-leválasztási projektekből származó besajtolási kapacitás iránti konkrét kereslet és a szén-dioxid-szállításhoz szükséges, folyamatban lévő vagy a tervek szerint 2030-ig üzembe helyezésre kerülő fő infrastruktúra, valamint a 2030-ra vonatkozó tárolási kapacitási kötelezettségek közötti kapcsolatot.

(46) A kötelezettségtől való eltérések meghatározó eszközt jelentenek ahhoz, hogy ilyen körülmények között el lehessen kerülni a meg nem térülő eszközöket. Ezen eltérések hatékony alkalmazása érdekében a tagállamoknak és a Bizottságnak teljes mértékben együtt kell működniük a megfelelő engedélyezett vállalkozásokkal az eltérés szükségességének bármely értékelése során, különösen abban az esetben, ha valamely engedélyezett vállalkozás jelzi az eltérés szükségességét. A szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós célkitűzés megvalósítása érdekében, amennyiben a Bizottság értékelése alapján az eltérés nem engedélyezett, vagy ha az adott tagállam nem kért eltérést, a Bizottság és a tagállam együttműködik a megfelelő engedélyezett vállalkozásokkal az akadályok és a korlátok annak érdekében történő felszámolásának elősegítésére, hogy megkönnyítsék a kötelezettség teljesítését.

(47) A határokon átnyúló infrastruktúra-tervezés megvalósításának biztosításához elengedhetetlenek a további szakpolitikai erőfeszítések. A szén-dioxid-szállítási módozatok teljes körének hozzáférhetősége és összekapcsolhatósága döntő szerepet tölt be a szén-dioxid-leválasztási és -tárolási, valamint a szén-dioxid-leválasztási és -hasznosítási projektek megvalósításában. Ezek a módozatok kiterjednek a hajókra, az uszályokra, a vonatokra és a tehergépkocsikra, valamint a csatlakoztatásra és a dokkolásra, továbbá a szén-dioxid cseppfolyósítására, kiegyenlítő tárolására és átalakítására szolgáló, helyhez kötött létesítményekre, tekintettel a szén-dioxid csővezetékeken és az erre használt szállítási módokon történő továbbszállítására.

(48) Lehetővé kell tenni, hogy a tagállamok létrehozhassanak olyan vállalkozásokat, illetve támogatást nyújthassanak olyan vállalkozások létrehozásához, amelyek célja szén-dioxid-szállítási hálózatok kialakítása, beleértve az infrastruktúra kiépítését, illetve hajók vagy egyéb szállítóeszközök biztosítását.

(49) A szén-dioxid leválasztása, tárolása és hasznosítása – többek között annak elnyelése – elkerülhetetlenül az Unió dekarbonizált jövőjének a részét fogja képezni. Szükség van a leválasztott szén-dioxid, a szén-dioxid-besajtolási szolgáltatások, a szén-dioxid-szállítási szolgáltatások és a szén-dioxid-hasznosítási tevékenységek jól működő uniós szintű piacára. Ennek a piacnak bizonyos közpolitikai célkitűzéseket kell megvalósítania a gazdaságilag legelőnyösebb módon. Az egyik átfogó célkitűzés az uniós ipar fenntartható és költséghatékony dekarbonizációja, mégpedig annak biztosításával, hogy a műszaki eszközökkel vagy gazdaságilag életképes módon nem csökkenthető

szén-dioxid-kibocsátás leválasztható, valamint vagy tárolható, vagy hasznosítható legyen, elkerülve a késleltetett kibocsátást. E piacnak biztosítania kell továbbá a leválasztott szén-dioxid geológiai tárolásának biztonságosságát, fenntarthatóságát és állandóságát, valamint azt, hogy a leválasztott szén-dioxid az uniós éghajlat-politikai célokkal összhangban rendelkezésre álljon a szén-dioxid-hasznosítási tevékenységekhez. Egy működő szén-dioxid-piacot olyan szén-dioxid-szállítási infrastruktúra-hálózatnak is támogatnia kell, amelynek környezeti lábnyoma minimális, valamint amely méltányos, nyitott és megkülönböztetésmentes feltételek mellett hozzáférhető a piaci szereplők számára. A piacnak meg kell felelnie az uniós környezetvédelmi normáknak.

(50) A leválasztott szén-dioxidnak bizonyos termelési folyamatokban való felhasználásával tartósan tárolható a szén-dioxid, vagy hozzá lehet járulni az Unió fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentéséhez. Ezért az e rendeletben foglalt szén-dioxid-besajtolási tevékenységek értékláncában részt vevő valamennyi vállalkozást ösztönözni kell annak mérlegelésére, hogy a tárolandó szén-dioxid tartósan tárolható-e új termékekben, vagy támogathatja-e a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére irányuló uniós célkitűzéseket.

(51) Az Unió hozzájárult egy nyitott, átlátható és szabályokon alapuló kereskedelemre támaszkodó globális gazdasági rendszer kiépítéséhez, szorgalmazta a társadalmi és környezeti fenntarthatósággal, valamint az éghajlatvédelmi átállással kapcsolatos normák tiszteletben tartását és előmozdítását, és teljes mértékben elkötelezett ezen értékek mellett. Az Unió célja, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) megreformálása, új partnerségek kialakítása, valamint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok és a termelési kapacitásfelesleg elleni küzdelem révén, mégpedig azért, hogy olyan tisztességes versenykörnyezetet biztosítson az uniós ipar számára, többek között „nettó zéró” ipari partnerségek révén, amely minőségi munkahelyeket biztosít a munkavállalók számára.

(52) Az Unió rezilienciájának megőrzéséhez szükséges „nettó zéró” technológiák biztonságos és fenntartható kínálatához való uniós hozzáférés biztosítása, valamint az uniós klímasemlegességi célok megvalósítása érdekében a belső piacnak támogató környezetet kell jelentenie a „nettó zéró” technológiák terén megvalósítandó innováció számára. Az innováció kulcsfontosságú tényező lesz az Unió versenyképességének biztosításában és a nettó zéró kibocsátásra vonatkozó célkitűzések mielőbbi megvalósításában. Tekintettel a „nettó zéró” technológiák gyors fejlődésére, valamint a zöld átálláshoz nyújtott jelentős szabályozási iránymutatásra, e rendelet célkitűzéseinek elérése érdekében rendkívül fontos, hogy az uniós jogi és szakpolitikai kezdeményezések által az innovációra gyakorolt potenciális hatásokat az innováció elvének alkalmazása révén figyelembe vegyék e kezdeményezések előkészítése, módosítása és felülvizsgálata során.

(53) E rendelet célkitűzéseinek tükrözése érdekében a Bizottság mérlegelheti, hogy aktualizálja a 2021. májusi bizottsági közlemény nyomán kidolgozás alatt álló átállási pályákat, amelyek keretében azonosíthatók az uniós gazdaság átállását és versenyképességét elősegítő tényezők és szűk keresztmetszetek, vagy figyelembe veszi e rendeletet az ilyen jövőbeli kezdeményezések során.

(54) A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv első pillére keretében az Uniónak ki kell alakítania és fenn kell tartania a „nettó zéró” technológiai megoldások ipari bázisát azért, hogy biztosítsa energiaellátását, ugyanakkor tiszteletben kell tartania a klímasemlegességre irányuló törekvéseit is. E cél támogatása, valamint annak elkerülése érdekében, hogy a „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos ellátás terén olyan függőségek alakuljanak ki, amelyek késleltetnék az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló uniós törekvéseket, vagy veszélyeztetnék az energiaellátás biztonságát, e rendeletben rendelkezéseket kell megállapítani a fenntartható és reziliens „nettó zéró” technológiák iránti kereslet ösztönzésére.

(55) A kötelező minimumkövetelmények alkalmazása biztosítja, hogy strukturált módon, az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára végrehajtható módon növekedjen azon közkiadások mozgósítása, amelyek célja a környezeti fenntarthatóság területén a „nettó zéró” termékekre vonatkozó, jobban teljesítő közbeszerzés iránti kereslet fokozása. Néhány kivételnek biztosítania kell, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők elkerülhessenek konkrét nemkívánatos következményeket. Ezek a kivételek monopolhelyzetekhez, konkrét piaci hiányosságokhoz vagy olyan helyzetekhez kapcsolódnak, amelyekben az ajánlatkérő szervek vagy a közszolgáltató ajánlatkérők esetleg aránytalan költségekkel vagy a műszaki kompatibilitás hiányával szembesülhetnek. Az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára továbbra is lehetővé kell tenni, hogy további minimumkövetelményeket foglaljanak a közbeszerzési dokumentumaikba, feltéve, hogy azok megfelelnek a 2014/23/EU ([26]), a 2014/24/EU ([27]), illetve a 2014/25/EU ([28]) európai parlamenti és tanácsi irányelvnek, valamint

([26]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.).

([27]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

([28]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.).

az alkalmazandó ágazati jognak. Ugyanezen feltételek mellett továbbra is lehetővé kell tenni számukra azt is, hogy emellett olyan odaítélési szempontokat alkalmazzanak a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat beazonosítására, mint például az ár, a költségek vagy egyéb szempontok.

(56) Az e rendelet hatálya alá tartozó, építési beruházásra irányuló szerződések és építési koncessziók esetében az ajánlatkérő szerveknek és a közszolgáltató ajánlatkérőknek választania kell egy vagy több olyan konkrét feltételt, követelményt vagy szerződéses kötelezettséget több célkitűzés megvalósításának elősegítése érdekében, mint például a szociális vagy foglalkoztatással kapcsolatos megfontolások figyelembevétele a pozitív szociális hatás megvalósítása érdekében, adott esetben a kiberbiztonsági aggályok hatékony figyelembevétele, vagy az arra vonatkozó kellő bizonyosság szerzése, hogy a vonatkozó termékek időben leszállításra fognak kerülni. Ezek a szempontok a reziliencia előmozdítása szempontjából is fontosak. Rendelkezni kell a monopolhelyzetekhez, a konkrét piaci hiányosságokhoz vagy az olyan helyzetekhez kapcsolódó kivételekről is, amelyekben az ajánlatkérő szervek vagy a közszolgáltató ajánlatkérők esetleg aránytalan költségekkel vagy a műszaki kompatibilitás hiányával szembesülhetnek.

(57) Bizonyos esetekben figyelmet kell fordítani az ajánlatnak a rezilienciához való hozzájárulására egyes harmadik országokkal kapcsolatban. Ha a Bizottság azt állapította meg, hogy valamely harmadik országból származó „nettó zéró” technológiának vagy e technológia – szintén valamely harmadik országból származó – fő specifikus alkotóelemeinek a részaránya meghaladja az adott technológia vagy ezen alkotóelemek Unión belüli kínálatának az 50 %-át, az ajánlatkérő szerveket és a közszolgáltató ajánlatkérőket kötelezni kell arra, hogy a közbeszerzési dokumentumaikba foglaljanak bele számos feltételt annak érdekében, hogy reziliens eredményt érjenek el. Ily módon az érintett harmadik országból származó adott „nettó zéró” technológiának vagy az adott „nettó zéró” technológia fő specifikus alkotóelemeinek az értéke nem haladhatja meg egyedi feltételek mellett az 50 %-os korlátozást. Továbbá, ha a Bizottság azt állapította meg, hogy valamely harmadik országból származó ilyen termékek vagy alkotóelemek Unión belüli kínálatának részaránya két egymást követő évben átlagosan legalább 10 százalékponttal nőtt, és elérte az Unión belüli kínálat legalább 40 %-át, ugyanezt a mechanizmust kell alkalmazni. Ez lehetővé fogja tenni az Unió számára, hogy hatékonyan figyelembe vegye a változó függőségeket. A Kereskedelmi Világszervezet közbeszerzésről szóló megállapodása (GPA) Unióra vonatkozó I. függelékének vagy az Unióra nézve kötelező erejű egyéb vonatkozó nemzetközi megállapodásoknak a hatálya alá tartozó szerződések esetében az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők nem alkalmazhatják az említett követelményeket az olyan „nettó zéró” technológiákra vagy azok fő specifikus alkotóelemeire, amelyek olyan beszerzési forrásokból származnak, amelyek aláírói az említett megállapodásoknak.

(58) Az említett rezilienciafeltételek be nem tartása esetén az ajánlatkérő szerveknek és a közszolgáltató ajánlatkérőknek azt is elő kell írniuk a közbeszerzési dokumentumaikban, hogy a mechanizmusnak való megfelelés biztosítása érdekében a fővállalkozó köteles legyen arra, hogy az érintett ajánlatkérő szervnek vagy közszolgáltató ajánlatkérőnek a szerződésben szereplő adott „nettó zéró” technológiák értékének legalább 10 %-át kitevő arányos díjat fizessen.

(59) A tagállamok nem alkalmazhatnak hátrányos megkülönböztetést vagy indokolatlan eltérő bánásmódot a „nettó zéró” technológiák más tagállamból származó szolgáltatói tekintetében. Ez a kötelezettség tükrözi az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára a 2014/23/EU, a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelvvel összhangban már meglévő azon kötelezettséget, hogy egyenlő és hátrányos megkülönböztetéstől mentes bánásmódban részesítsék a gazdasági szereplőket, valamint kövessék az említett irányelvekben rögzített eljárási szabályokat annak biztosítása érdekében, hogy az egyenlő bánásmódra és a hátrányos megkülönböztetéstől való mentességre vonatkozó elvek érvényesüljenek a gyakorlatban, és a közbeszerzési eljárások során biztosított legyen a verseny.

(60) Az adott technológiára alkalmazandó – többek között az (EU) 2024/1781 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([29]), valamint az (EU) 2023/1542 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([30]) alapján fennálló – uniós jog sérelme nélkül, továbbá a bennük szereplő eltérő rendelkezés hiányában, az e rendelet alapján beszerzett „nettó zéró” megoldások környezeti fenntarthatóságának az értékelésekor lehetővé kell tenni, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők figyelembe vehessék az éghajlatra és a környezetre hatást gyakorló különböző elemeket.

(61) A Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni annak érdekében, hogy irányadó elveket állapítson meg az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára a közbeszerzési szerződések környezeti fenntarthatóságával kapcsolatos műszaki leírások és követelmények, valamint szerződésteljesítési feltételek meghatározása érdekében. Ez nem érintheti a konkrét technológiákra – többek között az (EU) 2024/1781 rendelet és az (EU) 2023/1542 rendelet alapján – alkalmazandó uniós jogot.

([29]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/xxx rendelete (2024. június 13.) a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról, valamint a (EU) 2020/1828 irányelv, a (EU) 2023/1542 rendelet és a 2009/125/EK irányelv (hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1781, 2024.6.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([30]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1542 rendelete (2023. július 12.) az elemekről, illetve akkumulátorokról és a hulladékelemekről, illetve -akkumulátorokról, a 2008/98/EK irányelv és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról, valamint a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 191., 2023.7.28., 1. o.).

(62) Annak érdekében, hogy közbeszerzési eljárás vagy aukció keretében figyelembe lehessen venni a megújuló energiaforrásokból előállított energia termelésének vagy fogyasztásának a támogatása iránti igényt és azt, hogy egyetlen beszerzési forrás használata helyett diverzifikálni kell a „nettó zéró” technológiák beszerzési forrásait, továbbá az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásainak sérelme nélkül, a kínálat legalább akkor nem tekinthető kellően diverzifikáltnak, ha valamely „nettó zéró” technológia vagy annak fő specifikus alkotóelemei egyetlen harmadik országból származnak, és az Unión belül kínálatának több mint 50 %-át adják.

(63) Az ajánlattevők felelős üzleti magatartásának, az igénybe vett technológiákkal, a projektekkel és a kapcsolódó infrastruktúrákkal kapcsolatos kiber- és adatbiztonságnak, továbbá a projektek teljes körű és időben történő megvalósításának az előmozdítása érdekében a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására irányuló aukciókat megtervező hatóságoknak a felelős üzleti magatartással, a kiber- és az adatbiztonsággal, valamint a projekt teljes körű és időben történő megvalósításának képességével kapcsolatos előminősítési szempontokat is elő kell írniuk.

(64) Azon cél teljesülésének támogatása érdekében, hogy az uniós energiaellátás biztosítása érdekében ipari bázist lehessen kifejleszteni és fenntartani a megújulóenergia-technológiák biztosításához, továbbá az e technológiák biztosításával kapcsolatos olyan függőségek elkerülése érdekében, amelyek késleltetnék az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló uniós erőfeszítéseket, vagy veszélyeztetnék az energiaellátás biztonságát, a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására irányuló aukciókat megtervező hatóságoknak fokozniuk kell e technológiák fenntartható és reziliens biztosítását az Unión belül. A tagállamoknak az ajánlatok környezeti fenntarthatóságának, valamint az innovációhoz és az energiarendszer integrációjához való hozzájárulásának vizsgálatával értékelniük kell ezen aukcióknak a fenntarthatósághoz való hozzájárulását. E célból biztosítani kell, hogy a tagállamok eldönthessék: előminősítési vagy odaítélési szempontokat alkalmaznak-e az aukció megtervezésekor. Míg az előminősítési szempontokat az ajánlattevők minden projektjének teljesítenie kell ahhoz, hogy részt vehessenek az aukcióban, az odaítélési szempontok az aukcióban részt vevő különböző projektek értékelésére és rangsorolására szolgálnak.

(65) Az ajánlatok környezeti fenntarthatóságának – akár előminősítési, akár odaítélési szempontok mentén történő – vizsgálata során a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására irányuló aukciókat megtervező hatóságok figyelembe vehetnek az éghajlatra és a környezetre hatást gyakorló különböző elemeket. Ezen elemek közé tartozhat többek között a megoldás tartóssága és megbízhatósága; a javítás és karbantartás egyszerűsége, valamint az e szolgáltatások elérhetősége; a korszerűsítés és a felújítás egyszerűsége; az újrafeldolgozás egyszerűsége és minősége; az anyagok felhasználása; az energia-, víz- és egyéb erőforrás-fogyasztás a termék életciklusának egy vagy több szakaszában; a terméknek és csomagolásának a tömege és térfogata; megújuló anyagok vagy újrafeldolgozott, illetve használt alkotóelemek beépítése; a rendeltetésszerű használathoz és karbantartáshoz szükséges fogyóeszközök mennyisége, jellemzői és rendelkezésre állása; a termék környezeti lábnyoma és az életciklusa során jelentkező környezeti hatások; a termék szénlábnyoma; a mikroműanyag-kibocsátás; a levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátások a termék életciklusának egy vagy több szakaszában; a keletkezett hulladék mennyisége; továbbá a felhasználás feltételei.

(66) Az innovatívabb és fejlettebb megújulóenergia-technológiák megtervezésének és előállításának támogatása érdekében, az ajánlatok fenntarthatósági hozzájárulásának összefüggésében figyelembe lehet venni – akár előminősítési, akár odaítélési szempontként – az innovációhoz való hozzájárulást, mégpedig olyan előminősítési vagy odaítélési szempontok előírásával, amelyek előmozdítják a teljesen új megoldások alkalmazását vagy az ezekhez hasonló legkorszerűbb megoldások tökéletesítését.

(67) A megújuló energiaforrásokból előállított energia uniós energiarendszerbe történő integrálásának és a költséghatékony dekarbonizációhoz nyújtott hozzájárulásának támogatása érdekében az ajánlatok fenntarthatósági hozzájárulásának összefüggésében figyelembe lehet venni az energiarendszerek integrációjához – például az energiatároláson, a hulladékhő és a hulladék hűtőenergia visszanyerésén, valamint a megújuló hidrogén előállításán keresztül – történő hozzájárulást.

(68) A megújuló energiával kapcsolatos „nettó zéró” technológiák biztosításának reziliensebbé tétele, továbbá az olyan országoktól való túlzott függés elkerülése érdekében, amelyek az Unión belüli kínálat nagy koncentrációját mutatják, a hatóságoknak előminősítési vagy odaítélési szempontokkal meg kell vizsgálniuk a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására irányuló aukciókban részt vevő különböző projekteknek a rezilienciához való hozzájárulását, figyelembe véve, hogy diverzifikálni kell a megújuló energiával kapcsolatos technológiák biztosítását, továbbá nem sértve az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásait. A rezilienciára vonatkozó szempont alkalmazásakor a hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy a kínálat legalább akkor nem tekinthető kellően diverzifikáltnak, ha az Unión belül egy adott „nettó zéró” technológia vagy annak specifikus alkotóelemei iránti kereslet több mint 50 %-át valamely harmadik ország elégíti ki.

(69) Odaítélési szempontként történő alkalmazáskor az ajánlatoknak a fenntarthatósághoz és a rezilienciához nyújtott hozzájárulását értékelő szempontok súlyozása a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására irányuló aukciók összefüggésében nem érintheti az ezen aukciókat megtervező hatóságok azon lehetőségét, hogy magasabb küszöböt határozzanak meg a környezeti fenntarthatóságra, az innovációra és az energiarendszer integrációjára vonatkozó szempontok számára, amennyiben az összeegyeztethető az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alapján meghatározott, nem árjellegű szempontokra vonatkozó bármilyen korlátozással. E szempontok, valamint minimális és összesített súlyuk aukciókon való alkalmazásának minden esetben biztosítania kell, hogy az aukciók versenyképesek maradjanak, és megfeleljenek az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107. és 108. cikkének.

(70) Annak érdekében, hogy növekedjen a megújulóenergia-technológiák uniós kínálata azért, hogy az Unión belül 2030-ra el lehessen érni a teljes éves gyártási referenciaigényeket, e rendeletben elő kell írni az aukcióra bocsátott mennyiség azon konkrét részarányát, amelyre nem árjellegű szempontok vonatkoznak. A Bizottságnak kétévente értékelnie kell ezt a részarányt annak meghatározása céljából, hogy a nem árjellegű szempontok milyen hatást gyakorolnak az Unió éves megújulóenergiatechnológia-gyártásának fejlődésére és a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására, beleértve pénzügyi hatásukat és az alkalmazás ütemére gyakorolt hatásukat is, figyelembe véve egyúttal azt is, hogy a projektgazdák számára mennyire működőképes és egyértelmű a rendszer. Ha az értékelések azt mutatják, hogy a reziliencia- és a fenntarthatósági szempontok alkalmazása kedvezően járul hozzá a „nettó zéró” technológiák uniós ellátásbiztonságához, különösen a megújulóenergia-technológiák uniós gyártási kapacitásának a növelése révén, és nem akadályozza jelentősen az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([31]) a megújuló energiára vonatkozóan meghatározott célértékek elérését, beleértve az egyes tagállamokban történő elterjesztést is, e rendelkezések alkalmazását fokozatosan növelni kell. Minden lépést hatásvizsgálatnak kell alávetni annak biztosítása érdekében, hogy a nagyobb részarányok továbbra is kedvezően járuljanak hozzá a megújulóenergia-technológiák ellátásbiztonságához, továbbá hogy ezek az előnyök meghaladják a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazásának költségére és ütemére gyakorolt hatásokat. Az aukcióra bocsátott mennyiség részarányának meghatározásakor – adott esetben és ha megvalósítható – a fokozatos átfogó növelésre kell törekedni annak érdekében, hogy hozzá lehessen járulni e rendelet átfogó célkitűzéseinek a megvalósításához és 2029 végére az 50 %-os részarány eléréséhez.

(71) A megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására vonatkozó céljaiktól és nemzeti dekarbonizációs stratégiáiktól függően a reziliencia- és fenntarthatósági szempontok alkalmazása nagyon eltérő hatást gyakorolhat a tagállamokra. Ezért a Bizottságnak az említett szempontok által a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására gyakorolt hatás értékelésekor meg kell vizsgálnia az átfogó pénzügyi hatást és az Unióban való alkalmazásra gyakorolt hatásokat, valamint a tagállamokra és más érdekelt felekre, köztük a háztartásokra és a vállalkozásokra gyakorolt hatást. A megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására gyakorolt hatás meghatározása, valamint a nem árjellegű szempontok alkalmazásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok figyelembevétele érdekében a Bizottságnak az értékelés részeként strukturált és átlátható módon konzultálnia kell az aukciókat végző nemzeti hatóságokkal.

(72) Az aukciókra vonatkozó szempontok túlzott terhet róhatnak a kis kapacitású megújulóenergia-projektek projektgazdáira. Az e rendelet által a legfeljebb 10 megawatt kapacitású projektek támogatására irányuló aukciókra gyakorolt hatás korlátozása érdekében a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy ezeket az aukciókat kizárják az évente aukcióra bocsátott teljes kapacitásmennyiség kiszámításából.

(73) Amennyiben az előminősítési, reziliencia- és fenntarthatósági szempontokat alkalmazó aukciók aluljegyzettek, a megújuló energiaforrásokból előállított energia elterjedését nem szabad lassítani a tagállamok arra való kötelezésével, hogy alkalmazzák ezeket a szempontokat az aukcióra bocsátott mennyiség aluljegyzett részére. Ezért lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy az aukciókra vonatkozó követelmények közül kizárják az aukcióra bocsátott mennyiség aluljegyzett részét. Egy aukció akkor tekintendő aluljegyzettnek, amennyiben az adott aukcióra benyújtott ajánlatok az aukcióra bocsátott kapacitás teljes mennyiségénél kisebb mennyiségre vonatkoznak.

(74) A háztartások, a vállalkozások vagy a fogyasztók javát szolgáló, „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek vásárlását ösztönző programok létrehozása céljából és az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásainak sérelme nélkül a kínálat nem tekinthető kellően diverzifikáltnak, ha az Unión belül egy adott „nettó zéró” technológia iránti kereslet több mint 50 %-át egyetlen forrásból lehet ellátni. A következetes alkalmazás biztosítása érdekében a Bizottságnak e rendelet alkalmazásának kezdőnapján éves listát kell közzétennie az ebbe a kategóriába tartozó, „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek származásának megoszlásáról, a különböző forrásokból származó uniós ellátásnak a legutolsó olyan évben elért részaránya szerinti bontásban, amelyre vonatkozóan adatok állnak rendelkezésre.

([31]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

(75) A Tanács a 2014/115/EU határozattal ([32]) jóváhagyta többek között a GPA módosítását. A GPA célja a közbeszerzési szerződésekkel összefüggő, kiegyensúlyozott jogok és kötelezettségek multilaterális keretének a létrehozása a világkereskedelem liberalizálása és bővítése céljából. A GPA Unióra vonatkozó I. függelékének, valamint az Unióra nézve kötelező erejű egyéb vonatkozó nemzetközi megállapodásoknak, köztük a szabadkereskedelmi megállapodásoknak, valamint – a kormányzati ügynökségek általi olyan termékekre irányuló közbeszerzések esetében, amelyeket kereskedelmi továbbértékesítés vagy kereskedelmi értékesítés tárgyát képező termékek előállítására történő felhasználás céljából vásárolnak – az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény III. cikke (8) bekezdése a) pontjának a hatálya alá tartozó szerződések esetében az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők nem alkalmazhatnak reziliencia követelményeket az olyan „nettó zéró” technológiákra vagy azok fő specifikus alkotóelemeire, amelyek olyan beszerzési forrásokból származnak, amelyek aláírói az említett megállapodásoknak.

(76) A rezilienciára vonatkozó rendelkezéseknek az e rendelet szerinti közbeszerzési eljárásokban történő alkalmazása nem sértheti a 2014/24/EU irányelv 25. cikkét, valamint a 2014/25/EU irányelv 43. és 85. cikkét, és összhangban kell lennie a Bizottság „Iránymutatás a harmadik országbeli ajánlattevők és áruk uniós közbeszerzési piacon való részvételéről” című, 2019. július 24-i közleményével. Hasonlóképpen a közbeszerzési rendelkezéseket – beleértve a 2014/24/EU irányelv 67. cikkének (4) bekezdését és az (EU) 2024/1781 rendeletből fakadó végrehajtási intézkedéseket – továbbra is alkalmazni kell az e rendelet hatálya alá tartozó építési beruházásokra, árubeszerzésekre és szolgáltatásokra.

(77) Az ajánlat fenntarthatósághoz és rezilienciához való hozzájárulásával kapcsolatos követelmények figyelembevételének szükségességéből eredő – különösen a kisebb közbeszerzőkre és a piacra jelentős hatást nem gyakorló, alacsonyabb értékű szerződésekre vonatkozó – adminisztratív terhek korlátozása érdekében e rendelet vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását két évvel el kell halasztani azon közbeszerzők esetében, amelyek nem központi beszerző szervek, valamint a 25 millió EUR alatti értékű szerződések esetében.

(78) Az e rendelet szerinti közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos rendelkezések alkalmazása céljából, amennyiben egy termék az (EU) 2017/1369 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([33]) alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálya alá tartozik, az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők csak azokat a termékeket vásárolhatják meg, amelyek megfelelnek az említett rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségnek.

(79) A háztartások, a vállalkozások és a végső fogyasztók alapvető részét képezik a „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek iránti uniós keresletnek, és az ilyen termékek háztartások általi vásárlását ösztönző köztámogatási programok – különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő, alacsony és közepes jövedelmű háztartások és fogyasztók esetében – a zöld átállás felgyorsításának fontos eszközei. A 2022. május 18-i bizottsági közleményben bejelentett napelemes tető kezdeményezés keretében a tagállamoknak például nemzeti programokat kell létrehozniuk a tetőre telepíthető napenergia-berendezések tömeges alkalmazásának támogatására. A REPowerEU tervben a Bizottság felszólította a tagállamokat, hogy teljes mértékben használják ki a hőszivattyúkra való átállást ösztönző támogató intézkedéseket. A tagállamok által nemzeti szinten, illetve a helyi vagy regionális önkormányzatok által helyi szinten létrehozott ilyen támogatási programoknak hozzá kell járulniuk az uniós „nettó zéró” technológiák fenntarthatóságának és rezilienciájának a javításához is. A hatóságoknak például nagyobb pénzügyi ellentételezést kell nyújtaniuk a kedvezményezettek számára a „nettó zéró” technológiát tartalmazó olyan végtermékek beszerzéséért, amelyek nagyobb mértékben járulnak hozzá az Unión belüli rezilienciához. A hatóságok függővé tehetik a programok támogathatóságát a fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulástól. Ennek során ajánlott, hogy a tagállamok figyelembe vegyék a rendszernek az energiaszegénységben élő polgárok számára való hozzáférhetőségét. A hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy programjaik nyitottak, átláthatóak és megkülönböztetésmentesek legyenek, és ezáltal hozzájáruljanak a „nettó zéró” technológiai termékek iránti kereslet növeléséhez az Unióban. A hatóságoknak korlátozniuk kell az ilyen termékekért járó kiegészítő pénzügyi ellentételezést is annak érdekében, hogy ne lassítsák a „nettó zéró” technológiák elterjedését az Unióban. Az ilyen programok hatékonyságának növelése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az információk egy ingyenes weboldalon könnyen hozzáférhetők legyenek mind a fogyasztók, mind a „nettó zéró” technológiák gyártói számára. A fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulásnak a hatóságok által a fogyasztókat vagy a háztartásokat célzó programokban történő használata nem sértheti az állami támogatási szabályokat és a WTO támogatásokra vonatkozó szabályait.

(80) A háztartások, a vállalkozások vagy a fogyasztók javát szolgáló, „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek vásárlását ösztönző programok kialakításakor a tagállamoknak, a regionális vagy helyi hatóságoknak, a közjogi intézményeknek vagy az egy vagy több ilyen hatóság, illetve közjogi intézmény által létrehozott szövetségeknek

([32]) A Tanács 2014/115/EU határozata (2013. december 2.) a Kormányzati Beszerzési Megállapodás módosításáról szóló jegyzőkönyv megkötéséről (HL L 68., 2014.3.7., 1. o.).

([33]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1369 rendelete (2017. július 4.) az energiacímkézés keretének meghatározásáról és a 2010/30/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 198., 2017.7.28., 1. o.).

garantálniuk kell az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásainak tiszteletben tartását, többek között annak biztosításával, hogy e programok ne érjenek el olyan nagyságrendet, amely súlyosan sértené a WTO-tagok érdekeit.

(81) A Bizottság számára lehetővé kell tenni továbbá, hogy – a szinergiák kiépítése és a bevált gyakorlatok cseréje érdekében – segíteni tudja a tagállamokat a háztartásokra, a vállalkozásokra és a fogyasztókra irányuló programok kialakításában. A „Nettó Zéró" Európa Platformnak (a továbbiakban: a platform) fontos szerepet kell betöltenie abban is, hogy felgyorsítsa a fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulás tagállamok és hatóságok általi végrehajtását a közbeszerzési eljárásokhoz és az aukciókhoz kapcsolódó gyakorlataik során. A Bizottságnak a platformmal folytatott konzultációt követően végrehajtási jogi aktust kell elfogadnia, amelyben meghatározza a fenntarthatósághoz és rezilienciához való hozzájárulás értékelésének a szempontjait. E jogi aktusban különös figyelmet kell fordítani a kis- és középvállalkozásokra (kkv-kra), amelyeknek tisztességes esélyt kell biztosítani a jelentős közbeszerzési piacon való részvételhez. E jogi aktusban biztosítani kell továbbá, hogy a fenntarthatóságra és a rezilienciára vonatkozó követelményeket oly módon alkalmazzák, hogy az a tulajdonosi struktúrájuktól függetlenül biztosítsa a piaci szereplők közötti tisztességes és egyenlő versenyt.

(82) Annak biztosítása érdekében, hogy a megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló közbeszerzési eljárások és aukciók valóban hozzájáruljanak az Unió rezilienciájához, e tevékenységeknek kiszámíthatónak kell lenniük az ipar számára. Annak érdekében, hogy az ipar időben kiigazíthassa termelését, az ajánlatkérő szerveknek és a közszolgáltató ajánlatkérőknek előzetesen tájékoztatniuk kell a piacot a „nettó zéró" technológiai termékekre vonatkozó becsült beszerzési igényeikről.

(83) A közszféra és a háztartások keresletére irányuló intézkedések mellett az Uniónak mérlegelnie kell olyan lépéseket is, amelyek célja megkönnyíteni a „nettó zéró" technológiáknak az uniós ipari értékláncokban történő alkalmazását – különös figyelemmel a kkv-kra –, mégpedig különösen a kínálat és az iparból érkező kereslet összekapcsolásának elősegítése révén.

(84) Amint azt a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervről szóló közlemény jelzi, az uniós ipar piaci részesedése erős nyomás alatt áll a harmadik országokban nyújtott, az egyenlő versenyfeltételeket aláásó támogatások miatt. Ez a helyzet versenykihívást jelent az Unió számára saját iparának fenntartása és fejlesztése tekintetében, valamint igényt támaszt arra vonatkozóan, hogy az Unió gyorsan és ambiciózusan reagáljon jogi keretének korszerűsítésére.

(85) Tekintettel a „nettó zéró" technológiák vonatkozásában a harmadik országoktól való stratégiai függőség csökkentésére irányuló uniós célra, alapvető fontosságú, hogy az állami támogatási mechanizmusok, így például a közbeszerzési eljárások és az aukciók ne fokozzák ezt a függőséget. Ezért – amennyiben szükséges és helyénvaló – indokolt korlátozásokat kell megállapítani a harmadik országokból származó áruk beszerzésére irányuló szerződésekben szereplő áruk arányára vonatkozóan, ha a Bizottság megállapította, hogy a rezilienciához kapcsolódó, e rendeletben meghatározott feltételek teljesültek. Ezenkívül erőfeszítéseket kell tenni a harmadik országokból származó, az egyenlő versenyfeltételeket aláásó tisztességtelen támogatások hatékony kezelésére, például az (EU) 2022/1031 ([34]) és az (EU) 2022/2560 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([35]) előírt valamennyi lehetséges intézkedés alkalmazásával.

(86) A köz- és magánforráshoz jutás kulcsfontosságú az Unió nyitott stratégiai autonómiájának biztosításához, valamint ahhoz, hogy Unió-szerte szilárd és versenyképes gyártási bázis jöjjön létre a „nettó zéró" technológiák és azok ellátási láncai számára. Az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez szükséges beruházások többsége a mind a „nettó zéró" ökoszisztémában rejlő növekedési potenciál, mind pedig a stabil és ambiciózus szakpolitikai keret által vonzott magántőkéből fog származni. A jól működő, mély és integrált tőkepiacok ezért elengedhetetlenek lesznek a zöld átálláshoz és a „nettó zéró" technológiák gyártására irányuló projektekhez szükséges források előteremtéséhez és elosztásához. Ezért gyors előrelépésre van szükség a tőkepiaci unió megvalósítása felé ahhoz, hogy az Unió megvalósíthassa a nettó zéró kibocsátásra vonatkozó célkitűzéseit. A fenntartható finanszírozási menetrend (és a vegyes finanszírozás) szintén döntő szerepet játszik a „nettó zéró" technológiákba irányuló beruházásoknak az értékláncok mentén történő növelésében, miközben garantálja az ágazat versenyképességét. Amint az az e rendeletet

([34]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1031 rendelete (2022. június 23.) a harmadik országbeli gazdasági szereplőknek, áruknak és szolgáltatásoknak az Unió közbeszerzési és koncessziós piacaihoz való hozzáféréséről, valamint az uniós gazdasági szereplők, áruk és szolgáltatások harmadik országbeli közbeszerzési és koncessziós piacokhoz való hozzáféréséről szóló tárgyalásokat támogató eljárásokról (nemzetközi közbeszerzési eszköz – IPI) (HL L 173., 2022.6.30., 1. o.).

([35]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2560 rendelete (2022. december 14.) a belső piacot torzító külföldi támogatásokról (HL L 330., 2022.12.23., 1. o.).

kísérő szolgálati munkadokumentumban szerepel, a 2023–2030-as időszakban a beruházási igények – a különböző forgatókönyvektől függően az 52 és 119 milliárd EUR közötti tartományban – mintegy 92 milliárd EUR-t tesznek ki, ami 16–18 milliárd EUR közfinanszírozási igényt eredményezne. Tekintettel arra, hogy ez az értékelés csak hat konkrét technológiát vesz figyelembe, a tényleges beruházási igény valószínűleg jelentősen magasabb.

(87) A vállalkozásoktól és a pénzügyi befektetőktől érkező magánberuházások alapvető fontosságúak. Amennyiben a magánberuházások önmagukban nem elegendőek, a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek eredményes elindításához köztámogatásra lehet szükség, például garanciák, hitelek vagy sajáttőke- és kvázisajáttőke-befektetések formájában, a belső piac torzulásainak elkerülése mellett. Amennyiben ez a köztámogatás állami támogatás formájában valósul meg, annak ösztönző hatásúnak, szükségesnek, célzottnak, ideiglenesnek, megfelelőnek és arányosnak kell lennie, fenntartva a versenyt és a kohéziót a belső piacon. Az állami támogatásokról szóló meglévő iránymutatások, amelyek a kettős átállás célkitűzéseivel összhangban a közelmúltban mélyreható felülvizsgálaton estek át, bőséges lehetőséget biztosítanak az e rendelet hatálya alá tartozó projektekre irányuló beruházások bizonyos feltételek mellett történő támogatására. A tagállamok fontos szerepet tölthetnek be a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek forráshoz jutásának megkönnyítésében azáltal, hogy célzott és ideiglenes állami támogatások révén kezelik a piaci hiányosságokat. A 2023. március 9-én elfogadott ideiglenes válság- és átállási keret célja, hogy a belső piacon egyenlő versenyfeltételeket biztosítson, amely azokra az ágazatokra irányul, ahol fennáll a harmadik országba történő delokalizáció kockázata, és amely a támogatási összegek tekintetében arányos. E keret lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan intézkedéseket vezessenek be, amelyek meghatározott „nettó zéró” ágazatokban – többek között adókedvezmények révén – támogatják a termelőegységekbe irányuló új beruházásokat. A tagállamok és régiók közötti konvergencia céljának eléréséhez való hozzájárulás érdekében az engedélyezett támogatási összeg magasabb támogatási intenzitással és felső határokkal módosulhat, ha a beruházás támogatott területeken valósul meg. A belső piac széttagolódásának elkerülése érdekében megfelelő feltételekre van szükség a beruházásoknak az EGT-n kívülre történő átirányításával kapcsolatos konkrét kockázatok ellenőrzéséhez, valamint annak ellenőrzéséhez, hogy nem áll fenn az EGT-n belüli áthelyezés kockázata. A nemzeti források e célból történő mozgósítása érdekében ajánlott, hogy a tagállamok a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (3) bekezdésével összhangban költsék el az ETS-aukciókból évente befolyó ETS-bevételek 25 %-át.

(88) Az állami támogatás minden további mozgósításának célzottnak és ideiglenesnek kell lennie, valamint összhangban kell állnia az uniós szakpolitikai célkitűzésekkel, így például az európai zöld megállapodással és a Pillérrel. Az ilyen finanszírozás – összhangban az Unió verseny- és kohéziós politikájával – nem vezethet a tagállamok közötti további egyenlőtlenségekhez.

(89) A köztámogatást a feltárt konkrét piaci hiányosságok vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek arányos mértékben történő kezelésére kell használni, és az intézkedések nem lehetnek átfedésben és nem szoríthatják ki a magánfinanszírozást, illetve nem torzíthatják a belső piaci versenyt. A tevékenységeknek egyértelmű értéktöbbletet kell biztosítaniuk az Unió számára. A közberuházások középpontjába lehet helyezni különösen a szükséges infrastrukturális beruházásokat, az innováció ösztönzését, valamint az áttörést hozó technológiák kapacitásbővítését.

(90) Számos uniós finanszírozási program – így például az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([36]) létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, az (EU) 2021/523 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([37]) létrehozott InvestEU, a kohéziós politikai programok vagy a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([38]) alapján létrehozott Innovációs Alap – szintén rendelkezésre áll a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekbe történő beruházások finanszírozására. Ezenkívül a STEP hozzá fog járulni ahhoz, hogy a meglévő uniós források könnyebben eljussanak a kritikus technológiák – köztük a tiszta technológiák – fejlesztésének vagy gyártásának támogatását célzó kritikus beruházásokhoz.

(91) Az (EU) 2023/435 rendelet ([39]) további 20 milliárd EUR összegű vissza nem térítendő támogatást bocsát a tagállamok rendelkezésére az energiahatékonyság előmozdítása és a fosszilis tüzelőanyagok kiváltása érdekében, többek között az uniós „nettó zéró” ipari projektek révén. Amint arra a REPowerEU-fejezetekre vonatkozó bizottsági

([36]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

([37]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/523 rendelete (2021. március 24.) az InvestEU program létrehozásáról és az (EU) 2015/1017 rendelet módosításáról (HL L 107., 2021.3.26., 30. o.).

([38]) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

([39]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

iránymutatás is rámutat, a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy helyreállítási és rezilienciaépítési terveik REPowerEU-fejezetében tüntessenek fel olyan intézkedéseket, amelyek támogatják a nettó zéró technológiákra vonatkozó gyártási és ipari innovációba történő beruházásokat, összhangban az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([40]).

(92) Az InvestEU a beruházások – különösen a zöld és digitális átállás – fellendítésére irányuló kiemelt uniós program, amelynek célja finanszírozás és technikai segítségnyújtás biztosítása, például támogatásötvözési mechanizmusok révén. Egy ilyen megközelítés hozzájárul a további állami és magántőke bevonásához. Ezenkívül a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az alkalmazandó állami támogatási szabályok sérelme nélkül járuljanak hozzá az InvestEU tagállami komponenséhez, hogy támogassák a „nettó zéró" technológiák gyártásával kapcsolatban rendelkezésre álló pénzügyi termékeket.

(93) A tagállamok az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([41]) összhangban támogatást nyújthatnak a kohéziós politikai programokból annak érdekében, hogy infrastrukturális beruházási csomagok, az innovációba irányuló termelőberuházások, a kkv-k gyártási kapacitása, a szolgáltatások, a képzési és továbbképzési intézkedések – többek között a hatóságok és a projektgazdák kapacitásépítésének támogatása – révén ösztönözzék a stratégiai „nettó zéró" projektek és a „nettó zéró" technológiák gyártására irányuló projektek elterjedését minden régióban, különösen a kevésbé fejlett régiókban, az átmeneti régiókban és az Igazságos Átmenet Alapból támogatott területeken. Az (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([42]) létrehozott Technikai Támogatási Eszköz segítheti a tagállamokat és a régiókat a „nettó zéró" növekedési stratégiák kidolgozásában, az üzleti környezet javításában, a bürokrácia csökkentésében és az engedélyezési eljárások felgyorsításában. A tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy előmozdítsák a „nettó zéró" projektek fenntarthatóságát azáltal, hogy ezeket a beruházásokat beépítik az uniós értékláncokba, különösen a régióközi és határokon átnyúló együttműködési hálózatokra építve. Az ilyen intézkedések elfogadását különösen a völgyek tekintetében kell mérlegelni.

(94) Az Innovációs Alap is nagyon ígéretes és költséghatékony lehetőséget biztosít a tiszta hidrogén és egyéb „nettó zéró" technológiák gyártásának és elterjesztésének támogatására az Unióban, ezáltal erősítve az Unió szuverenitását az éghajlat-politika és az energiabiztonság szempontjából kulcsfontosságú technológiák terén.

(95) A jelenlegi széttagolt köz- és magánberuházási törekvések korlátainak leküzdése, valamint az integráció és a beruházások megtérülésének megkönnyítése érdekében a Bizottságnak és a tagállamoknak jobban össze kell hangolniuk és szinergiákat kell teremteniük a meglévő uniós és nemzeti szintű finanszírozási programok között, továbbá jobb koordinációt és együttműködést kell biztosítaniuk az iparral és a magánszektor kulcsfontosságú érdekelt feleivel. A platform kiemelt szerepet tölt be a rendelkezésre álló és releváns finanszírozási lehetőségek átfogó áttekintésében, valamint a stratégiai „nettó zéró" projektek egyedi finanszírozási igényeinek megvitatásában. A „nettó zéró" technológiák Unión belüli előállításának ösztönzése céljából a platform megvitathatja, hogy miként kell kezelni a finanszírozást, a szabályozási keretet, valamint a beruházási és a helyszínre vonatkozó garanciákat.

(96) Ezen túlmenően, tekintettel a „nettó zéró" technológiák gyártására irányuló projekteknek és a stratégiai „nettó zéró" projekteknek az Unió energiaellátása szempontjából betöltött szerepére, bizonyos adminisztratív korlátozásokat részben fel kell oldani vagy egyszerűsíteni kell e projektek megvalósításának felgyorsítása érdekében.

(97) Az (EU) 2021/696 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([43]) létrehozott uniós űrprogramból – és különösen a Kopernikusz programból – származó űradatokat és -szolgáltatásokat a lehető legnagyobb mértékben fel kell használni a geológiai, a biológiai, az ökológiára, valamint a társadalmi-gazdasági fejlődésre, továbbá az erőforrások rendelkezésre állására vonatkozó információknak a környezeti vizsgálatok és engedélyek céljából történő szolgáltatására. Az ilyen adatok és szolgáltatások, különösen a Kopernikusz programnak az emberi tevékenységből eredő szén-dioxid-kibocsátás nyomon követésére és ellenőrzésére szolgáló kapacitása relevánsak az ipari projektek, valamint az emberi tevékenységből eredő szén-dioxidot elnyelő szénelnyelők által az üvegházhatást okozó gázok globális koncentrációjára és áramlásaira gyakorolt hatás értékelése szempontjából.

([40]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

([41]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

([42]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

([43]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/696 rendelete (2021. április 28.) az uniós űrprogram és az Európai Unió Űrprogramügynökségének a létrehozásáról, valamint a 912/2010/EU, az 1285/2013/EU és a 377/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 69. o.).

(98) A Bizottságnak az 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([44]) 10. cikkének (1) bekezdése értelmében fel kell kérnie egy vagy több európai szabványügyi szervezetet, hogy e rendelet célkitűzéseinek támogatása érdekében dolgozzon, illetve dolgozzanak ki európai szabványokat.

(99) Az ipari végfelhasználású hidrogénvölgyek fontos szerepet játszanak az energiaigényes iparágak dekarbonizációjában. A REPowerEU célul tűzi ki a hidrogénvölgyek számának megkétszerezését az Unióban. E célkitűzés elérése érdekében a tagállamoknak fel kell gyorsítaniuk az engedélyezést, továbbá mérlegelniük kell „nettó zéró" szabályozói tesztkörnyezetek létrehozását, és prioritásként kell kezelniük a forráshoz jutást. A „nettó zéró" reziliencia megerősítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a hidrogénvölgyek uniós határokon keresztül történő összekapcsolását. Azokat az ipari létesítményeket, amelyek saját energiát termelnek, és amelyek pozitívan járulhatnak hozzá a villamosenergia-termeléshez, a szabályozási követelmények egyszerűsítése révén ösztönözni kell arra, hogy energiatermelőkként járuljanak hozzá az intelligens villamosenergia-hálózathoz.

(100) A „nettó zéró" szabályozói tesztkörnyezetek fontos eszközei lehetnek a „nettó zéró" technológiák terén megvalósuló innovációnak és a szabályozó hatóságok általi tanulás előmozdításához. Az innovációt kísérleti tereken keresztül kell lehetővé tenni, mivel a tudományos eredményeket ellenőrzött, valós környezetben kell tesztelni. „Nettó zéró" szabályozói tesztkörnyezeteket kell bevezetni az innovatív „nettó zéró" technológiák, illetve a klímasemleges és tiszta gazdaságra való átállás elősegítésére, valamint a stratégiai függőségek csökkentésére potenciállal rendelkező egyéb innovatív technológiák ellenőrzött valós környezetben történő, korlátozott ideig tartó tesztelése érdekében, gyarapítva ezáltal a szabályozó hatóságok általi tanulást, valamint segítve az ezzel kapcsolatos potenciális léptékváltást és szélesebb körű alkalmazást. Helyénvaló egyensúlyt teremteni a „nettó zéró" szabályozói tesztkörnyezetben részt vevők jogbiztonsága, valamint az uniós jog célkitűzéseinek megvalósítása között. Lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy eltéréseket biztosíthassanak a nemzeti jogban a „nettó zéró" szabályozói tesztkörnyezetek számára, amellett, hogy biztosítják az uniós joggal és a nemzeti jogban a „nettó zéró" technológiákkal kapcsolatban meghatározott alapvető követelményeknek való megfelelést. A Bizottság az új európai innovációs menetrendben bejelentetteknek megfelelően 2023-ban iránymutatást tett közzé a tesztkörnyezetekre vonatkozóan, hogy támogassa a tagállamokat a „nettó zéró" szabályozói tesztkörnyezetek kialakításában. Végső soron ezek az innovatív technológiák alapvető jelentőségűek lehetnek az Unió klímasemlegességi célkitűzésének eléréséhez, valamint az uniós energiarendszer ellátásbiztonságának és rezilienciájának biztosításához.

(101) A 2023. október 20-i bizottsági közleményben felülvizsgált uniós stratégiai energiatechnológiai terv (SET-terv) támogatja a tiszta, hatékony és a költségek szempontjából versenyképes energiatechnológiák fejlesztését, mégpedig a tiszta energiával kapcsolatos kutatás és innováció terén folytatott koordináció és együttműködés révén, összefogva az európai ipart, a kutatóhelyeket és a SET-tervben részt vevő országok ([45]) kormányzati képviselőit. A SET-terv felülvizsgálatának célja, hogy a SET-terv eredeti stratégiai célkitűzéseit összehangolja az európai zöld megállapodással, a REPowerEU-val és a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervvel és különösen e rendelettel. Célja, hogy egységes megközelítést mozdítson elő Európa dekarbonizációs céljainak elérésére, hogy támogassa az európai „nettó zéró" technológiákat, valamint hogy egy fenntartható és reziliens energetikai jövőt építsen. A SET-terv strukturáló hatást gyakorol a közös kutatási és innovációs (K^+I) tevékenységekre, mégpedig azáltal, hogy elősegíti, hogy azokkal gyorsabban és hatékonyabban meg lehessen valósítani a közös energetikai kutatási és technológiai célkitűzéseket. A SET-terv – az uniós ágazatközi együttműködés sikerének egyik példájaként – hozzájárult a K^+I-erőfeszítések összehangolásához és a részt vevő országok nemzeti közfinanszírozásának a mozgósításához annak érdekében, hogy az (EU) 2021/695 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([46]) létrehozott Horizont Európa alapján kialakított, a tiszta energiára való átállással és a városok fenntartható jövőre való átállásával foglalkozó partnerségek révén támogatást kapjanak a közösen elfogadott K^+I-prioritások. A SET-terv központi szerepet tölt be a nemzeti energia- és klímatervek energiauniója kutatási, innovációs és versenyképességi dimenziójának végrehajtásában. A SET-terv azonban 2007-es kezdete óta egy nem hivatalos fórum. E rendelet lendületet ad az európai innováció és az új innovatív technológiák létrehozása közötti kapcsolat megerősítéséhez.

(102) További szakképzett munkavállalókra van szükség a zöld és digitális átállásnak, valamint az Unió fenntartható növekedésének és versenyképességének a lehetővé tétele, az uniós „nettó zéró" technológiai iparágak ellátási láncainak bővítése, továbbá az Unióban a minőségi munkahelyek fenntartása érdekében. Ez jelentős beruházási igényekkel jár az átképzés és a továbbképzés – így többek között a szakképzés – területén. Az energetikai átmenet számos ágazatban – többek között a megújuló energia, az energiatárolás és a nyersanyagok területén – a szakképzett

([44]) Az Európai Parlament és a Tanács 1025/2012/EU rendelete (2012. október 25.) az európai szabványosításról, a 89/686/EGK és a 93/15/EGK tanácsi irányelv, a 94/9/EK, a 94/25/EK, a 95/16/EK, a 97/23/EK, a 98/34/EK, a 2004/22/EK, a 2007/23/EK, a 2009/23/EK és a 2009/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 87/95/EGK tanácsi határozat és az 1673/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 316., 2012.11.14., 12. o.).

([45]) Jelenleg valamennyi uniós tagállam, valamint IS, NO és TR.

([46]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/695 rendelete (2021. április 28.) a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 1. o.).

munkavállalók számának a növelését igényli, valamint jelentős potenciált mutat a minőségi munkahelyek teremtésében is. A SET-terv szerint csak a gyártóiparban a hidrogén-üzemanyagcella alágazat készségigénye 2030-ra 180 000 képzett munkavállalóra, technikusra és mérnökre becsülhető. A fotovoltaikus napenergia-ágazaton belül csak a gyártóiparban akár 66 000 munkahelyre is szükség lehet. Ezért rendkívül fontos, hogy a „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos munkahelyek vonzók és hozzáférhetők legyenek, valamint hogy kezelni lehessen a munkavállalók készségei és a vállalatok igényei között jelenleg tapasztalható eltéréseket.

(103) Mivel az Unióban a kulcsfontosságú „nettó zéró” technológiák gyártási kapacitása jelentős létszámú szakképzett munkaerő nélkül nem lesz megerősíthető, intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy több ember – különösen nők, nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok), migráns háttérrel rendelkezők, idősebb és fogyatékossággal élő személyek – munkaerőpiaci integrálására és aktivizálására kerüljön sor. Ezenkívül ebbe beleértendők a harmadik országokból származó munkavállalók, mivel az Unió a képzett migránsoknak csak kis hányadát vonzza. A klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról szóló tanácsi ajánlás céljaival összhangban fontos a feleslegessé vált és hanyatló ágazatokban dolgozó munkavállalók számára a munkahelyváltáshoz nyújtott egyedi támogatás. Ez azt jelenti, hogy mindenki vonatkozásában be kell ruházni a készségekbe, egyúttal célzott megközelítést alkalmazva a veszélyeztetett csoportok és az átalakulással érintett régiók esetében. A végső célt a „nettó zéró” technológiákhoz szükséges minőségi uniós munkahelyek létrehozása kell, hogy jelentse, összhangban a Pillérben a foglalkoztatásra és képzésre vonatkozóan előírt célértékekkel, beleértve a méltányos és megfelelő béreket, az élet- és munkakörülmények javítását, valamint a biztonságos és egészséges munkahelyek biztosítását, továbbá az egész életen át tartó minőségi tanuláshoz való jogot. A szakember- és munkaerőhiány a nem vonzó munkahelyek és a rossz munkakörülmények következménye is lehet. Ezért a munkahelyek minőségének javítása a rossz munkakörülményekkel rendelkező ágazatokban és vállalatoknál a munkavállalók vonzásának egyik fontos eleme. A cél az, hogy a meglévő kezdeményezésekre – így például az uniós készségfejlesztési paktumra –, a készségekkel kapcsolatos információgyűjtéssel és -előrejelzéssel kapcsolatos uniós szintű tevékenységekre – így például az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) és az Európai Munkaügyi Hatóság tevékenységeire –, valamint a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés terveire építve, valamint azokat teljes mértékben figyelembe véve, a képzési programok relevanciájának biztosítása és elterjedésük fokozása érdekében mozgósítani lehessen minden szereplőt – beleértve a tagállami, többek között regionális és helyi szintű hatóságokat, oktatási és képzési szolgáltatókat, szociális partnereket és az ipart, különösen a kkv-kat és az egyetemek összes típusát – annak érdekében, hogy azonosítani lehessen a készségigényeket, fejleszteni lehessen az oktatási és képzési programokat, továbbá hogy azokat széles körben, gyorsan és használható módon el lehessen terjeszteni. E tekintetben kulcsfontosságú szerep hárul a stratégiai „nettó zéró” projektekre. A tagállamoknak és a Bizottságnak megfelelő pénzügyi támogatást kell biztosítaniuk, többek között az uniós költségvetésben rejlő lehetőségek olyan eszközökkel történő kiaknázása révén, mint például az ESZA+, az InvestEU, az Igazságos Átmenet Alap, a Horizont Európa, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a 2003/87/EK irányelv 10d. cikke alapján létrehozott Modernizációs Alap, a REPowerEU, az Egységes piac program és a STEP. A pénzügyi támogatásnak magában kell foglalnia a Bizottság által nyújtandó, a „nettó zéró” ipart szolgáló európai akadémiák (a továbbiakban: az akadémiák) létrehozását célzó és működésüket lehetővé tevő magvető finanszírozást azzal a céllal, hogy a létrehozásukat követő három év elteltével pénzügyileg fenntarthatóvá váljanak, többek között a magánszektortól kapott pénzügyi hozzájárulások révén.

(104) Az akadémiákat annak érdekében kell elindítani, hogy oktatási és képzési programokat, tartalmakat és anyagokat dolgozzanak ki, valamint létrehozzák az azt jelző tanúsítványokat, hogy az adott tanulási programot az akadémiák egyike dolgozta ki, továbbá hogy továbbképezzék, illetve átképezzék az összes olyan, munkaképes korú személyt, akire a kulcsfontosságú „nettó zéró” technológiák értékláncaival összefüggésben szükség van, és hogy az említett programokat, tartalmakat és anyagokat a tagállamokban felajánlják a megfelelő oktatási és képzési szolgáltatók, valamint a tovább- és átképzésben részt vevő egyéb szereplők részére, az általuk történő önkéntes felhasználás céljából. Az akadémiáknak – a tagállamoknak az oktatás tartalmára és az oktatási rendszerek megszervezésére, valamint a szakképzés tartalmára és megszervezésére vonatkozó hatáskörét teljes mértékben tiszteletben tartva – támogató szerepet kell betölteniük. Ennek során az akadémiáknak hozzá kell járulniuk az Unió egyidejű újraiparosítására és dekarbonizációjára irányuló hosszú távú célkitűzéshez, reagálva a kritikus szakemberhiányra, hozzájárulva az Unió nyitott stratégiai autonómiájához és kezelve az Unióban előállított „nettó zéró” technológiák iránti igényt, mégpedig azáltal, hogy megerősítik az Unió innovációs és termelési képességét. Az akadémiákat a Bizottság által – meglévő és objektív tanulmányokra támaszkodva – készített, az ipari átalakulás és dekarbonizáció tekintetében kulcsfontosságú „nettó zéró” technológiai iparágakban tapasztalható szakemberhiányra vonatkozó értékelés alapján kell elindítani. Mindegyik akadémiának cselekvési tervet kell kidolgoznia, amelyben mérföldköveket és célértékeket határoz meg, többek között a tanulók számát illetően, és amelynek a szakemberhiány értékelésén kell alapulnia.

(105) Az akadémiáknak ösztönözniük kell a foglalkoztatási mobilitást elősegítő transzverzális készségek, valamint az egyéb szükséges készségek oktatását. Az akadémiáknak különböző nyelveken elérhetővé kell tenniük tanulási tartalmaikat azért, hogy a lehető legtöbb tanuló férhessen hozzá a tanulási programokhoz. A készségek minden szintjén képzést kell biztosítaniuk a szükséges mértékben, megcélozva ezáltal az érintett ágazatok értékláncában az oktatás és a képesítések valamennyi szintjét. A tagállamok oktatási és képzési szolgáltatói adott esetben a szociális és gazdasági partnerek bevonásával kiegészíthetik az akadémiák által kidolgozott oktatási és képzési tartalmakat és anyagokat tagállami szinten készített olyan további releváns információkkal, amelyek tükrözik például a munkaügyi

és szociális jogokra vonatkozó nemzeti jogot, az alkalmazandó kollektív szerződéseket, illetve a területi vagy ágazatspecifikus követelményeket. A tanulási tartalmakkal meg kell célozni a nemzeti és helyi közigazgatásban dolgozó, különösen az új technológiák engedélyezéséért és szabályozásáért, valamint az azokkal kapcsolatos hatásvizsgálatokért felelős alkalmazottakat is, hozzájárulva ezáltal a nemzeti közigazgatások kapacitásépítéséhez és a tagállamok közötti egyenlőtlenségek csökkentéséhez.

(106) A készségek átláthatóságának és hordozhatóságának, valamint a munkavállalók mobilitásának a támogatása érdekében az akadémiák ki fognak dolgozni a tanulási eredményekre vonatkozó tanúsítványokat, többek között – adott esetben – mikrotanúsítványokat, és elő fogják mozdítani ezeknek az oktatási és képzési szolgáltatók általi bevezetését. Az akadémiák által létrehozott tanúsítványokat azon oktatási és képzési szolgáltatók, illetve elismerő szervek adhatják ki, amelyben az akadémiák által kidolgozott oktatási és képzési program sikeresen lezárult. A tanúsítványokat a tanulmányokkal kapcsolatos európai digitális tanúsítványok formájában kell kiállítani, és azokat integrálni lehet az Europassba, illetve adott esetben és amennyiben megvalósítható, a nemzeti képesítési keretrendszerekbe. Az Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES), amely Unió-szerte tájékoztatást, tanácsadást, munkaerő-felvételt vagy -közvetítést biztosít a munkavállalók és a munkáltatók számára, jelentős szerepet tölthet be a „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos betöltetlen álláshelyek közzétételében és adott esetben az európai foglalkozási profilok bevezetésében.

(107) A platformnak támogatást kell nyújtania az akadémiák tevékenységének irányításához, mégpedig egyrészt annak biztosításával, hogy az akadémiák által kidolgozott tartalmakkal kezelhetők legyenek a bizottsági értékelésben azonosított készséghiányok, másrészt pedig általános áttekintést adva. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kijelölt nemzeti képviselő hídszerepet tölthessen be a tagállamok megfelelő nemzeti minisztériumai és illetékes hatóságai, valamint a nemzeti szociális partnerek és ágazati képviselők között. A platformnak nyomon kell követnie a különböző akadémiák által elért eredményeket, elemeznie kell a szakemberhiány kiváltó okait, és azonosítania kell, hogy az akadémiák képzési programjainak alkalmazása milyen mértékben kezeli a tagállamokban a „nettó zéró” technológiai iparágakban tapasztalható szakemberhiányt, és milyen mértékben egészíti ki „a nettó zéró” technológiák terén meglévő képzési lehetőségeket. A platformnak jelentést kell tennie a tanulási programok alkalmazásáról, többek között az egyes akadémiák létrehozását követő három év elteltével benyújtandó eredményjelentés révén, és e jelentésben pontosan meg kell határoznia az akadémiák programjaiban részesülő tanulók számát, ipari ágazatok, nem, életkor, valamint oktatási és képesítési szintek szerinti bontásban.

(108) A szabályozott szakmához való hozzáférésre vagy azok gyakorlására vonatkozó képzési minimumkövetelményeket bevezető uniós jogban megállapított különös rendelkezések hiányában a tagállamok hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy kívánják-e szabályozni az adott szakmát, és ha igen, milyen módon. A szabályozott szakmákhoz való hozzáférést szabályozó nemzeti szabályok ugyanakkor nem gördíthetnek indokolatlan vagy aránytalan akadályt ezen alapvető jogok gyakorlása elé. Az (EU) 2018/958 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([47]) összhangban a szakma gyakorlásának szabályozására vonatkozó hatáskört a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvének korlátain belül kell gyakorolni. A tagállamoknak az általuk végzett értékelés során figyelembe kell venniük azokat a káros hatásokat, amelyeket a szabályozás vagy a szakmák gyakorolhatnak a készségek rendelkezésre állására a „nettó zéró” iparban, továbbá törekedniük kell arra, hogy ezeken a területeken a lehető legnagyobb mértékben korlátozzák a szabályozást.

(109) Amennyiben a tagállamok azt állapítják meg, hogy az akadémiák által kidolgozott tanulási programok egyenértékűek a fogadó tagállam által valamely szakmához tartozó, az adott tagállamban a „nettó zéró” ipar számára különös jelentőséggel bíró szabályozott tevékenységekhez való hozzáféréshez előírt egyedi képesítésekkel, a tagállamoknak ezeket a tanúsítványokat – a szabályozott szakmákhoz való hozzáférés összefüggésében és a „nettó zéró” ipari szakmák tekintetében a mobilitás megkönnyítése érdekében – a 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([48]) 11. cikkével összhangban az előírt képesítés megszerzését tanúsító elégséges okiratként kell kezelniük.

(110) A „nettó zéró” technológiáknak az Unió dekarbonizációs célkitűzéseihez való hozzájárulása csak e technológiák elterjedése esetén tud megvalósulni. Az elterjedésre bizonyos mértékig vélhetően a háztartásokban kerül sor, de a dekarbonizáció nagy része valószínűleg az ipari folyamatok dekarbonizációjától várható. Annak biztosítása érdekében, hogy e dekarbonizációra irányuló beruházások megvalósuljanak az Unióban, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy az Unió biztosítani tudja a minőségi munkahelyeket és a jólétet, valamint hogy megvalósulhassanak az uniós dekarbonizációs célkitűzések, alapvető fontosságú, hogy e rendelet hozzájáruljon az uniós ipar beruházási környezetének a javításához.

([47]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/958 irányelve (2018. június 28.) a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztről (HL L 173., 2018.7.9., 25. o.).

([48]) Az Európai Parlament és a Tanács 2005/36/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a szakmai képesítések elismeréséről (HL L 255., 2005.9.30., 22. o.).

(111) Uniós szinten létre kell hozni egy platformot, amely a tagállamokból áll, és a Bizottság elnöklésével működik. A platform konkrét kérdésekben tanácsot adhat és segítséget nyújthat a Bizottságnak és a tagállamoknak, továbbá referenciatestületet állíthat fel, amelyben a Bizottság és a tagállamok koordinálják intézkedéseiket, és elősegítik az e rendelettel kapcsolatos kérdésekre vonatkozó információcserét. A platformnak ezenkívül el kell látnia az e rendeletben foglalt feladatokat, különösen az engedélyezések vonatkozásában, ideértve az egyedüli kapcsolattartó pontokat, a stratégiai „nettó zéró” projekteket, a finanszírozás koordinálását, a piacokhoz, a készségekhez és a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetekhez való hozzáférést, valamint a Bizottság támogatását az intézkedésekre irányuló javaslatok megvalósíthatóságának és arányosságának az értékelése során, ha a Bizottság arra a megállapításra jut, hogy e rendelet általános céljai valószínűleg nem valósíthatók meg. Szükség esetén a platform állandó vagy ideiglenes alcsoportokat hozhat létre, és meghívhat harmadik feleket, így például a „nettó zéró” ipar szakértőit, illetve képviselőit.

(112) A platformnak – adott esetben és amennyiben hasznos – szoros együttműködésre kell törekednie más releváns bizottsági kezdeményezésekkel, platformokkal és csoportokkal a szinergiákra való törekvés, a szakértelem megosztása, az információcsere és az érdekelt felek bevonásának előmozdítása érdekében, elkerülve ugyanakkor a feladatok megkettőzését és az azok közötti átfedéseket. A platform együttműködik majd a meglévő uniós ipari szövetségekkel, és így hozzájárul majd a szövetségek munkájához azáltal, hogy bevonja a tagállamokat. A platformmal való együttműködés szempontjából a következő szövetségek kulcsfontosságúak: az Európai Akkumulátorszövetség, az Európai Fotovoltaikusnapelem-ipari Szövetség, az Európai Tisztahidrogén-szövetség, a kibocsátásmentes légi közlekedés szövetsége, a processzorokkal és félvezető technológiákkal foglalkozó ipari szövetség, valamint a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok értékláncának ipari szövetsége. A platform által biztosított strukturált keret azon ágazatok számára is hasznos lehet, amelyek jelenleg nem rendelkeznek képviselettel ipari szövetségekben. A stratégiai „nettó zéró” partnerségek tekintetében adott esetben szoros együttműködést kell előírni a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó testülettel.

(113) A szabályozási és adminisztratív terhek csökkentése, valamint a megfelelő szabályozási keret megléte különösen fontos az iparágak számára ahhoz, hogy hatékonyan alkalmazkodjanak az éghajlatvédelmi és energetikai átálláshoz. Az Uniónak ezért törekednie kell arra, hogy 2030-ra jelentősen csökkentse az iparra nehezedő általános szabályozási terhet, különösen az új terméknek a belső piacon történő forgalomba hozatala tekintetében jelentkező terheket. Ezeket az erőfeszítéseket különösen a minőségi jogalkotásra vonatkozó kereten belül, valamint az Unió környezetvédelmi és munkaügyi normáinak sérelme nélkül kell megtenni. A Bizottság a tisztaenergia-technológiák versenyképessége terén történő előrehaladásról szóló, 2023. október 24-i jelentése és a Bizottság 2022. évi éves teherfelmérése alapján a Bizottságnak tájékoztatnia kell a platformot az uniós „nettó zéró” technológiai iparágakra vonatkozó szabályozási és adminisztratív terhekkel kapcsolatos fejleményekről. Az uniós intézmények arra irányuló munkájának elősegítése érdekében, hogy minimális szinten tartsák a „nettó zéró” technológiai iparágakra vonatkozó szabályozási terheket, e rendelet létrehozza a „nettó zéró” ipar szabályozási terheivel foglalkozó tudományos tanácsadó csoportot (a továbbiakban: a tudományos tanácsadó csoport). A szabályozási terhek hatásának értékeléséhez a tudományos tanácsadó csoportnak tudományosan megalapozott tanácsokat kell kidolgoznia a „nettó zéró” iparágakra nehezedő uniós szabályozási terhek hatására vonatkozóan, tudományosan megalapozott módszertant alkalmazva és adott esetben figyelembe véve a minőségi jogalkotási eszköztárat. A tudományos tanácsadó csoport munkája nem érinti az uniós intézmények előjogait.

(114) Az (EU) 2018/1999 rendelet előírja, hogy a tagállamoknak be kell nyújtaniuk a 2021–2030-as időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímaterveik aktualizált tervezetét. Amint az ezen aktualizálásokhoz nyújtott, a tagállamoknak szóló bizottsági iránymutatás hangsúlyozza, az aktualizált nemzeti energia- és klímatervekben a tagállamoknak be kell mutatniuk a kereskedelmi forgalomban elérhető, energiahatékony és karbonszegény technológiák, berendezések és alapvető alkotóelemek gyártására irányuló projekteknek a területükön történő kapacitásbővítése elősegítésére irányuló célkitűzéseiket és szakpolitikáikat. Ezekben a tervekben továbbá azokat a tagállami célkitűzéseket és szakpolitikákat is ismertetni kell, amelyek e kapacitásbővítést a harmadik országokban tett diverzifikációs erőfeszítések révén kívánják elérni, továbbá amelyek lehetővé teszik az iparágaik számára, hogy állandó jelleggel geológiai tárolóhelyeken válasszák le és tárolják, illetve ilyen tárolóhelyekre szállítsák szén-dioxid-kibocsátásaikat. Ezeknek a terveknek kell képezniük a „nettó zéró” technológiák iránti igény meghatározásának az alapját. A tagállamoknak – e rendeletnek a nemzeti energia- és klímaterveik elkészítése során való figyelembevételekor – hosszabb távon kell mérlegelniük az általános versenyképességet, valamint a „nettó zéró” iparágak területén folytatott kutatást és innovációt egyaránt.

(115) A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv részeként a Bizottság bejelentette, hogy a „nettó zéró” technológiákra kiterjedő „nettó zéró” ipari partnerségeket kíván kötni, fokozva az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy egyesítse erőit a Párizsi Megállapodás mellett elkötelezett partnerekkel. Az ilyen partnerségeken keresztül megvalósuló együttműködés valószínűleg világszerte elő fogja mozdítani a „nettó zéró” technológiák bevezetését, és valószínűleg támogatni fogja az Unió és a harmadik országok közötti, egymást kölcsönösen erősítő partnerségeket, beleértve a fenntartható beruházásokat és a technikai segítségnyújtást is. A „nettó zéró” ipari partnerségeknek kölcsönösen előnyösnek kell lenniük az Unió és partnerei számára, továbbá hozzá kell járulniuk a globális éghajlat-politikai célkitűzések megvalósításához. E partnerségek hozzájárulhatnak továbbá a „nettó zéró” technológiákkal és azok alkotóelemeivel kapcsolatos uniós ellátás diverzifikálásához és rezilienciájához, fokozhatják az Unió és partnerei

közötti, a „nettó zéró” technológiák fejlesztésével kapcsolatos információcserét, valamint támogathatják az Unió „nettó zéró” iparágait a tiszta energia globális piacára való belépésben, támogatva egyúttal az egyértelmű komparatív előnyökkel rendelkező harmadik országokban a tisztaenergia-technológiák területén kialakulóban lévő iparágakat. A Bizottság és a tagállamok a platform keretén belül koordinálhatják a „nettó zéró” ipari partnerségeket, valamint megvitathatják a meglévő releváns partnerségeket és folyamatokat, így például a zöld partnerségeket, az energiaügyi párbeszédeket és a hatályos kétoldalú szerződéses megállapodások egyéb formáit, valamint az érintett tagállamok harmadik országokkal kötött kétoldalú megállapodásaival való lehetséges szinergiákat.

(116) Az Uniónak arra kell törekednie, hogy diverzifikálja és ösztönözze a nemzetközi kereskedelmet, valamint a „nettó zéró” technológiákba történő beruházásokat, mégpedig egymást kölcsönösen erősítő partnerségek révén, világszerte előmozdítva egyúttal a magas szintű szociális, munkaügyi és környezetvédelmi normákat. Ezt a hasonlóan gondolkodó országokkal szoros együttműködésben és partnerségben kell megvalósítani, hatályos megállapodások vagy új stratégiai szerepvállalások révén. Hasonlóképpen, a „nettó zéró” technológiák kifejlesztése és alkalmazása érdekében nemzetközi kutatási és innovációs együttműködésre irányuló erőfeszítéseket kell tenni a partnerországokkal szoros együttműködésben, nyitott és kiegyensúlyozott módon, valamint a kölcsönösség és a közös érdekek alapján.

(117) A „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos potenciális ellátási kockázatok azonosítása és csökkentése érdekében lehetővé kell tenni a piaci tendenciákkal, a gyártási kapacitásokkal, az innovációval, a foglalkoztatással és a készségekkel, a „nettó zéró” technológiák engedélyezési idejével és a szén-dioxid-besajtolási kapacitásokkal kapcsolatos mutatók folyamatos nyomon követését. Jelenleg azonban nem áll rendelkezésre elegendő, kiváló minőségű adat e mutatók nyomon követéséhez. Mivel az e rendeletben előírt feladatok a minőségi adatok rendelkezésre állásától függenek, a Bizottságnak a nyomon követés során rangsorolnia kell a „nettó zéró” technológiákat, mégpedig az Unióban betöltött jelentőségük alapján, törekedve egyúttal az ilyen adatok rendelkezésre állásának a javítására. A Bizottság emellett szorosan együtt fog működni az Eurostattal – az Unió statisztikai hivatalával – a kiváló minőségű, hosszú távú jelentéstételhez és statisztikákhoz szükséges „nettó zéró” technológiákra vonatkozó közös kódok kidolgozása érdekében.

(118) Amennyiben e rendelet értelmében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el, különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban ([49]) megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

(119) Amennyiben az e rendeletben előirányzott intézkedések bármelyike állami támogatásnak minősül, az ilyen intézkedésekre vonatkozó rendelkezések nem érintik az EUMSZ 107. és 108. cikkének az alkalmazását.

(120) Mivel e rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy

(1) E rendelet általános célja, hogy egy keret létrehozása révén javítsa a belső piac működését annak érdekében, hogy biztosítsa az Unió hozzáférését a biztonságos és fenntartható „nettó zéró” technológiák kínálatához, többek között azáltal, hogy – az uniós gazdaság és társadalom dekarbonizációjának céljából – növeli a „nettó zéró” technológiákra irányuló

([49]) HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

gyártási kapacitást és bővíti e technológiák ellátási láncait az említett technológiák rezilienciájának megőrzése érdekében, miközben hozzájárul az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott uniós éghajlat-politikai célértékek és klímasemlegességi célkitűzés eléréséhez, valamint azáltal, hogy hozzájárul a minőségi munkahelyek létrejöttéhez a „nettó zéró” technológiák területén, amely révén javul az Unió versenyképessége is.

(2) Az (1) bekezdésben említett általános cél elérése érdekében ez a rendelet olyan intézkedéseket határoz meg, amelyek célja, hogy:

a) csökkentsék - különösen a „nettó zéró” technológiák gyártási kapacitásának és e technológiák értékláncainak azonosítása és támogatása révén - az olyan „nettó zéró” technológiákkal összefüggő ellátási zavarok kockázatát, amelyek valószínűleg torzítják a versenyt és széttagolttá teszik a belső piacot;

b) létrehozzák a szén-dioxid-tárolási szolgáltatások uniós piacát;

c) ösztönözzék a fenntartható és reziliens „nettó zéró” technológiák iránti keresletet közbeszerzési eljárások, aukciók és az állami beavatkozások egyéb formái révén;

d) fejlesszék a készségeket az akadémiáknak nyújtott támogatás révén, ezáltal pedig nyújtsanak védelmet a minőségi munkahelyek számára, valamint hozzanak létre ilyen munkahelyeket;

e) támogassák az innovációt a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetek létrehozásával, a kutatási és innovációs tevékenységeknek a stratégiai energiatechnológiai terv irányítócsoportján keresztüli koordinálásával, valamint a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés és innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzés igénybevételével;

f) javítsák az Unió azon képességét, hogy nyomon kövesse és csökkentse a „nettó zéró” technológiákkal összefüggő ellátási kockázatot.

2. cikk

Hatály

(1) Ez a rendelet - kivéve e rendelet 33. és 34. cikkét, amelyek az innovatív „nettó zéró” technológiákra és egyéb innovatív technológiákra alkalmazandók - a „nettó zéró” technológiákra alkalmazandó. Az (EU) 2024/1252 rendelet hatálya alá tartozó kritikus fontosságú nyersanyagok nem tartoznak e rendelet hatálya alá.

(2) Az olyan integrált gyártólétesítmények esetében, amelyek az (EU) 2024/1252 rendelet és az e rendelet hatálya alá tartozó anyagok előállításával egyaránt foglalkoznak, a létesítmény által előállított végtermék alapján kell meghatározni, hogy melyik rendelet alkalmazandó.

(3) Ez a rendelet – az 5., a 25., a 26. és a 28. cikk kivételével – az energiaigényes iparágak dekarbonizációjára irányuló olyan projektekre alkalmazandó, amelyek a „nettó zéró” technológiák ellátási láncának részét képezik, és amelyek – a műszakilag megvalósítható mértékben – jelentősen és tartósan csökkentik az ipari folyamatok szén-dioxid-egyenértékben meghatározott kibocsátását.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „»nettó zéró« technológiák”: a 4. cikkben felsorolt technológiák, amennyiben azok végtermékek, elsődlegesen az említett termékek előállításához használt specifikus alkotóelemek vagy specifikus gépek;

2. „alkotóelem”: valamely „nettó zéró” technológiát tartalmazó végterméknek egy vállalkozás által előállított és forgalmazott része, beleértve a feldolgozott anyagot is;

3. „megújulóenergia-technológiák”: olyan technológiák, amelyek megújuló energiaforrásokból energiát állítanak elő;

4. „megújuló energiaforrásokból előállított energia”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 1. pontjában meghatározottak szerinti megújuló energiaforrásokból előállított energia vagy megújuló energia;

5. „energiatárolás”: villamosenergia- és hőtárolás, valamint a fosszilis energiahordozóktól mentes energia tárolására használt egyéb tárolási formák;

6. „nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke második bekezdésének 36. pontjában meghatározottak szerinti nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok;

7. „fenntartható alternatív üzemanyagok”: az (EU) 2023/2405 rendelet 3. cikkének 7., 13. vagy 17. pontjában meghatározottak szerinti – a légi közlekedési ágazat számára szánt – fenntartható légijármű-üzemanyagok, alacsony szén-dioxid-kibocsátású szintetikus légijármű-üzemanyagok, illetve légiközlekedési célú hidrogén, vagy az (EU) 2023/1805 rendelet 10. cikkének (1) és (2) bekezdésével összhangban meghatározott, a tengerhasznosítási ágazat számára szánt üzemanyagok;

8. „a dekarbonizációt szolgáló transzformatív ipari technológiák”: az olyan transzformatív ipari technológiákra irányuló gyártási kapacitások bővítése, amelyeket az acél-, az alumínium-, a nemvasfém-, a vegyi, a cement-, a mész-, az üveg-, a kerámia-, a műtrágya-, valamint a cellulóz- és papírágazatban valamely, a 2003/96/EK tanácsi irányelv ([50]) 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározottak szerinti nagy energiaintenzitású vállalkozás kereskedelmi létesítménye szén-dioxid-egyenértékben meghatározott kibocsátásának - a műszakilag megvalósítható mértékben - jelentős és tartós csökkentésére alkalmaznak;

9. „biotechnológiai éghajlatvédelmi és energetikai megoldások”: a mikroorganizmusok vagy biológiai molekulák – például enzimek, gyanták vagy biopolimerek – felhasználásával megvalósuló olyan technológiák, amelyek képesek csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást azáltal, hogy a többek között a szén-dioxid-leválasztás, a bioüzemanyagok és a bioalapú anyagok előállítása szempontjából releváns ipari gyártási folyamatokban – a körforgásos gazdaság elveivel összhangban – felváltják az energiaigényes fosszilis vagy vegyianyag-alapú inputokat;

10. „elsődlegesen használt”: a mellékletben meghatározott azon végtermékek és specifikus alkotóelemek, amelyek alapvető fontosságúak a „nettó zéró” technológiák előállításához, vagy azon végtermékek, specifikus alkotóelemek és specifikus gépek, amelyek alapvető fontosságúak a „nettó zéró” technológiák előállításához a projektgazda által az illetékes nemzeti hatóságnak szolgáltatott bizonyítékok alapján, kivéve az energiaigényes iparágak dekarbonizációjára irányuló projekteket, amelyek vonatkozásában nincs szükség ilyen bizonyítékokra;

11. „feldolgozott anyag”: olyan anyag, amelyet olyan módon dolgoztak fel, hogy alkalmas legyen valamely „nettó zéró” technológia ellátási láncában meghatározott funkciót betölteni, az (EU) 2024/1252 rendelet 4. cikke alapján meghatározott kritikus fontosságú nyersanyagok kivételével;

12. „innovatív »nettó zéró« technológiák”: olyan „nettó zéró technológiák”, amelyek valódi, a piacon jelenleg rendelkezésre nem álló innovációt jelentenek, és kellően fejlettek ahhoz, hogy ellenőrzött környezetben tesztelhetők legyenek;

13. „egyéb innovatív technológiák”: olyan, energiával kapcsolatos vagy éghajlattal kapcsolatos technológiák, amelyekkel kapcsolatban bizonyított, hogy potenciálisan hozzájárulhatnak az ipari vagy energiarendszerek dekarbonizációjához és csökkenthetik a stratégiai függőségeket, amelyek valódi, az uniós piacon jelenleg rendelkezésre nem álló innovációt jelentenek, és amelyek kellően fejlettek ahhoz, hogy ellenőrzött környezetben tesztelhetők legyenek;

14. „kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés”: „nettó zéró” technológiáknak a kereskedelmi hasznosítás szakaszát megelőző olyan beszerzése, amely magában foglalja a kockázatok és a hasznok piaci feltételek melletti megosztását, valamint a többszakaszos, versenyalapú fejlesztést;

15. „innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzés”: olyan közbeszerzési eljárás, amelynek keretében az ajánlatkérő szervek vagy a közszolgáltató ajánlatkérők „nettó zéró” technológiák első vásárlójaként járnak el, és amely megfelelőségi vizsgálatot is magában foglalhat;

16. „»nettó zéró« technológiák gyártására irányuló projekt”: olyan tervezett kereskedelmi létesítmény, vagy egy meglévő létesítmény olyan bővítése vagy rendeltetésének olyan módosítása, amelynek célja „nettó zéró” technológiák gyártása, vagy egy, az energiaigényes iparágak dekarbonizációjára irányuló projekt;

17. „energiaigényes iparágak dekarbonizációjára irányuló projektek”: valamely, a 2003/96/EK irányelv 17. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározottak szerinti nagy energiaintenzitású vállalkozás kereskedelmi létesítményének építése vagy átalakítása az acél-, az alumínium-, a nemvasfém-, a vegyi, a cement-, a mész-, az üveg-, a kerámia-, a műtrágya-, valamint a cellulóz- és papírágazatban, amely ágazatok a „nettó zéró” technológiák ellátási láncának részét képezik, és amelyek célja, hogy – a műszakilag megvalósítható mértékben – jelentősen és tartósan csökkentsék az ipari folyamatok szén-dioxid-egyenértékben meghatározott kibocsátását;

([50]) A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

18. „stratégiai »nettó zéró« projekt”: olyan, „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projekt, szén-dioxid-leválasztási projekt, szén-dioxid-tárolási projekt vagy szén-dioxid-szállítási infrastrukturális projekt, amely az Unióban található, és amelyet valamely tagállam a 13. és a 14. cikk értelmében stratégiai „nettó zéró” projektként ismert el;

19. „engedélyezési eljárás”: a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek és a „nettó zéró” stratégiai projektek építésére, bővítésére, megváltoztatására és működtetésére vonatkozó összes releváns engedélyre kiterjedő eljárás, ideértve az építési, a vegyianyag és a hálózati csatlakozási engedélyeket, valamint szükség esetén a környezeti vizsgálatokat és engedélyeket, amely a kérelem hiánytalanságának elismerésétől az eljárás eredményéről szóló átfogó határozatnak az érintett egyetlen kapcsolattartó pont általi bejelentéséig valamennyi kérelmet és eljárást magában foglal, továbbá a szén-dioxid geológiai tárolása tekintetében a tárolási engedély megadására irányuló azon eljárás, amely a tárolóhely üzemeltetése céljából kérelmezett felszíni létesítményekre vonatkozó valamennyi szükséges engedély - többek között építési engedélyek és csővezeték-engedélyek - feldolgozására, valamint a szén-dioxid besajtolására és tárolására vonatkozó, a 2009/31/EK irányelvvel összhangban megadandó környezetvédelmi engedélyre vonatkozik;

20. „átfogó határozat”: a tagállami hatóságok által hozott határozat, vagy határozatok összessége, amely meghatározza, hogy a projektgazda jogosult-e „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projekt végrehajtására, a jogorvoslati eljárás keretében hozott bármely határozat sérelme nélkül;

21. „projektgazda”: olyan vállalkozás, vagy vállalkozások olyan konzorciuma, amely „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektet vagy stratégiai „nettó zéró” projektet dolgoz ki;

22. „»nettó zéró« szabályozói tesztkörnyezet”: olyan rendszer, amely lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy egy illetékes hatóság által kidolgozott és nyomon követett egyedi terv alapján, ellenőrzött valós környezetben teszteljék az innovatív „nettó zéró” technológiákat és egyéb innovatív technológiákat;

23. „közbeszerzési eljárás”: a következők valamelyike:

    a) közbeszerzési szerződés megkötésére irányuló, a 2014/24/EU irányelv hatálya alá tartozó, vagy árubeszerzésre, építési beruházásra és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés megkötésére irányuló, a 2014/25/EU irányelv hatálya alá tartozó bármilyen típusú odaítélési eljárás;

    b) építési vagy szolgáltatási koncesszió odaítélésére irányuló, a 2014/23/EU irányelv hatálya alá tartozó eljárás;

24. „ajánlatkérő szerv”: közbeszerzési eljárásokkal összefüggésben a 2014/23/EU irányelv 6. cikkében, a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában és a 2014/25/EU irányelv 3. cikkében meghatározottak szerinti ajánlatkérő szerv;

25. „közszolgáltató ajánlatkérő”: közbeszerzési eljárásokkal összefüggésben a 2014/23/EU irányelv 7. cikkében és a 2014/25/EU irányelv 4. cikkében meghatározottak szerinti közszolgáltató ajánlatkérő;

26. „szerződés”: közbeszerzési eljárásokkal összefüggésben a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 5. pontjában meghatározottak szerinti közbeszerzési szerződések, a 2014/25/EU irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározottak szerinti árubeszerzésre, építési beruházásra és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések, valamint a 2014/23/EU irányelv 5. cikkének 1. pontjában meghatározottak szerinti koncessziók;

27. „aukció”: megújuló energiaforrásokból előállított energia termelését vagy fogyasztását támogató, versenytárgyalási eljárásokra irányuló mechanizmus, amely nem tartozik a 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([51]) vagy a 2014/23/EU, a 2014/24/EU vagy a 2014/25/EU irányelv hatálya alá;

28. „szén-dioxid-besajtolási kapacitás”: különösen a nagy méretű ipari létesítményekből származó kibocsátások csökkentése vagy a szén-dioxid-eltávolítás fokozása céljából a 2009/31/EK irányelv alapján engedélyezett, működő geológiai tárolóhelyen besajtolható éves szén-dioxid-mennyiség, amelyet tonna/évben mérnek;

29. „szén-dioxid-szállítási infrastruktúra”: a szén-dioxid tárolóhelyre történő szállítására szolgáló, a kapcsolódó nyomásfokozó állomásokat is magában foglaló csővezeték-hálózat, valamint bármely vízi, közúti vagy vasúti szállítási mód, beleértve szükség esetén a cseppfolyósító berendezéseket és az átmeneti tárolólétesítményeket is, amelyek célja a kikötői létesítményekbe és tárolóhelyre történő szén-dioxid-szállítás;

([51]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o.).

30. „az energiarendszer integrációja”: az energiarendszer egységes egészként való megtervezése és működtetése több energiahordozóra, infrastruktúrára és fogyasztási ágazatra kiterjedően, szorosabb kapcsolatokat teremtve közöttük a társadalom, a gazdaság és a környezet számára a lehető legalacsonyabb költségek mellett fosszilis energiahordozóktól mentes, rugalmas, megbízható és erőforrás-hatékony energetikai szolgáltatások nyújtásának céljával;

31. „„nettó zéró” ipari partnerségek: az Unió és valamely harmadik ország közötti, a „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos együttműködés fokozására irányuló kötelezettségvállalás, amelynek létrehozására egy kölcsönös érdeket képviselő konkrét intézkedéseket meghatározó, nem kötelező erejű eszköz keretében kerül sor;

32. „maga nemében első”: olyan új vagy jelentősen korszerűsített, a „nettó zéró” technológia előállítására szolgáló létesítmény, amely a „nettó zéró” technológia gyártási folyamatát illetően innovációt biztosít, és amely érdemben még nincs jelen az Unióban, vagy amely Unión belüli megépítésére még nem vállaltak kötelezettséget;

33. „gyártási kapacitás”: a gyártási projekt során előállított „nettó zéró” technológiák termelési kapacitásának teljes mennyisége, vagy amennyiben a gyártási projekt keretében olyan specifikus alkotóelemeket vagy specifikus gépeket állítanak elő, amelyeket elsődlegesen ilyen termékek gyártására használnak, nem pedig maguknak a végtermékeknek a gyártására, akkor azon végtermékek termelési kapacitása, amelyhez az említett alkotóelemeket vagy specifikus gépeket előállítják.

4. cikk

„Nettó zéró” technológiák listája

(1) Az e rendelet hatálya alá tartozó „nettó zéró” technológiák a következők:

a) a napenergia-technológiák, többek között a fotovoltaikus-, hőelektromosnapenergia- és a naphőenergia-technológiák;

b) szárazföldi szélenergia- és tengeri megújulóenergia-technológiák;

c) akkumulátortechnológiák és energiatárolási technológiák;

d) hőszivattyúk és geotermikus energiát hasznosító technológiák;

e) hidrogéntechnológiák, többek között elektrolizátorok és üzemanyagcellák;

f) fenntartható biogáz- és biometán-technológiák;

g) szén-dioxid-leválasztási és -tárolási technológiák;

h) villamosenergia-hálózati technológiák, többek között a közlekedési célú elektromos töltési technológiák és az energiahálózat digitalizálására szolgáló technológiák;

i) maghasadásból származó energiák előállítására szolgáló technológiák, többek között a nukleáris üzemanyagciklus technológiái;

j) a fenntartható alternatív üzemanyagok technológiái;

k) hidroelektromosságot hasznosító technológia;

l) megújulóenergia-technológiák, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba;

m) az energiarendszerhez kapcsolódó energiahatékonysági technológiák, ideértve a távhő-technológiákat is;

n) nem biológiai eredetű megújulóüzemanyag-technológiák;

o) biotechnológiai éghajlatvédelmi és energetikai megoldások;

p) olyan, a dekarbonizációt szolgáló transzformatív ipari technológiák, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba;

q) szén-dioxid-szállítási és -hasznosítási technológiák;

r) közlekedési célú, szélmeghajtással és elektromos meghajtással kapcsolatos technológiák;

s) nukleáris technológiák, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba;

(2) Az (1) bekezdés nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy maguk határozzák meg, hogy a különböző energiaforrások közül melyiket válasszák, valamint hogy maguk döntsenek energiaellátásuk általános szerkezetéről.

(3) Az (1) bekezdés nem érinti az uniós finanszírozás allokálását, különösen a megfelelő eljárásokkal összhangban elfogadott támogathatósági vagy odaítélési szempontok, illetve az EBB-n keresztül nyújtott uniós támogatás vonatkozásában.

II. FEJEZET

A „NETTÓ ZÉRÓ” TECHNOLÓGIÁK GYÁRTÁSÁNAK ELŐFELTÉTELEI

I. SZAKASZ

Referenciaértékek

5. cikk

Referenciaértékek

(1) A Bizottság és a tagállamok e fejezettel összhangban támogatást nyújtanak a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekhez annak biztosítása érdekében, hogy az Unióban csökkenjenek a stratégiai „nettó zéró” technológiáktól és ellátási láncaiktól való stratégiai függőségek azáltal, hogy az említett technológiák gyártási kapacitása eléri az alábbi értékeket:

a) az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez szükséges megfelelő technológiákra vonatkozó éves uniós kiépítési igények legalább 40 %-át kitevő referenciaérték;

b) megnövelt uniós részesedés a megfelelő technológiák tekintetében annak érdekében, hogy az – a 42. cikk szerinti nyomon követés alapján – 2040-re kitegye a világ termelésének 15 %-át, kivéve, ha a megnövekedett uniós gyártási kapacitás jelentősen meghaladná az Unió 2040-re vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez szükséges megfelelő technológiákra vonatkozó uniós kiépítési igényeket.

II. SZAKASZ

Az adminisztratív és engedélyezési eljárások egyszerűsítése

6. cikk

Egyedüli kapcsolattartó pontok

(1) A tagállamok 2024. december 30-ig létrehoznak egy egyedüli kapcsolattartó pontot, vagy egyedüli kapcsolattartó pontként jelölnek ki egy vagy több hatóságot a tagállamok közigazgatásának vonatkozó szintjein. Mindegyik egyedüli kapcsolattartó pontnak felelnie kell a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek, többek között a stratégiai „nettó zéró” projektek engedélyezési eljárásának elősegítéséért és koordinálásáért, valamint a 7. cikkel összhangban az adminisztratív eljárások egyszerűsítésére vonatkozó tájékoztatás nyújtásáért, ideértve az arra vonatkozó tájékoztatást is, hogy egy kérelem mikor tekinthető hiánytalannak a 9. cikk (10) bekezdésének megfelelően.

(2) Amennyiben egy tagállam egynél több egyedüli kapcsolattartó pontot hoz létre vagy jelöl ki az e cikk (1) bekezdése szerint, a tagállam olyan eszközöket bocsát rendelkezésre, amelyek segítik a projektgazdákat abban, hogy a 7. cikkel összhangban létrehozott internetes oldalon azonosítsák a megfelelő létrehozott vagy kijelölt kapcsolattartó pontot.

(3) A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek, többek között a stratégiai „nettó zéró” projektek engedélyezési eljárása során a projektgazda egyedüli kapcsolattartója az (1) bekezdés szerint létrehozott vagy kijelölt egyedüli kapcsolattartó pont lehet. Koordinálnia kell és elő kell segítenie valamennyi vonatkozó dokumentum és információ benyújtását, valamint értesítenie kell a projektgazdát az átfogó határozat eredményéről.

(4) A projektgazdák számára lehetővé kell tenni, hogy az engedélyezési eljárás szempontjából releváns dokumentumokat elektronikus formában nyújtsák be.

(5) Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy egyrészt figyelembe vegyék azokat a releváns tanulmányokat vagy engedélyeket, amelyeket egy adott projektre vonatkozóan készítettek vagy kiadtak, másrészt pedig, hogy ne írják elő párhuzamos tanulmányok készítését vagy párhuzamos engedélyek kiadását, kivéve, ha az uniós vagy nemzeti jog másként rendelkezik.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy könnyen hozzáférhető információk és eljárások álljanak a kérelmezők rendelkezésére az engedélyezési eljárással kapcsolatos jogviták rendezése tekintetében, többek között adott esetben az alternatív vitarendezési mechanizmusokról, amennyiben a nemzeti jog rendelkezik ilyen eljárásokról.

(7) A tagállamok biztosítják, hogy az egyedüli kapcsolattartó pont és valamennyi, az engedélyezési eljárás bármely lépéséért, köztük az összes eljárási lépésért is felelős illetékes hatóság az e rendelet szerinti feladatai hatékony ellátásához kellő létszámú képzett személyzettel és elegendő pénzügyi, műszaki és technológiai erőforrással rendelkezzen, többek között – adott esetben – a továbbképzés és az átképzés céljára is.

(8) A 38. és a 39. cikkben említett platform keretében rendszeresen meg kell vitatni e szakasz, valamint a 15. és a 16. cikk végrehajtását, és meg kell osztani az egyedüli kapcsolattartó pontok szervezésével kapcsolatos legjobb gyakorlatokat.

(9) Az engedélyezési eljárásban részt vevő illetékes hatóságoknak és más érintett hatóságoknak meg kell határozniuk a projektgazdától az engedélyezési eljárás megkezdését megelőzően kért információkra vonatkozó követelményeket, valamint ezen információk körét, és minderről tájékoztatniuk kell az egyedüli kapcsolattartó pontot.

7. cikk

Az információk online hozzáférhetősége

A tagállamok online, központosított és könnyen hozzáférhető módon hozzáférést biztosítanak a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek – köztük a stratégiai „nettó zéró” projektek – szempontjából releváns eljárásokra vonatkozó alábbi információkhoz:

a) a 6. cikk (1) bekezdésében említett egyedüli kapcsolattartó pontok;

b) az engedélyezési eljárás, beleértve a vitarendezésre vonatkozó információkat is;

c) finanszírozási és befektetési szolgáltatások;

d) uniós vagy tagállami szintű finanszírozási lehetőségek;

e) vállalkozástámogatási szolgáltatások, többek között, de nem kizárólag a társaságiadó-bevallás, a helyi adótörvények és a munkajog terén.

8. cikk

A végrehajtás felgyorsítása

A tagállamok adminisztratív támogatást nyújtanak a területükön található, „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekhez, hogy elősegítsék azok időben történő és hatékony végrehajtását, különös figyelmet fordítva a projektekben részt vevő kkv-kra, többek között annak révén, hogy:

a) segítséget nyújtanak az alkalmazandó adminisztratív és jelentéstételi kötelezettségeknek való megfelelés tekintetében;

b) segítséget nyújtanak a projektgazdáknak a nyilvánosság annak érdekében történő tájékoztatásához, hogy nőjön a projekt nyilvános elfogadottsága;

c) segítséget nyújtanak a projektgazdáknak, különösen a kkv-knak, az engedélyezési eljárás során.

9. cikk

Az engedélyezési eljárás időtartama

(1) A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek engedélyezési eljárása során az alábbi határidők egyike sem léphető túl:

a) az 1 GW-nál kisebb éves gyártási kapacitással rendelkező „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek létesítése vagy bővítése esetében 12 hónap;

b) az 1 GW vagy annál nagyobb éves gyártási kapacitással rendelkező „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek létesítése vagy bővítése esetében 18 hónap.

(2) Azon „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek esetében, amelyeknél az éves gyártási kapacitás GW-ban nem mérhető, az engedélyezési eljárás időtartama legfeljebb 18 hónap lehet.

(3) Amennyiben az energiaigényes iparágak dekarbonizációjára irányuló projektek, ideértve azt az esetet is, ha ezeket stratégiai projektként ismerik el, egyazon helyszínen több létesítmény vagy egység építését is szükségessé teszik, a projektgazda és az egyedüli kapcsolattartó pont megállapodhatnak abban, hogy a projektet az alkalmazandó határidők betartása érdekében több kisebb projektre bontják.

(4) Amennyiben a 2011/92/EU irányelv értelmében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni, úgy az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdése g) pontjának i. alpontjában említett vizsgálati lépés nem számítandó bele az engedélyezési eljárás e cikk (1) és (2) bekezdésében említett időtartamába.

(5) Amennyiben a 2011/92/EU irányelv 1. cikke (2) bekezdése g) pontjának ii. alpontja szerinti konzultáció azt eredményezi, hogy a környezeti hatásvizsgálati jelentést ki kell egészíteni további információkkal, az egyedüli kapcsolattartó pont lehetőséget biztosíthat a projektgazdának arra, hogy további információkat nyújtson be. Ebben az esetben az egyedüli kapcsolattartó pontnak értesítenie kell a projektgazdát a kiegészítő információk benyújtásának esedékességéről, melynek időpontja legkorábban az értesítés időpontjától számított 30. nap lehet. A kiegészítő információk rendelkezésre bocsátásának határideje és az ezen információk benyújtása közötti időszak nem számíthat bele az engedélyezési eljárás e cikk (1) és (2) bekezdésben említett időtartamába.

(6) Kivételes esetekben, amennyiben a javasolt, „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projekt vagy a javasolt stratégiai „nettó zéró” projekt jellege, összetettsége, helyszíne vagy mérete úgy kívánja, a tagállamok az e cikk (1), (2) és (7) bekezdésében, valamint a 16. cikk (1) és (2) bekezdésében említett határidőket azok lejárta előtt – eseti alapon – egy alkalommal legfeljebb három hónappal meghosszabbíthatják.

(7) Amennyiben egy tagállam úgy ítéli meg, hogy a javasolt, „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projekt vagy a javasolt stratégiai „nettó zéró” projekt rendkívüli kockázatot jelent a munkavállalók vagy az általános lakosság egészségére és biztonságára nézve, és amennyiben további időre van szükség az azonosítható kockázatok kezelésére irányuló intézkedések foganatosításához, az az e cikk (1) és (2) bekezdésében, valamint a 16. cikk (1) és (2) bekezdésében említett határidőket az engedélyezési eljárás kezdetétől számított hat hónapon belül hat hónappal meghosszabbíthatja.

(8) A (6) és a (7) bekezdés alkalmazásának céljából az egyedüli kapcsolattartó pontnak írásban tájékoztatnia kell a projektgazdát a meghosszabbítás okairól, valamint az írásos átfogó határozat várható időpontjáról.

(9) Az e rendelet 6. cikke (1) bekezdésében említett egyedüli kapcsolattartó pontnak értesítenie kell a projektgazdát arról az időpontról, amikor a 2011/92/EU irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében említett környezeti hatásvizsgálati jelentés benyújtása esedékes, figyelembe véve az engedélyezési eljárás adott tagállamban való megszervezését, valamint azt, hogy elegendő időnek kell rendelkezésre állnia a jelentés értékeléséhez. A környezeti hatásvizsgálati jelentés rendelkezésre bocsátásának határideje és az ezen jelentés benyújtása közötti időszak nem számíthat bele az engedélyezési eljárás ezen cikk (1) és (2) bekezdésben említett időtartamába.

(10) Az egyedüli kapcsolattartó pontnak legkésőbb az engedély iránti kérelem kézhezvételétől számított 45 napon belül el kell ismernie a kérelem hiánytalanságát, vagy amennyiben a projektgazda nem küldte meg a kérelem feldolgozásához szükséges összes információt, a hiányzó információk meghatározása mellett fel kell szólítania a projektgazdát, hogy indokolatlan késedelem nélkül nyújtson be hiánytalan kérelmet. Amennyiben a benyújtott kérelmet másodszor is hiányosnak minősítik, az egyedüli kapcsolattartó pont – a második benyújtástól számított 30 napon belül – második információkérést küldhet. Az egyedüli kapcsolattartó pont nem kérhet olyan területekre vonatkozó információt, amelyek nem szerepeltek a kiegészítő információk iránti első felhívásban, hanem csak az azonosított hiányzó információk pótlására irányuló további bizonyítékok kérésére jogosult. Egy adott kérelem tekintetében az engedélyezési eljárás kezdete az a nap, amikor a 6. cikk (1) bekezdésében említett egyedüli kapcsolattartó pont elismeri a kérelem hiánytalanságát.

(11) A kérelem kézhezvételének napjától számított legkésőbb két hónapon belül az egyedüli kapcsolattartó pontnak – más érintett hatóságokkal szoros együttműködésben – el kell készítenie az engedélyezési eljárás részletes ütemtervét. Ez az ütemterv attól az időponttól veszi kezdetét, amikor az egyedüli kapcsolattartó pont elismeri a kérelem hiánytalanságát. Az ütemtervet az egyedüli kapcsolattartó pontnak közzé kell tennie egy szabadon hozzáférhető weboldalon.

(12) Az e cikkben és a 16. cikkben meghatározott határidők nem érintik sem az uniós és a nemzetközi jogból fakadó kötelezettségeket, sem pedig a közigazgatási fellebbezési eljárásokat és a bíróság előtti jogorvoslatokat.

(13) Az e cikkben és a 16. cikkben az engedélyezési eljárások bármelyike tekintetében meghatározott határidők nem érintik a tagállamok által meghatározott bármely rövidebb határidőt.

10. cikk

***Környezeti vizsgálatok és* engedélyek**

(1) Amennyiben a 2011/92/EU irányelv 5–9. cikke értelmében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni, az érintett projektgazda – a kérelem benyújtását megelőzően – kikérheti az egyedüli kapcsolattartó pont véleményét a környezeti hatásvizsgálati jelentésben az említett irányelv 5. cikkének (1) bekezdése alapján feltüntetendő információk köréről és részletességéről. Az egyedüli kapcsolattartó pontnak biztosítania kell, hogy a véleményt a lehető leghamarabb, de legkésőbb a vélemény iránti kérelem projektgazda által történő benyújtásától számított 45 napon belül kiadja.

(2) Amennyiben a környezeti hatások vizsgálatának kötelezettsége a 2000/60/EK irányelv, a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([52]), a 2008/98/EK, a 2009/147/EK, a 2010/75/EU, a 2011/92/EU, a 2012/18/EU vagy a 92/43/EGK irányelv közül bármely kettőből vagy többől egyidejűleg fakad, a tagállamok olyan, koordinált vagy közös eljárások alkalmazását biztosítják, amelyek az említett, alkalmazott uniós jogalkotási aktusok összes követelményének megfelelnek.

Az első albekezdésben említett koordinált eljárás keretében az illetékes hatóságnak koordinálnia kell az adott projekt környezetre gyakorolt hatásaira irányuló, a vonatkozó uniós jogi aktusok által előírt különböző egyedi értékeléseket.

Az első albekezdésben említett közös eljárás keretében az illetékes hatóságnak gondoskodnia kell az adott projekt környezetre gyakorolt hatásaira irányuló, a releváns uniós jogalkotási aktusok által előírt egyszeri vizsgálatról. A közös vagy koordinált eljárás alkalmazása nem befolyásolhatja a környezeti hatásvizsgálat tartalmát.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok a 2011/92/EU irányelv 5., 6. és 7. cikke szerint összegyűjtött valamennyi szükséges információ kézhezvételétől és az említett irányelv 6. és 7. cikkében említett konzultációk befejezésétől számított 90 napon belül kiadják az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdése g) pontjának iv. alpontjában említett, a környezeti hatásvizsgálatra vonatkozó indokolt döntést.

(4) Kivételes esetekben, amennyiben a javasolt projekt jellege, összetettsége, helyszíne vagy mérete úgy kívánja, a tagállamok a (3) bekezdésben említett határidőt annak lejárta előtt, eseti alapon legfeljebb húsz nappal meghosszabbíthatják. Ebben az esetben az érintett egyedüli kapcsolattartó pontnak írásban tájékoztatnia kell a projektgazdát a meghosszabbítás indokairól és az indokolt döntésére vonatkozó határidőről.

(5) A 2011/92/EU irányelv 1. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett érintett nyilvánossággal, valamint a szóban forgó irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében említett hatóságokkal a szóban forgó irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében említett környezeti hatásvizsgálati jelentésről folytatott konzultációra rendelkezésre álló időkeret nem haladhatja meg a 85 napot, és az említett irányelv 6. cikkének (7) bekezdésével összhangban nem lehet rövidebb mint 30 nap. Az említett irányelv 6. cikke (4) bekezdése második albekezdésének hatálya alá tartozó esetekben ez az időszak eseti alapon legfeljebb 90 nappal meghosszabbítható.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy illetékes nemzeti hatóságaik, valamint a 2011/92/EU irányelv 6. cikkének (1) bekezdése alapján kijelölt egyéb hatóságok kellő létszámú képzett személyzettel és elegendő pénzügyi, műszaki és technológiai erőforrással rendelkezzenek az e cikk szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez.

11. cikk

Tervezés

(1) A tervek elkészítéséért, többek között a zónák kijelöléséért, valamint a területrendezési és földhasználati tervek elkészítéséért felelős nemzeti, regionális és helyi hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy ezekbe a tervekbe – adott esetben – a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló, a stratégiai „nettó zéró” projekteket is magukban foglaló projektek fejlesztésére, továbbá adott esetben a „nettó zéró” ipari tevékenységek felgyorsítását célzó völgyek, valamint az összes szükséges infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó rendelkezéseket is beillesszenek. Az ilyen rendelkezések beillesztésének mérlegelése esetén elsőbbséget kell élvezniük a mesterséges és beépített felületeknek, az ipari helyszíneknek és a barnamezős területeknek. A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek fejlesztésének megkönnyítése érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a 7. cikkel összhangban minden vonatkozó területrendezési adat online elérhető legyen.

([52]) Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

(2) Amennyiben a tervek „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek fejlesztésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak, beleértve a stratégiai „nettó zéró” projekteket, valamint az azokhoz szükséges infrastruktúrát, és e tervek a 2001/42/EK irányelv és a 92/43/EGK irányelv 6. cikke szerinti vizsgálat tárgyát képezik, ezeket a vizsgálatokat össze kell vonni. Adott esetben az összevont vizsgálatnak ki kell térnie a 2000/60/EK irányelvben említett, esetlegesen érintett víztestekre kifejtett hatásra is. Amennyiben az érintett tagállamok kötelesek megvizsgálni az aktuális és a jövőbeli tevékenységek tengeri környezetre gyakorolt hatásait, beleértve a szárazföld-tenger kölcsönhatásokat is a 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([53]) 4. cikkében említettek szerint, az összevont vizsgálatnak ezekre a hatásokra is ki kell terjednie. A vizsgálatok e bekezdés szerinti összevonásának ténye nem befolyásolhatja azok tartalmát vagy minőségét. Az összevont vizsgálatot úgy kell elvégezni, hogy az ne vezessen az e rendeletben előírt határidők meghosszabbításához.

12. cikk

Az ENSZ-EGB-egyezmények alkalmazhatósága

(1) Ez a rendelet nem érinti az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ-EGB) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én Aarhusban aláírt egyezményéből, valamint az országhatáron átterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, 1991. február 25-én Espooban aláírt ENSZ-EGB-egyezményből és az ahhoz kapcsolódó, a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló, 2003. május 21 én Kijevben aláírt jegyzőkönyvből fakadó kötelezettségeket.

(2) Az e szakasz, valamint a 8., a 15., a 16. és a 28. cikk alapján elfogadott valamennyi határozatot könnyen érthető módon nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni, és a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektre és a stratégiai „nettó zéró” projektre vonatkozó valamennyi határozatot elérhetővé kell tenni ugyanazon a weboldalon.

III. SZAKASZ

Stratégiai „nettó zéró” projektek

13. cikk

Kiválasztási szempontok

(1) A tagállamok stratégiai „nettó zéró” projektekként ismerik el a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló, az Unióban található azon projekteket, amelyek hozzájárulnak az 1. cikkben meghatározott cél eléréséhez, ideértve az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljait is, és megfelelnek az alábbi kritériumok legalább egyikének:

a) a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projekt hozzájárul az Unió „nettó zéró” technológiáinak technológiai és ipari rezilienciájához azáltal, hogy növeli a „nettó zéró” technológiai ellátási lánc egy alkotóelemére vagy szegmensére vonatkozó gyártási kapacitást az alábbiak révén:

   i. további gyártási kapacitások létrehozása az Unióban valamely olyan „nettó zéró” technológia terén, amely esetében az Unió a behozatalt tekintve több mint 50 %-ban harmadik országoktól függ;

   ii. érdemi hozzájárulás az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez, és ezáltal jelentős további gyártási kapacitások létrehozása; vagy

   iii. további gyártási kapacitások létrehozása vagy a meglévő gyártási kapacitások fejlesztése az Unióban egy olyan „nettó zéró” technológiával kapcsolatban, amely tekintetében az uniós gyártási kapacitás a világ termelésének jelentős részét teszi ki, és amely kritikus szerepet tölt be az Unió rezilienciáját illetően;

b) a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projekt egyértelmű pozitív hatást gyakorol a „nettó zéró” ipar uniós ellátási láncára vagy downstream ágazataira azáltal, hogy az európai „nettó zéró” ipar számára hozzáférést biztosít a rendelkezésre álló legjobb „nettó zéró” technológiához vagy olyan termékekhez, amelyeket valamely, a maga nemében első gyártólétesítményben állítottak elő, és amely projekt megfelel az alábbi kritériumok legalább egyikének:

([53]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/89/EU irányelve (2014. július 23.) a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról (HL L 257., 2014.8.28., 135. o.).

i. intézkedéseket vezet be a „nettó zéró” technológiákhoz szükséges munkaerő vonzására, megtartására, továbbképzésére vagy átképzésére, többek között tanulószerződéses gyakorlati képzések, szakmai gyakorlatok és folyamatos oktatás és képzés révén, a regionális és helyi hatóságokkal, oktatási és képzési intézményekkel, valamint a szociális partnerekkel, köztük a szakszervezetekkel szoros együttműködésben;

ii. hozzájárulás a kkv-k versenyképességéhez a „nettó zéró” technológiák ellátási láncának részeként;

c) a projekt hozzájárul az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez azáltal, hogy annak keretében „nettó zéró” technológiák gyártását végzik olyan eljárások alkalmazása révén, amelyek jobb környezeti fenntarthatósági, teljesítmény- vagy körforgásossági jellemzőkkel rendelkeznek, beleértve az alacsony szén-dioxid-kibocsátással és az energia-, víz- és anyagfelhasználással kapcsolatos átfogó hatékonyságot, valamint amelyek jelentősen és tartósan csökkentik a szén-dioxid-egyenértékben meghatározott kibocsátást.

(2) 2025. március 1.-ig a Bizottság végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben iránymutatásokat határoz meg az e cikkben megállapított kritériumok végrehajtására vonatkozó egységes feltételek biztosítására. Ezeknek az iránymutatásoknak konkrét iránymutatást kell tartalmazniuk legalább az alábbiak értékeléséhez alkalmazandó kritériumokra vonatkozóan:

a) a létrehozott gyártási kapacitás a maga nemében első vagy a rendelkezésre álló legjobb technológiára vonatkozik-e;

b) a további gyártási kapacitás jelentősnek tekinthető-e.

Ezt a végrehajtási jogi aktust a 45. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(3) A tagállamok stratégiai „nettó zéró” projektként ismerik el azokat a szén-dioxid-tárolási projekteket, amelyek megfelelnek a következő kritériumok mindegyikének:

a) a szén-dioxid-tárolóhely az Unió területén, annak kizárólagos gazdasági övezetében vagy az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye (UNCLOS) értelmében vett kontinentális talapzatán található;

b) a szén-dioxid-tárolási projekt hozzájárul a 20. cikkben meghatározott célkitűzés eléréséhez;

c) a szén-dioxid-tárolási projekt tekintetében a 2009/31/EK irányelvvel összhangban a szén-dioxid biztonságos és állandó geológiai tárolására vonatkozó engedély iránti kérelmet nyújtottak be.

Bármely olyan szén-dioxid-leválasztási projektet, amely az első albekezdésben említett kritériumoknak megfelelő szén-dioxid-tárolási projekthez kapcsolódik, és bármely olyan kapcsolódó szén-dioxid- infrastrukturális projektet, amely a leválasztott szén-dioxid szállításához szükséges, szintén stratégiai „nettó zéró” projektnek kell elismerni.

(4) A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló, a „kevésbé fejlett és átmeneti régiókban” található, valamint az Igazságos Átmenet Alap hatálya alá tartozó és a kohéziós politika szabályai alapján finanszírozásra jogosult területeken található „nettó zéró” technológiának megfelelő projekteket a tagállamok – az odaítélési eljárás lezárultát követően – a 14. cikk (3) bekezdésének megfelelően stratégiai „nettó zéró” projektként ismerik el a projektgazda írásbeli kérésére anélkül, hogy a projektgazdának a 14. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos kérelmet kellene benyújtania.

(5) A tagállamok a projektgazda írásbeli kérésére, de anélkül, hogy a projektgazdának a 14. cikk (2) bekezdése szerint hivatalos kérelmet kellene benyújtania, a 14. cikk (3) bekezdésének megfelelően stratégiai „nettó zéró” projektként ismerik el a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló, az Unióban található azon projektet, amely hozzájárul az 1. cikk (1) bekezdésében foglalt célok eléréséhez, és amely vagy az ETS Innovációs Alap támogatásából részesül, vagy közös európai érdeket szolgáló fontos projekt, vagy az Európai Hidrogénvölgyek vagy a Hidrogénbank részét képezi, amennyiben az alapok gyártási kapacitásba történő beruházásokat támogatnak.

(6) Amennyiben valamely stratégiai „nettó zéró” projekt egy olyan technológia értékláncához járul hozzá, amelyet egy tagállam nem fogad el az energiaellátása általános szerkezetének részeként, az adott tagállam megtagadhatja a projekt stratégiai projektként való elismerését. Amennyiben egy tagállam bizonyos „nettó zéró” technológiákra vonatkozó projekteket nem kíván stratégiai projektként elismerni, ezt a lehető leghamarabb, nyilvánosan közli.

14. cikk

Kérelmezés és elismerés

(1) A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek stratégiai „nettó zéró” projektként való elismerése iránti kérelmeket a projektgazdának kell benyújtania az érintett tagállamhoz.

(2) Az (1) bekezdésben említett kérelemnek tartalmaznia kell az alábbiakat:

a) a 13. cikk (1) vagy (3) bekezdésében meghatározott kritériumok teljesítésével kapcsolatos releváns bizonyítékok;

b) olyan üzleti terv, amelyben a projekt pénzügyi életképességét a minőségi munkahelyek létrehozásának célkitűzésével összhangban értékelik; és

c) a projekt ütemtervére vonatkozó első tervezet annak megbecsülése érdekében, hogy a projekt mikor tudna hozzájárulni az 5. cikkben említett, az uniós gyártási kapacitásra vonatkozó referenciaértékhez vagy a 20. cikkben említett, a szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós szintű célkitűzéshez.

A Bizottság előre meghatározott formanyomtatványt bocsát rendelkezésre az (1) bekezdésben említett kérelmek benyújtásához.

(3) A tagállamok a hiánytalan kérelem kézhezvételét követő egy hónapon belül, tisztességes és átlátható eljárás keretében értékelik az (1) bekezdésben említett kérelmet. Amennyiben a projektgazda nem küldte meg hiánytalanul a kérelem feldolgozásához szükséges valamennyi releváns információt, a tagállam – egyetlen alkalommal – felkéri a projektgazdát, hogy a kérelem hiánytalanságának érdekében, indokolatlan késedelem nélkül nyújtson be kiegészítő információkat. Az értékelési folyamat kezdete az a nap, amelyen elismerték a benyújtott kérelem hiánytalanságát. Az e folyamat eredményeként hozott határozatot indokolással kell ellátni, és közölni kell a projektgazdával, valamint a 38. és a 39. cikkben említett platformmal.

(4) Amennyiben a (3) bekezdésben említett időkereten belül nem születik határozat, a projektgazda értesítheti a tagállamot, és indokolatlan késedelem nélkül felkérheti, hogy határozzon meg a projektgazda számára egy aktualizált határidőt, amelynek időpontja legkésőbb az eredeti határidőtől számított 30 nap lehet.

(5) A Bizottság véleményt nyilváníthat a jóváhagyott stratégiai „nettó zéró” projektekről. Amennyiben a tagállam elutasítja a kérelmet, a kérelmező számára biztosítani kell a jogot arra, hogy a kérelmet benyújtsa a Bizottsághoz, amely 20 munkanapon belül értékeli azt. A Bizottság értékelése nem érinti a tagállam döntését.

(6) Amennyiben a Bizottság az e cikk (5) bekezdése szerinti értékelést követően megerősíti a kérelemnek a tagállam általi elutasítását, megállapításáról levélben értesíti a kérelmezőt. Amennyiben a Bizottság értékelése eltér a tagállamétól, a 38. és a 39. cikkben említett platformnak meg kell vitatnia a szóban forgó projektet.

(7) Amennyiben a Bizottság vagy egy tagállam megállapítja, hogy valamely stratégiai „nettó zéró” projekt jelentős változásokon ment keresztül, vagy többé már nem felel meg a 13. cikkben meghatározott kritériumoknak, vagy ha a projekt stratégiai „nettó zéró” projektként való elismerése pontatlan információkat tartalmazó kérelmen alapult, tájékoztatja erről az érintett projektgazdát. A projektgazda meghallgatását követően a tagállam hatályon kívül helyezheti a projektet stratégiai „nettó zéró” projektként elismerő határozatot.

(8) Azon projekt, amelyet immáron nem ismernek el stratégiai „nettó zéró” projektként, elveszíti az említett státuszhoz e rendelet szerint kapcsolódó valamennyi jogot.

(9) A Bizottság nyilvánosan hozzáférhető nyilvántartást hoz létre és tart fenn a stratégiai „nettó zéró” projektekről.

15. cikk

A stratégiai „nettó zéró” projektek kiemelt státusza

(1) A projektgazdáknak és az érintett hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a stratégiai „nettó zéró” projektek esetében a vonatkozó eljárásokat az uniós és a nemzeti joggal összhangban a lehető leggyorsabban lebonyolítsák.

(2) Amennyiben egy projektet stratégiai „nettó zéró” projektként ismernek el, a tagállamok a szóban forgó stratégiai „nettó zéró” projektet – az uniós jogban előírt kötelezettségek sérelme nélkül – nemzeti szinten a legmagasabb jelentőségűnek minősítik, amennyiben a nemzeti jog szerint van lehetőség ilyen státuszra, és az említett stratégiai „nettó zéró” projektet ennek megfelelően kell kezelni az engedélyezési eljárások során, beleértve a környezeti vizsgálatokkal kapcsolatos eljárásokat, valamint – amennyiben rendelkezésre állnak adatok – a területrendezéssel kapcsolatos eljárásokat is.

(3) A stratégiai „nettó zéró” projekteket úgy kell tekinteni, mint amelyek hozzájárulnak a „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos ellátásbiztonsághoz az Unióban, és ezért közérdeket szolgálnak. A 2000/60/EK irányelv 4. cikkének (7) bekezdésében, a 2009/147/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában, a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (4) bekezdésében és 16. cikkének (1) bekezdésében, valamint a természet helyreállításáról szóló uniós jogalkotási aktusokban említett környezeti hatások vagy kötelezettségek tekintetében az uniós stratégiai „nettó zéró” projektek közérdekűnek minősülnek, és kiemelkedően fontos közérdekkel bíró, továbbá a népegészséget és a közbiztonságot szolgáló projektnek tekinthetők, feltéve, hogy az említett jogi aktusban meghatározott valamennyi feltétel teljesül.

(4) A stratégiai „nettó zéró” projektekkel kapcsolatban bármely nemzeti bíróság, törvényszék vagy testület előtt zajló valamennyi vitarendezési eljárást, peres eljárást, fellebbezést és bírósági jogorvoslatot (a mediációt vagy a választottbíráskodást is beleértve, amennyiben a nemzeti jog szerint ezekre lehetőség van) sürgősként kell kezelni, ha és amennyiben az engedélyezési eljárásokra vonatkozó nemzeti jog rendelkezik ilyen sürgősségi eljárásokról, és feltéve, hogy az egyének vagy a helyi közösségek szokásosan alkalmazandó, védelemhez való jogát tiszteletben tartják. A stratégiai „nettó zéró” projektek projektgazdái adott esetben részt vesznek az ilyen sürgősségi eljárásokban.

16. cikk

A stratégiai „nettó zéró” projektekre vonatkozó engedélyezési eljárás időtartama

(1) A stratégiai „nettó zéró” projektek engedélyezési eljárása nem lépheti túl az alábbi időtartamokat:

a) az 1 GW-nál kisebb éves gyártási kapacitással rendelkező stratégiai „nettó zéró” projektek létesítése vagy bővítése esetében 9 hónap;

b) az 1 GW vagy annál nagyobb éves gyártási kapacitással rendelkező stratégiai „nettó zéró” projektek létesítése vagy bővítése esetében 12 hónap;

c) a tárolóhelyeknek a 2009/31/EK irányelvvel összhangban történő üzemeltetéséhez szükséges valamennyi engedély esetében 18 hónap.

(2) Azon stratégiai „nettó zéró” projektek esetében, amelyeknél az éves gyártási kapacitás GW-ban nem mérhető, az engedélyezési eljárás időtartama nem haladhatja meg a 12 hónapot.

(3) Amennyiben a 2011/92/EU irányelv értelmében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni, úgy az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdése g) pontjának i. alpontjában említett vizsgálati lépés nem számítandó bele az engedélyezési eljárásnak az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett időtartamába.

17. cikk

A „nettó zéró” ipari tevékenységek felgyorsítását célzó völgyek

(1) A tagállamok úgy határozhatnak, hogy „nettó zéró” ipari tevékenységek felgyorsítását célzó völgyeket (a továbbiakban: a völgyek) jelölnek ki olyan konkrét célterületekként, amelyek alkalmasak a „nettó zéró” ipari tevékenységek, különösen a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek – köztük a stratégiai „nettó zéró” projektek vagy azok klaszterei – végrehajtásának felgyorsítására vagy az innovatív „nettó zéró” technológiák tesztelésére. A völgyek célja a „nettó zéró” ipari tevékenységek klasztereinek létrehozása és az adminisztratív eljárások további észszerűsítése kell, hogy legyen.

(2) Az (1) bekezdésben említett határozatnak:

a) meg kell határoznia a völgyek egyértelmű földrajzi és technológiai hatályát;

b) figyelembe kell vennie a mesterséges és beépített felületeket, ipari helyszíneket és barnamezős területeket magukban foglaló területeket;

c) a 2001/42/EK irányelv szerinti környezeti vizsgálat, és adott esetben a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti vizsgálat hatálya alá kell tartoznia. Az említett vizsgálatok eredményeinek a lehetőségekhez mérten elő kell segíteniük a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek vagy a stratégiai „nettó zéró” projektek előkészítését e rendelet céljainak elérése és a vizsgálatok megkettőzésének elkerülése érdekében. Ez a rendelkezés nem érinti az egyes projekteknek az alkalmazandó uniós környezetvédelmi jognak való megfelelését;

d) lehetőség szerint biztosítania kell az (EU) 2023/2413 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([54]) által létrehozott, a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas célterületek kijelölésével való szinergiákat.

(3) A völgy kijelölésére vonatkozó tagállami határozatot egy olyan tervnek kell kísérnie, amely konkrét nemzeti intézkedéseket tartalmaz annak érdekében, hogy a völgyet vonzó helyszínné lehessen tenni a gyártási tevékenységek szempontjából, és amely legalább az alábbi gazdasági és igazgatási támogatási intézkedéseket magában foglalja:

a) a szükséges infrastruktúra kialakításának elősegítése a völgyben;

b) magánberuházások támogatása a völgyben;

c) a helyi munkaerő megfelelő átképzésének és továbbképzésének megvalósítása;

d) a völgyre vonatkozó információk online hozzáférhetővé tétele a 7. cikkel összhangban.

(4) A völgyek kialakítására, megfelelő infrastruktúrával való ellátására, a barnamezős területek átalakítására és a helyi készségállomány alkalmasságának javítására irányuló közberuházásokhoz adott esetben az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056 és az (EU) 2021/1057 rendelet szerinti maximális társfinanszírozási arányokat lehet igénybe venni.

18. cikk

Engedélyezés a völgyekben

(1) A völgyekben megvalósuló egyedi projektekre a II. és a III. szakasz alkalmazandó. Minden egyes völgy vonatkozásában ki kell jelölni egy egyedüli kapcsolattartó pontot.

(2) Az értékelések megkettőzésének elkerülése érdekében az illetékes hatóságnak a 10. cikk (1) bekezdésében említett vélemény kiadásakor figyelembe kell vennie a 17. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerint elvégzett vizsgálatok eredményeit.

(3) Az egyedüli kapcsolattartó pontnak olyan sablonokat kell a projektgazdák rendelkezésére bocsátania, amelyek tartalmazzák, hogy a völgyekben végrehajtandó projektekhez milyen specifikus engedélyek szükségesek. E sablonoknak információkat kell tartalmazniuk a projekt valamennyi jellemzőjéről, valamint a környezetre gyakorolt jelentős káros hatások elkerülését vagy megelőzését célzó, tervezett intézkedésekről, annak biztosítása érdekében, hogy csak a jelentős környezeti hatással járó projekteket vessék alá a 2011/92/EU irányelv szerinti vizsgálatnak, valamint hogy az illetékes hatóság számára könnyebbé váljon annak megállapítása, hogy a projektet alá kell-e vetni az említett irányelv 4. cikke (2)–(6) bekezdése szerinti vizsgálatnak.

(4) A „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló, a völgyekben folytatott projektek úgy tekintendők, mint amelyek hozzájárulnak a „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos ellátásbiztonsághoz az Unióban, és ezért közérdeket szolgálnak. A 2000/60/EK irányelv 4. cikkének (7) bekezdésében, a 2009/147/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában, a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (4) bekezdésében és 16. cikkének (1) bekezdésében, valamint a természet helyreállításáról szóló uniós jogalkotási aktusokban említett környezeti hatások vagy kötelezettségek tekintetében a völgyekben található „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló uniós projektek közérdekűnek minősülnek, valamint kiemelkedően fontos közérdekkel bíró, továbbá a népegészséget és a közbiztonságot szolgáló projektnek tekinthetők, feltéve, hogy az említett jogi aktusokban meghatározott valamennyi feltétel teljesül.

19. cikk

A finanszírozás koordinálása

(1) A 38. cikkel létrehozott platformnak meg kell vizsgálnia a stratégiai „nettó zéró” projektek szűk keresztmetszeteit és uniós szintű pénzügyi szükségleteit, tanácsadást kell nyújtania az uniós és nemzeti finanszírozás koordinálásának módjairól az említett pénzügyi szükségletek tekintetében, valamint össze kell gyűjtenie a lehetséges legjobb gyakorlatokat, többek

([54]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2413 irányelve (2023. október 18.) az (EU) 2018/2001 irányelvnek, az (EU) 2018/1999 rendeletnek és a 98/70/EK irányelvnek a megújuló energiaforrásokból előállított energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2023/2413, 2023.10.31., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

között a határokon átnyúló uniós ellátási láncok fejlesztése céljából, elsősorban a „nettó zéró” iparral foglalkozó csoporttal, valamint az érintett ipari szövetségekkel folytatott rendszeres eszmecserék, valamint az említettek ajánlásai alapján.

(2) A platform a stratégiai „nettó zéró” projekt projektgazdájának kérésére megvitatja a projekt finanszírozásának befejezését, és tanácsot ad ezzel kapcsolatban, figyelembe véve a már biztosított finanszírozást és legalább a következő elemeket:

a) további magánfinanszírozási források;

b) az EBB Csoporttól vagy más nemzetközi pénzügyi intézményektől, többek között az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banktól származó forrásokból nyújtott támogatás;

c) meglévő tagállami eszközök és programok, beleértve a nemzeti fejlesztési bankoktól, intézményektől és export-hitel-ügynökségektől származó eszközöket és programokat;

d) a vonatkozó uniós támogatási és finanszírozási programok.

(3) 2024. szeptember 30-ig és azt követően kétévente a platformnak ajánlásokat kell tennie a Bizottságnak arra vonatkozóan, hogy milyen módokon biztosítható elegendő finanszírozás – többek között az uniós költségvetésből – e rendelet célkitűzéseinek eléréséhez.

(4) A tagállamok és adott esetben a Bizottság intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy felgyorsítsák a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekbe történő állami beruházásokat. Ezek az intézkedések – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – magukban foglalhatják tanácsadás nyújtását a finanszírozáshoz jutás terén nehézségekkel szembesülő „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektek támogatásával kapcsolatban, valamint e támogatások koordinálását.

III. FEJEZET

SZÉN-DIOXID-BESAJTOLÁSI KAPACITÁS

20. cikk

A szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós szintű célkitűzés

(1) 2030-ig az Unió területén, annak kizárólagos gazdasági övezeteiben vagy az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye értelmében vett kontinentális talapzatán található, növelt hatékonyságú szénhidrogén-kitermeléssel nem kombinált tárolóhelyeken – azaz a 2009/31/EK irányelv szerint engedélyezett, a kimerült olaj- és gázmezőket, valamint a sósvíztartó rétegeket is magukban foglaló geológiai tárolóhelyeken – besajtolt szén-dioxid éves mennyiségének el kell érnie legalább az 50 millió tonna kapacitást.

(2) Minden tárolóhelyet úgy kell megtervezni, hogy legalább öt évig működjön, továbbá minden tárolóhelynek tiszteletben kell tartania az átláthatóan és megkülönböztetéstől mentesen biztosított méltányos és nyílt hozzáférés elvét, a 2009/31/EK irányelvben meghatározottak szerint.

(3) A Bizottság 2027. június 30-ig, majd azt követően kétévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Unió éves besajtolási kapacitására vonatkozó célérték elérése felé tett előrehaladásról, beleértve a besajtolási kapacitással kapcsolatos piaci helyzetet is. A jelentéseknek áttekintést kell tartalmazniuk a tárolóhelyek Unión belüli földrajzi eloszlásáról. Az első jelentésben értékelni kell, hogy szükségesnek minősül-e uniós szintű célkitűzést bevezetni a 2040-ig – vagy szükség esetén egy korábbi időpontig – tartó időszakra.

(4) A (3) bekezdésben említett jelentéseknek tartalmazniuk kell a szén-dioxid-tárolási és -besajtolási kapacitás – különösen a 21. cikk (2) bekezdése és a 23. cikk (6) bekezdése szerint gyűjtött információk használatával történő – értékelését. A jelentéseknek:

a) részletes elemzést kell nyújtaniuk a szén-dioxid-tárolóhelyek és a szén-dioxid-leválasztási projektek földrajzi és időbeli tervezéséről az Unión belüli ipari létesítményekből származó szén-dioxid-kibocsátás tekintetében, figyelembe véve azt, hogy milyen konkrét lehetőségek vannak a szén-dioxid olyan felhasználására, amely hozzájárul a szén-dioxid tartós tárolásához;

b) meg kell határozniuk az Unión belüli ipari létesítmények által kibocsátott szén-dioxid szállításához és tárolásához szükséges fő infrastruktúrát;

c) részletes elemzést kell nyújtaniuk a szén-dioxid-leválasztási piac fejlődését gátló lehetséges akadályokról.

(5) A Bizottság a (3) bekezdésben említett értékelés alapján 2028. december 31-ig jogalkotási javaslatot nyújthat be annak érdekében, hogy a szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozóan új uniós szintű célkitűzés kerüljön bevezetésre a 2040-ig – vagy szükség esetén egy korábbi időpontig – tartó időszakra. Ha a Bizottság úgy dönt, hogy nem terjeszt elő az említett célkitűzés bevezetésére irányuló jogalkotási javaslatot, döntését megindokolja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(6) Az e fejezethez kapcsolódó nemzetközi megállapodás Unió általi aláírását követő három hónapon belül a Bizottság jelentést nyújt be, amelyben értékeli a nemzetközi megállapodás hatásait, különös tekintettel az Unió környezetvédelmi normáinak és éghajlat-politikai célkitűzéseinek előmozdítására és védelmére, valamint arra, hogy a szóban forgó nemzetközi megállapodás rendelkezéseire tekintettel szükség lehet-e további uniós szakpolitikákra és intézkedésekre. E jelentés alapján a Bizottság adott esetben jogalkotási javaslatot nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet (1) bekezdés szerinti módosításáról.

(7) A Bizottság iránymutatásokat tesz közzé, amelyekben megadja a szén-dioxid tisztaságának és a szén-dioxid-áramban megtalálható nyomelemek ahhoz megfelelő szintjét, hogy a szén-dioxid-tárolási projekt hozzájáruljon az uniós besajtolási kapacitásra vonatkozó célkitűzés teljesítéséhez.

21. cikk

A szén-dioxid-*tárolási kapacitásra vonatkozó adatok átláthatósága*

(1) 2024. december 30-ig a tagállamok:

a) a bizalmas információk védelmére vonatkozó követelmények sérelme nélkül nyilvánosan hozzáférhetővé teszik a mindazokra a területekre (többek között a sós vizes víztartó rétegekre) vonatkozó adatokat, amelyeken a tagállam területén szén-dioxid-tároló létesítése engedélyezhető;

b) kötelezik a területükön található, a 94/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([55]) 1. cikkének 3. pontjában meghatározott engedéllyel jelenleg vagy korábban rendelkező vállalkozásokat, hogy tájékoztatási célból tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé az azon kitermelési helyszínekre vonatkozó geológiai adatokat, amelyeket leszereltek, vagy amelyek leszerelését bejelentették az illetékes hatóságnak, valamint – amennyiben rendelkezésre állnak – a szén-dioxid-besajtolás lehetővé tételével kapcsolatos költségek gazdasági értékelését, kivéve, ha a vállalkozás a 2009/31/EK irányelvvel összhangban kutatási engedély iránti kérelmet nyújtott be, ideértve az arra vonatkozó adatokat is, hogy:

   i. a helyszín alkalmas-e a szén-dioxid fenntartható, biztonságos és tartós besajtolására és tárolására;

   ii. rendelkezésre állnak-e olyan szállítási infrastruktúrák és módok, amelyek alkalmasak a szén-dioxidnak a helyszínre történő biztonságos elszállítására, vagy szükség lenne-e ilyenekre.

E bekezdés első albekezdésének a) pontja alkalmazásában az adatoknak magukban kell foglalniuk legalább az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint benyújtott integrált nemzeti energia- és klímatervekre vonatkozó, a tagállamoknak szóló iránymutatásról szóló bizottsági közleményekben és az említett rendelet 14. cikke szerint benyújtott aktualizált változataiban kért információkat (a továbbiakban: a nemzeti energia- és klímatervek).

(2) 2024. december 30-ig és azt követően évente – a bizalmas információk védelmére vonatkozó követelmények sérelme nélkül – minden tagállam jelentést nyújt be a Bizottságnak, amelyet nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni, és amelyben ismertetik a következőket:

a) a tagállam területén vagy más tagállamokkal együttműködésben végrehajtott, folyamatban lévő szén-dioxid-leválasztási projektek feltérképezése, valamint a besajtolási és tárolási kapacitásokra, illetve szén-dioxid-szállításra vonatkozó megfelelő igények becslése;

b) a tagállam területén folyamatban lévő szén-dioxid-tárolási és -szállítási projektek feltérképezése, beleértve a 2009/31/EK irányelv szerinti engedélyezés státuszát, valamint a végleges beruházási döntés meghozatalának és az üzembe helyezésnek várható időpontját;

c) az e bekezdés a) és a b) pontjában említett projektek ösztönzése érdekében elfogadott vagy majd elfogadásra kerülő nemzeti támogatási intézkedések, valamint a szén-dioxid határokon átnyúló szállításával kapcsolatos intézkedések.

([55]) Az Európai Parlament és a Tanács 94/22/EK irányelve (1994. május 30.) a szénhidrogének kutatására, feltárására és kitermelésére vonatkozó engedélyek megadásának és felhasználásának feltételeiről (HL L 164., 1994.6.30., 3. o.).

d) adott esetben a szén-dioxid 2030-ig történő leválasztására vonatkozóan meghatározott nemzeti stratégia és célértékek;

e) a szén-dioxid határokon átnyúló szállítását megkönnyítő kétoldalú és regionális együttműködés, beleértve annak arra gyakorolt hatását, hogy a szén-dioxid-leválasztást végző vállalkozások hozzáférjenek egy, a szén-dioxid-szállítására szolgáló biztonságos és megkülönböztetéstől mentes eszközhöz;

f) a folyamatban lévő szén-dioxid-szállítási projektek, valamint a szén-dioxid-szállítási projektek megfelelő leválasztási és tárolási kapacitás biztosításához szükséges jövőbeni kapacitásának becslése.

(3) A tagállamok, amennyiben a (2) bekezdésben említett jelentés szerint nincs folyamatban szén-dioxid-tárolási projekt a területükön, jelentést készítenek az ipari ágazatok dekarbonizációjának elősegítésére irányuló tervekről. Ennek – adott esetben – magában kell foglalnia a szén-dioxid más tagállamokban található tárolóhelyekre történő, határokon átnyúló szállítását, valamint a szén-dioxid-hasznosítási projekteket is.

22. cikk

Szén-dioxid-szállítási infrastruktúra

(1) A 20. cikkben meghatározott célkitűzés elérésének elősegítése érdekében az Unió és tagállamai – adott esetben az érintett vállalatokkal együttműködve – minden észszerű erőfeszítést megtesznek a szükséges szén-dioxid-szállítási infrastruktúra – többek között a határokon átnyúló infrastruktúra – fejlesztése érdekében, figyelembe véve az azzal járó gazdasági és környezeti előnyöket, ha a leválasztó- és a tárolóhelyek egymáshoz közel helyezkednek el.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy – amennyiben ez gazdaságilag megvalósítható, vagy ha a potenciális ügyfél kész azt finanszírozni – a 2009/31/EK irányelv 21. cikkével összhangban lehetővé tegyék a szén-dioxid-szállítási hálózatokhoz és -tárolóhelyekhez való hozzáférést a termelt és leválasztott szén-dioxid geológiai tárolása céljából.

(3) Ha az egyik tagállamban leválasztott és szállított szén-dioxidot más tagállamokban is szállítják és tárolják, a tagállamok koordinálják az általuk a (2) bekezdés alapján hozott intézkedéseket. A Bizottság – az érintett tagállamok együttes kérelme esetén – szén-dioxid-leválasztási és -tárolási (CLT) regionális csoportok létrehozásával elősegítheti az említett koordinációt.

23. cikk

Az engedéllyel rendelkező olaj- és gáztermelők hozzájárulása

(1) A 94/22/EK irányelv 1. cikkének 3. pontjában meghatározottak szerinti engedéllyel rendelkező minden egyes vállalkozás egyénileg köteles hozzájárulni az e rendelet 20. cikkében a rendelkezésre álló szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozóan meghatározott uniós szintű célérték eléréséhez. Ezeket az egyéni hozzájárulásokat az egyes vállalkozásoknak az Unió nyersolaj- és földgáztermelésében 2020. január 1. és 2023. december 31. között fennálló részesedésével arányosan kell kiszámítani, és e hozzájárulásoknak a 2009/31/EK irányelvvel összhangban engedélyezett tárolóhelyen – és 2030-ra a piac számára is – elérhető szén-dioxid besajtolási kapacitásból kell állniuk. Az e cikk (12) bekezdése szerinti felhatalmazáson alapuló jogi aktussal összhangban meghatározott küszöbérték alatti nyersolaj- és földgáztermeléssel rendelkező vállalkozásokat ki kell zárni e számításból, és rájuk nem vonatkozik a hozzájárulás.

(2) 2024. szeptember 30-ig a tagállamok azonosítják az (1) bekezdésben említett vállalkozásokat és kiszámítják azok kőolaj- és földgáztermelési mennyiségét a 2020. január 1. és 2023. december 31. közötti időszakban, majd erről jelentést tesznek a Bizottságnak.

(3) A 21. cikk (2) bekezdése alapján benyújtott jelentések kézhezvételét követően a Bizottság – a tagállamokkal és az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően – meghatározza az e cikk (1) bekezdésében említett vállalkozások által a szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós célkitűzéshez 2030-ra teljesítendő hozzájárulásokat.

(4) 2025. június 30-ig az (1) bekezdésben említett vállalkozások tervet nyújtanak be a Bizottságnak, amelyben részletesen meghatározzák, hogy miként kívánják 2030-ra teljesíteni a szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós célkitűzéshez való hozzájárulásukat. Ezekben a tervekben:

a) megerősítik a vállalkozásnak az üzembe helyezendő új szén-dioxid-tárolási és -besajtolási kapacitás célmennyiségében kifejezett, 2030-ra teljesítendő hozzájárulását;

b) meghatározzák a célmennyiség eléréséhez szükséges eszközöket és mérföldköveket.

(5) A rendelkezésre álló besajtolási kapacitás célmennyiségének elérése érdekében az (1) bekezdésben említett vállalkozások az alábbiakat tehetik:

a) szén-dioxid-tárolási projektekbe való beruházás vagy azok kifejlesztése önállóan vagy másokkal együttműködésben;

b) megállapodások kötése egyéb, az (1) bekezdésben említett vállalkozásokkal;

c) a hozzájárulásuk teljesítése érdekében megállapodások kötése harmadik félként eljáró tárolási projektfejlesztőkkel vagy beruházókkal.

(6) 2026. június 30-ig, majd azt követően évente az (1) bekezdésben említett vállalkozások jelentést nyújtanak be a Bizottságnak, amelyben részletezik a hozzájárulásuk teljesítése terén elért előrehaladást. A Bizottság e jelentéseket nyilvánosságra hozza.

(7) Az (1) bekezdéstől eltérve, bármely tagállam kérheti a Bizottságtól, hogy mentesítse az említett bekezdésben említett vállalkozásokat az egyéni hozzájárulás alól azon termelési tevékenységek tekintetében, amelyeket azok az adott tagállam területén 2020. január 1-jétől 2023. december 31-ig végeztek, feltéve, hogy:

a) az adott tagállam területén bármely vállalkozás által üzemeltetett, a 2009/31/EK irányelv értelmében tárolási engedélyt kapott olyan tárolóhelyek teljes éves besajtolási kapacitása, amelyek esetében végső beruházási döntés született, meghaladja az e cikk (1) bekezdésében említett vállalkozások egyéni hozzájárulásainak összegét a vonatkozó termelési tevékenységek tekintetében, valamint hogy az e tárolóhelyekhez kapcsolódó éves besajtolási kapacitás megfelel a tárolási engedélyben, valamint a végső beruházási döntésben említett kapacitásnak, továbbá hozzájárul az e rendelet 20. cikkében a rendelkezésre álló szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozóan meghatározott uniós szintű célérték eléréséhez;

b) a kérelem benyújtására 2027 vége előtt kerül sor.

(8) Amennyiben teljesülnek a (7) bekezdésben meghatározott feltételek, a Bizottság határozatot fogad el, amelyben mentesíti az érintett vállalkozásokat az egyéni hozzájárulásuk alól azon termelési tevékenységek tekintetében, amelyeket a kérelmet benyújtó tagállam területén végeztek.

(9) A (8) bekezdés értelmében mentességgel rendelkező vállalkozások kizárólag azon besajtolási kapacitásra vonatkozóan köthetnek az (5) bekezdés b) és c) pontja szerinti megállapodásokat, amely meghaladja a mentességük tárgyát képező egyéni hozzájárulást, valamint a mentességet élvező egyéni hozzájárulások összegét.

(10) A mentesítésről szóló határozatot követő egy év elteltével, majd azt követően évente a tagállamok jelentést nyújtanak be a Bizottságnak, amelyben részletesen beszámolnak a (8) bekezdés értelmében mentességgel rendelkező vállalkozások által a 20. cikkben a rendelkezésre álló szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozóan meghatározott uniós szintű célérték eléréséhez való hozzájárulásuk teljesítése tekintetében elért előrehaladásról. A Bizottság e jelentéseket nyilvánosságra hozza.

(11) A Bizottság – a 42. cikk (1) bekezdésének c) pontjában és a 42. cikk (8) bekezdésében említett jelentések alapján – 2028. december 31-ig értékeli egyrészt a szén-dioxid-leválasztási projektekből származó besajtolási kapacitás iránti kereslet, másrészt a folyamatban lévő vagy a tervek szerint 2030-ig üzembe helyezésre kerülő, a szén-dioxid szállításához szükséges fő infrastruktúrák, harmadrészt pedig az e cikk (1) bekezdésében említett vállalkozások – egy adott tagállam területén végzett termelési tevékenységek vonatkozásában tett – egyéni hozzájárulásainak összege közötti kapcsolatot. Lényeges egyensúlyhiány esetén az érintett tagállam kivételes jelleggel eltérés engedélyezését kérheti a Bizottságtól az egyéni hozzájárulások teljesítésének határideje tekintetében.

(12) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 44. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy az alábbiak tekintetében kiegészítse e rendeletet:

a) az (1) bekezdés szerinti hozzájárulásra kötelezett vállalkozások azonosítására vonatkozó szabályok, beleértve azt a küszöbértéket is, amely alatt a vállalkozások mentesülnek a hozzájárulás alól;

b) azon módozatok, amelyek alapján az (1) bekezdésben említett vállalkozások közötti megállapodásokat és a harmadik felek által a tárolókapacitásba eszközölt beruházásokat az (5) bekezdés b) és c) pontja szerinti egyéni hozzájárulások teljesítéséhez figyelembe veszik;

c) a (6) bekezdésben említett jelentések tartalma;

d) azon részletes feltételek, amelyek mellett a Bizottság a (7), a (8) vagy a (11) bekezdésnek megfelelő mentességet vagy eltérést engedélyezhet a vállalkozásoknak.

(13) A tagállamok legkésőbb 2026. június 30-ig közigazgatási eljárások vagy bírósági eljárások, vagy mindkettő révén szankciókat állapítanak meg az (1) bekezdésében említett vállalkozások által a (3) bekezdés szerinti kötelezettségeik tekintetében elkövetett jogsértésekre vonatkozóan. Ezeknek a szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

24. cikk

A leválasztott szén-dioxid piacára irányadó szabályozási keret

(1) 2027. június 30-ig a Bizottság értékelést végez a leválasztott szén-dioxid piacának működéséről. Az értékelésnek egyértelmű módszertanon kell alapulnia, abban figyelembe kell venni a 21. cikk (2) bekezdésében említett éves jelentéseket, valamint különösen meg kell vizsgálni, hogy:

a) a 23. cikk (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek hatékonyan támogatják-e a szén-dioxid-tárolási piac fejlődését az Unióban;

b) a piac nyílt, tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférést biztosít-e a szén-dioxid-tárolási és -szállítási hálózathoz, valamint biztosítja-e az említett hálózatok biztonságát;

c) a piac nyílt, tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférést biztosít-e a szén-dioxid hasznosítási vagy tárolási célból történő leválasztásához;

d) a szén-dioxid-szállítási hálózat és az egyéb infrastruktúrák Unió-szerte megfelelőek-e a besajtolási kapacitásra vonatkozó célkitűzések, valamint a szén-dioxid-leválasztás iránti igény megfelelő támogatásához;

e) a szén-dioxid-piac működése elegendő mértékű hozzáférést biztosít-e a besajtolási kapacitáshoz a nehezen csökkenthető szén-dioxid-kibocsátások tekintetében.

(2) Annak érdekében, hogy kezelje a feltárt hiányosságokat, különös tekintettel a nehezen csökkenthető kibocsátásokra, a Bizottság az (1) bekezdésben említett értékelés alapján a piac szabályozására irányuló jogalkotási aktusra vonatkozó javaslatot terjeszthet elő.

IV. FEJEZET

PIACRA JUTÁS

25. cikk

A fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulás a közbeszerzési eljárások során

(1) A 2014/23/EU, a 2014/24/EU vagy a 2014/25/EU irányelv hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárások esetében, amennyiben a szerződések tárgyuk részeként az e rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a)–k) pontjában felsorolt „nettó zéró” technológiákat foglalnak magukban, illetve az említett technológiákat magukban foglaló építési beruházásra irányuló szerződések és építési koncessziók esetében az ajánlatkérő szerveknek és a közszolgáltató ajánlatkérőknek az e cikk (5) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktusban megállapított, kötelező környezeti fenntarthatósági minimumkövetelményeket kell alkalmazniuk.

(2) Az (1) bekezdés nem zárja ki azt, hogy az ajánlatkérő szervek vagy a közszolgáltató ajánlatkérők a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos további minimumkövetelményeket vagy odaítélési szempontokat alkalmazzanak.

(3) Az (1) bekezdéstől eltérve, az ajánlatkérő szerveknek és a közszolgáltató ajánlatkérőknek az (1) bekezdésben említett építési beruházásra irányuló szerződések és építési koncessziók esetében a következő feltételek, követelmények, illetve szerződéses kötelezettségek közül legalább egyet alkalmazniuk kell:

a) egy olyan, szociális vagy foglalkoztatási vonatkozású megfontolásokkal kapcsolatos különleges feltétel, amely a 2014/24/EU irányelv 70. cikkének és a 2014/25/EU irányelv 87. cikkének, valamint a 2014/23/EU irányelv általános elveinek értelmében vett szerződésteljesítési feltételek formáját ölti;

b) egy, a kiberrezilienciáról szóló rendeletben előírt, alkalmazandó kiberbiztonsági követelményeknek való megfelelésnek – adott esetben és amennyiben rendelkezésre áll – többek között valamely vonatkozó európai kiberbiztonsági tanúsítási rendszeren keresztül történő igazolására vonatkozó követelmény;

c) egy olyan konkrét szerződéses kötelezettség, amely a 4. cikk (1) bekezdésének a)–k) pontjában felsorolt „nettó zéró” technológiákhoz kapcsolódó szerződéses elem időben történő leszállítására vonatkozik, és amely alapján adott esetben – amennyiben e kötelezettség teljesítésére nem kerül sor – megfelelő díjat kell fizetni, továbbá amely túlmutat az alkalmazandó nemzeti jogszabályokban előírt követelményeken, amennyiben léteznek ilyen jogszabályok.

(4) Az (1) bekezdésben említett kötelező minimumkövetelményeknek – amennyiben alkalmazandók – adott esetben az alábbi formát kell ölteniük:

a) a 2014/23/EU irányelv 36. cikkének, a 2014/24/EU irányelv 42. cikkének, valamint a 2014/25/EU irányelv 60. cikkének értelmében vett műszaki leírások vagy követelmények; vagy

b) a 2014/24/EU irányelv 70. cikkének és a 2014/25/EU irányelv 87. cikkének, valamint a 2014/23/EU irányelv általános elveinek értelmében vett szerződésteljesítési feltételek.

(5) A Bizottság 2025. március 30-ig végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben meghatározza az (1) bekezdésben említett közbeszerzési eljárásokra vonatkozó környezeti fenntarthatósági minimumkövetelményeket.

Az említett végrehajtási jogi aktus elfogadásakor a Bizottság figyelembe veszi legalább az alábbi elemeket:

a) a releváns technológiák uniós szintű piaci helyzete;

b) az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárásokra alkalmazandó egyéb uniós jogalkotási és nem jogalkotási aktusokban meghatározott, a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos rendelkezések;

c) az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásai, ideértve a GPA-t, valamint az Unióra nézve kötelező erejű egyéb nemzetközi megállapodásokat.

Ezt a végrehajtási jogi aktust a 45. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(6) A tagállamok nem alkalmazhatnak hátrányos megkülönböztetést vagy indokolatlan eltérő bánásmódot a más tagállami szolgáltatók vagy „nettó zéró” termékek tekintetében.

(7) Az ajánlat rezilienciához való hozzájárulását – e bekezdéssel összhangban – azon, a 2014/23/EU, a 2014/24/EU vagy a 2014/25/EU irányelv hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárások esetében kell figyelembe venni, amelyek keretében az említett szerződések tárgyuk részeként az e rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a)–k) pontjában felsorolt „nettó zéró” technológiákat foglalnak magukban, illetve az említett technológiákat magukban foglaló, az (1) bekezdésben említett építési beruházásra irányuló szerződések és építési koncessziók esetében, valamint a keretmegállapodás alapján odaítélt szerződések esetében, amennyiben az említett megállapodások becsült értéke eléri vagy meghaladja a 2014/23/EU irányelv 8. cikkében, a 2014/24/EU irányelv 4. cikkében, valamint a 2014/25/EU irányelv 15. cikkében meghatározott értékeket.

Ha a Bizottság az e cikk (1) bekezdésében említett közbeszerzési eljárást megindító felhívás időpontjában vagy az említett eljárás megindításakor a 29. cikk (2) bekezdésével összhangban megállapította, hogy egy adott, harmadik országból származó „nettó zéró” technológia vagy annak harmadik országból származó fő specifikus alkotóelemei az említett adott „nettó zéró” technológia vagy annak fő specifikus alkotóelemei Unión belüli kínálatának több mint 50 %-os részarányát képviselik, vagy ha a Bizottság a 29. cikk (2) bekezdésével összhangban megállapította, hogy egy adott, harmadik országból származó „nettó zéró” technológia vagy annak harmadik országból származó fő specifikus alkotóelemei Unión belüli kínálatának részaránya két egymást követő évben átlagosan legalább 10 százalékponttal nőtt, és eléri az Unión belüli kínálat legalább 40 %-át, az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők az e cikk (1) bekezdésében említett közbeszerzési eljárásokba kötelesek belefoglalni a következő feltételeket:

a) arra vonatkozó, a szerződés időtartamára kiterjedő kötelezettség, hogy az egyes harmadik országokból ne szállítsanak többet az e bekezdésben említett, adott „nettó zéró” technológia értékének 50 %-ánál, a Bizottság által meghatározottak szerint;

b) arra vonatkozó, a szerződés időtartamára kiterjedő kötelezettség, hogy az egyes harmadik országokból származó nyertes ajánlattevők vagy alvállalkozók ne szállítsanak vagy nyújtsanak közvetlenül többet az e bekezdésben említett, adott „nettó zéró” technológia fő specifikus alkotóelemei értékének legfeljebb 50 %-ánál, a Bizottság által meghatározottak szerint;

c) arra vonatkozó kötelezettség, hogy az ajánlatkérő szervek vagy a közszolgáltató ajánlatkérők kérésére legkésőbb a szerződés teljesítésének befejezésekor be kell nyújtani részükre az a), illetve a b) pontra vonatkozó megfelelő bizonyítékot;

d) arra vonatkozó kötelezettség, hogy az a), illetve a b) pontban említett feltételek be nem tartása esetén arányos – legalább az e bekezdésben említett, a szerződésben szereplő adott „nettó zéró” technológiák értéke 10 %-ának megfelelő – díjat kell fizetni.

(8) A GPA Unióra vonatkozó I. függeléke, valamint az Unióra nézve kötelező erejű egyéb vonatkozó nemzetközi megállapodások hatálya alá tartozó szerződések esetében az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők nem alkalmazhatják a (7) bekezdés második albekezdésének a)–d) pontjában foglalt követelményeket, amennyiben az adott „nettó zéró” technológia vagy annak fő specifikus alkotóelemei olyan beszerzési forrásokból származnak, amelyek aláírói az említett megállapodásoknak.

(9) Az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők kivételesen dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1)–(4) bekezdést, amennyiben:

a) a szükséges „nettó zéró” technológiát csak egy adott gazdasági szereplő tudja rendelkezésre bocsátani, és nem létezik észszerű alternatíva vagy helyettesítő megoldás, a verseny hiánya pedig nem a közbeszerzési eljárás paraméterei mesterséges leszűkítésének a következménye;

b) a tervezett új közbeszerzési eljárás megindítását közvetlenül megelőző két évben ugyanazon ajánlatkérő szerv vagy közszolgáltató ajánlatkérő által indított korábbi hasonló közbeszerzési eljárásra válaszul nem került benyújtásra megfelelő ajánlat, illetve megfelelő részvételi jelentkezés;

c) azok alkalmazása arra kötelezné az adott ajánlatkérő szervet vagy közszolgáltató ajánlatkérőt, hogy olyan berendezést szerezzen be, amelynek aránytalan költségei vannak, vagy műszaki összeférhetetlenséget okozna az üzemeltetés és a karbantartás tekintetében.

(10) A 20 %-ot meghaladó, objektív és átlátható adatok alapján becsült költségkülönbségeket az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők aránytalannak tekinthetik.

(11) Amennyiben a rezilienciához való hozzájárulásnak az e cikk (7) bekezdése szerinti alkalmazása olyan helyzethez vezetett, hogy a közbeszerzési eljárásra válaszul nem került benyújtásra megfelelő ajánlat vagy megfelelő részvételi jelentkezés, az ajánlatkérő szervek, illetve közszolgáltató ajánlatkérők kivételesen úgy határozhatnak, hogy:

a) a 2014/24/EU irányelv 32. cikke (2) bekezdésének a) pontja, a 2014/25/EU irányelv 50. cikkének a) pontja, illetve a 2014/23/EU irányelv 31. cikkének (5) bekezdése szerinti, hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást alkalmaznak; vagy

b) nem alkalmazzák e cikk (7) bekezdését egy olyan adott, későbbi közbeszerzési eljárás során, amely ugyanazoknak az igényeknek a kezelésére irányul, mint amelyek az e bekezdésben említett eredeti eljárás megindításához vezettek.

(12) Ez a cikk nem járhat a következők sérelmével:

a) további nem árjellegű szempontok alkalmazásának lehetősége;

b) a kirívóan alacsony összegű ajánlatok kizárásának a 2014/24/EU irányelv 69. cikke és a 2014/25/EU irányelv 84. cikke szerinti lehetősége;

c) az EUMSZ 107. és 108. cikke, a verseny nélküli közbeszerzési eljárások esetében.

26. cikk

A megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló aukciók

(1) A 4. cikk (1) bekezdésének a)–j) pontjában felsorolt azon technológiák esetében, amelyek megújulóenergia-technológiák, a tagállamok a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására irányuló aukciók kialakításakor előírják a következőket:

a) az alábbiakkal kapcsolatos előminősítési szempontok:

i. felelős üzleti magatartás;

ii. kiberbiztonság és adatbiztonság; valamint

iii. a projekt teljes körű és időben történő megvalósításának képessége;

b) előminősítési szempontok, illetve odaítélési szempontok, az aukciónak a (2) bekezdésben említett, a fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulásának az értékelése céljából.

Ez a bekezdés nem érinti az (EU) 2018/2001 irányelv 4. cikkét és az EUMSZ 107. és 108. cikkét, valamint az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásait.

(2) Az aukciók fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulásának az e bekezdésben megállapított szempontokon kell alapulniuk. E szempontoknak objektíveknek, átláthatóaknak és megkülönböztetésmenteseknek kell lenniük:

Az aukcióknak hozzá kell járulniuk a rezilienciához, figyelembe véve az azon, valamely harmadik országból származó „nettó zéró" technológiának vagy– szintén harmadik országból származó – fő specifikus alkotóelemeinek a részarányát, amelyek az Unión belül az adott „nettó zéró" technológia vagy annak fő specifikus alkotóelemei kínálatának több mint 50 %-át adják.

E bekezdés második albekezdésének alkalmazása céljából a származási országot a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([56]) összhangban kell meghatározni;

Az aukcióknak továbbá hozzá kell járulniuk a következők legalább egyikéhez:

a) az alkalmazandó jogban foglalt minimumkövetelményeken túlmutató környezeti fenntarthatósághoz;

b) az innovációhoz teljesen új megoldások nyújtása vagy az összehasonlítható csúcstechnológiás megoldások javítása révén;

c) az energiarendszer integrációjához.

Ez a bekezdés nem zárja ki azt, hogy a tagállamok az e bekezdésben felsoroltakon túlmutató további – nem árjellegű – szempontokat is alkalmazzanak.

(3) A Bizottság 2025. március 30-ig végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben részletesebben meghatározza az (1) bekezdésben említett előminősítési és az odaítélési szempontokat.

Ezt a végrehajtási jogi aktust a 45. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(4) A tagállamok az aukció fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulásának értékelése során használt kritériumokat – amennyiben odaítélési szempontokként alkalmazzák azokat – legalább 5 %-os súllyal, az odaítélési szempontokat pedig kombináltan 15–30 %-os súllyal veszik figyelembe. Ez nem érinti annak a lehetőségét, hogy – az állami támogatási szabályokban meghatározott, nem árjellegű szempontokra vonatkozó korlátozásokkal összhangban – nagyobb súllyal vegyék figyelembe a (2) bekezdés negyedik albekezdésében említett szempontokat.

(5) A tagállamok nem kötelesek alkalmazni az (1) bekezdésben megállapított előminősítési és odaítélési szempontokkal kapcsolatos megfontolásokat, amennyiben e szempontok alkalmazása aránytalan költségekkel járna számukra. Aukciónként a 15 %-ot meghaladó, objektív és ellenőrizhető adatok alapján becsült költségkülönbségeket a tagállamok aránytalannak tekinthetik.

(6) A tagállamok adott esetben megfelelő intézkedéseket hoznak a projektek végrehajtási arányának megfelelő ösztönzők révén – például árindexálás alkalmazásával – történő maximalizálása érdekében. A tagállamok értékelhetik a negatív összegű ajánlattételnek az alkalmazás ütemére és nagyságrendjére gyakorolt hatásait.

(7) Az (1)–(5) bekezdés a tagállamonként évente aukcióra bocsátott mennyiség legalább 30 %-ára, vagy másik lehetőségként tagállamonként évente legalább 6 gigawattra alkalmazandó.

(8) A Bizottság 2027. december 31-ig, majd azt követően kétévente átfogó értékelést végez a reziliencia- és fenntarthatósági szempontoknak a megújuló energiaforrásokból előállított energia alkalmazására irányuló aukciók esetében történő alkalmazásáról és azoknak a megújulóenergia-technológiák gyorsított ütemben történő bevezetésére gyakorolt hatásáról. A Bizottság különösen a reziliencia- és fenntarthatósági szempontok következőkre gyakorolt hatását értékeli:

a) az Unió éves megújulóenergiatechnológia-gyártásának fejlődése;

([56]) Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

b) a megújuló forrásokból előállított energia alkalmazása, ideértve azok pénzügyi, valamint az alkalmazás ütemére gyakorolt hatásait, egyúttal figyelembe véve a megvalósíthatóságot, többek között az adminisztratív terheket is, továbbá a rendszer egyértelműségét a projektgazdák és a tagállami közigazgatás számára, a rendelkezésre álló adatok alapján.

Az említett értékelés részeként a Bizottság konzultál az aukciók területén jártas tagállami szakértőkkel.

(9) Ha a (8) bekezdésben említett értékelés pozitív – különösen, ha a reziliencia- és fenntarthatósági szempontok alkalmazása nem akadályozta jelentősen a megújuló forrásokból előállított energia alkalmazását –, a Bizottság adott esetben javaslatot nyújt be a (7) bekezdés módosítására annak érdekében, hogy meghatározza a tagállamonként évente aukcióra bocsátott mennyiség azon részarányát, illetve azt az abszolút mennyiséget, amelyre az (1)–(5) bekezdés alkalmazandó, különösen e mennyiségek növelése, valamint a (5) bekezdésben említett, becsült költségkülönbségek küszöbértékének a kiigazítása céljából.

(10) A tagállamonként évente aukcióra bocsátott mennyiségek kiszámításakor a legfeljebb 10 MW projektméretű létesítményekre vonatkozó aukciók kizárhatók. Azoknak az egy adott technológiára vonatkozó aukcióknak az esetében, amelyekre az (1)–(5) bekezdés alkalmazandó, és amelyek a későbbiek során aluljegyzettek voltak, az aukciós mennyiség aluljegyzett része kizárható az (1)–(5) bekezdés alkalmazásából.

(11) A végrehajtás minden tagállam számára – különösen pedig az alacsony aukciós mennyiséggel rendelkező tagállamok számára – történő megkönnyítése érdekében azok a tagállamok, amelyek a megelőző 2 év során évente legfeljebb 2 aukciót indítottak, kiszámíthatják az említett kétéves időszakban azon aukciók arányát, amelyekre az (1)–(5) bekezdés alkalmazandó.

27. cikk

Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés és innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzés

(1) A tagállamok törekednek arra, hogy adott esetben a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést vagy az innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzést alkalmazzanak annak érdekékben, hogy ösztönözzék a „nettó zéró” technológiák terén történő innovációt és a „nettó zéró” technológiák új gyártási kapacitásának létrehozását az Unióban. A kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések és az innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzések kiegészíthetők uniós szintű finanszírozással a tagállamok közötti, közös kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésekre vagy közbeszerzésekre vonatkozó, meglévő uniós programok keretében.

(2) A platformnak ajánlásokat kell készítenie a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések vagy az innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzések kidolgozásával kapcsolatban.

28. cikk

Az állami beavatkozás egyéb formái

(1) Az EUMSZ 107. és 108. cikkének, valamint az (EU) 2018/2001 irányelv 4. cikkének sérelme nélkül és az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban a „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek vásárlását ösztönző, háztartásokra, vállalkozásokra vagy fogyasztókra irányuló új támogatási programok létrehozásáról vagy a meglévő ilyen programok aktualizálásáról szóló döntések meghozatalakor a tagállamok, a regionális vagy helyi hatóságok, a közjogi intézmények, illetve az egy vagy több ilyen hatóság vagy közjogi intézmény által létrehozott szövetségek ezeket a programokat úgy alakítják ki, hogy azok arányos kiegészítő pénzügyi ellentételezés biztosításával, vagy a programra való jogosultságnak – egyidejűleg figyelembe véve e programoknak az energiaszegénységben élő polgárok számára való hozzáférhetőségét – az e cikk (4) bekezdésében megállapított kritériumok alapján történő feltételekhez kötésével előmozdítsák az e cikk (4) bekezdésében említett fenntarthatósághoz és a rezilienciához jelentős mértékben hozzájáruló „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek kedvezményezettek általi megvásárlását.

(2) A hatóságok által az e cikk (1) bekezdésével összhangban, az e cikk (4) bekezdése első albekezdésének bevezető részében és b) és c) pontjában megállapított szempontok alkalmazása miatt nyújtott kiegészítő pénzügyi ellentételezés nem haladhatja meg a „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermék fogyasztói költségének 5 %-át, kivéve az (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([57]) 2. cikkének 1. pontjában meghatározottak szerinti energiaszegénységben élő polgárokat megcélzó programokat, amelyek esetében e határérték 15 %.

([57]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/955 rendelete (2023. május 10.) a Szociális Klímaalap létrehozásáról és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról (HL L 130., 2023.5.16., 1. o.).

(3) Az (1) bekezdés szerinti programok kidolgozásakor és végrehajtásakor a hatóságnak a piacon elérhető „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek fenntarthatósághoz és rezilienciához való hozzájárulását nyílt, megkülönböztetésmentes és átlátható folyamat alapján kell értékelnie. Bármely, „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermék esetében bármikor lehet kérelmezni a programhoz való csatlakozást. A hatóság meghatározza azt a minimális pontszámot, amelyet a támogatási program szerinti kiegészítő pénzügyi ellentételezésre jogosult, „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékeknek el kell érniük.

(4) Az állami beavatkozás egyéb formái fenntarthatósághoz és rezilienciához való hozzájárulásának a rezilienciához való hozzájárulásukon - figyelembe véve az azon, valamely harmadik országból származó „nettó zéró” technológiának vagy harmadik országból származó fő specifikus alkotóelemeinek a részarányát, amelyek az Unión belül az adott „nettó zéró” technológia kínálatának több mint 50 %-át adják -, valamint a következők legalább egyikén kell alapulnia:

a) az alkalmazandó jogban foglalt minimumkövetelményeken túlmutató környezeti fenntarthatóság;

b) az innovációhoz való hozzájárulás teljesen új megoldások nyújtása vagy az összehasonlítható csúcstechnológiás megoldások javítása révén;

c) az energiarendszer integrációjához való hozzájárulás.

Az első albekezdésben említett kritériumoknak objektíveknek, átláthatóknak és megkülönböztetésmenteseknek kel lenniük.

Ez nem zárja ki azt, hogy a tagállamok az első albekezdésben meghatározottakon túlmutató további – nem árjellegű – szempontokat is alkalmazzanak.

Az e bekezdés első albekezdésének bevezető részében említett rezilienciához való hozzájárulás alkalmazása céljából a származási országot a 952/2013/EU rendelettel összhangban kell meghatározni.

(5) A tagállamok egyetlen, szabadon hozzáférhető honlapon közzéteszik az (1) bekezdés szerinti programokkal kapcsolatos valamennyi információt minden egyes releváns „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékre vonatkozóan.

29. cikk

A piacra jutással kapcsolatos kezdeményezések koordinációja

(1) A Bizottság adott esetben iránymutatást nyújt a 25., a 26. és a 28. cikkben említett állami beavatkozási formák hatálya alá tartozó „nettó zéró” technológiai termékek rezilienciához és fenntarthatósághoz való hozzájárulásának értékelésére szolgáló kritériumok alkalmazásáról.

(2) A rezilienciához való hozzájárulás értékelése céljából a Bizottság végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben rendelkezésre bocsátja a „nettó zéró” technológiákat tartalmazó minden egyes végterméket és azok fő specifikus alkotóelemeit tartalmazó listát. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 45. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

A Bizottság – az első albekezdésben említett végrehajtási jogi aktus alapján – a „nettó zéró” technológiák mindegyike és azok fő specifikus alkotóelemei tekintetében naprakész tájékoztatást nyújt a különböző harmadik országokból származó uniós kínálatnak a legutolsó olyan évben elért részarányairól, amelyre vonatkozóan rendelkezésre állnak adatok. A származási országot a 952/2013/EU rendelettel összhangban kell meghatározni.

(3) A platform megvitatja a tagállamok által a 25–28. cikk végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, és megosztja a legjobb gyakorlatokat, többek között a fenntarthatósághoz és a rezilienciához való hozzájárulást meghatározó kritériumoknak a közbeszerzési eljárásokban történő gyakorlati alkalmazása, illetve a „nettó zéró” technológiát tartalmazó végtermékek vásárlását ösztönző programok tekintetében.

V. FEJEZET

A MINŐSÉGI MUNKAHELYEK LÉTREHOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE

30. cikk

A „nettó zéró” ipart szolgáló európai akadémiák

(1) A Bizottság az ipari átalakulás és a dekarbonizáció szempontjából kulcsfontosságú „nettó zéró” technológiai iparágakat érintő szakemberhiánnyal kapcsolatban meglévő adatok és jelentések felhasználásával végzett saját értékelése alapján, valamint a tagállamok oktatás és képzés terén meglévő hatásköreinek teljes mértékű tiszteletben tartása mellett – többek között magvető finanszírozás biztosítása révén – támogatja a „nettó zéró” ipart szolgáló európai akadémiáknak (a továbbiakban: akadémiák) az érintett érdekelt felek szervezeteiként, konzorciumaiként vagy projektjeiként történő elindítását, amely akadémiák célkitűzései a következők:

a) a tagállamok, valamint az oktatási és képzési szolgáltatók általi, a területükön történő önkéntes felhasználásra szánt tanulási programok, tartalmak, valamint tanulási és képzési anyagok kidolgozása például a „nettó zéró” technológiák kifejlesztésével, előállításával, telepítésével, üzembe helyezésével, üzemeltetésével, karbantartásával, javításával, környezettudatos tervezésével, újrafelhasználásával és újrahasznosításával kapcsolatban, valamint a nyersanyagokkal és a releváns munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági vonatkozásokkal, továbbá a transzverzális készségekkel kapcsolatban; ennek tükröznie kell a szakemberhiányról készült értékelést, valamint támogatnia kell különösen az e rendelet II. fejezetében említett engedélyek kiadására illetékes hatóságok és az e rendelet IV. fejezetében említett ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérők kapacitásait;

b) a tanulási programok, tartalmak és anyagok tagállami oktatási és képzési szolgáltatók általi önkéntes felhasználásának előmozdítása;

c) támogatás biztosítása az akadémiák által létrehozott tanulási programokat, tartalmakat és anyagokat a nyújtott képzés színvonala fenntartásának céljával, valamint abból a célból felhasználó oktatási és képzési szolgáltatóknak, hogy mechanizmusokat dolgozzanak ki a nyújtott képzés színvonalának biztosítása érdekében;

d) a tagállamok, valamint az oktatási és képzési szolgáltatók általi, a területükön történő önkéntes felhasználásra szánt tanúsítványok, többek között – adott esetben – mikrotanúsítványok kidolgozása a készségek azonosíthatóságának, valamint adott esetben a képesítések elismerésének a megkönnyítése, a munkahelyek és iparágak közötti átvihetőség fokozása és a munkaerő határokon átnyúló mobilitásának elősegítése, valamint a releváns minőségi munkahelyekhez való, olyan eszközök révén történő hozzárendelés előmozdítása érdekében, mint az Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES) hálózata és az EURAXESS, továbbá azon tény láthatóságának biztosítása érdekében, hogy valamely tanulási programot vagy tanulási tartalmat az akadémiák dolgoztak ki.

(2) Az akadémiáknak be kell vonniuk az érintett szereplőket, így például a „nettó zéró” technológiai ipart, az oktatási és képzési szolgáltatókat, valamint a szociális partnereket a tagállamok széles köréből. Az akadémiáknak cselekvési terveket kell kidolgozniuk, amelyekben meghatározzák többek között a mérföldköveket, a célértékeket – ideértve többek között a tanulók száma tekintetében is, amelynek alapjául a szakemberhiány felmérésének kell szolgálnia –, valamint amelyekben meghatároznak egy pénzügyi tervet a pénzügyi fenntarthatóság elérésére. E cselekvési tervekben adott esetben különös figyelmet kell fordítani az ipari átalakulás alatt álló, illetve magas munkanélküliségi rátával rendelkező régiókra.

(3) Az akadémiáknak nemi szempontból kiegyensúlyozott tartalmakat kell létrehozniuk, hozzá kell járulniuk a nemi sztereotípiák elleni fellépéshez, és elő kell mozdítaniuk a tanulási tartalmakhoz való egyenlő hozzáférést mindenki számára, különös figyelmet fordítva arra, hogy több nőt és (különösen NEET-)fiatalt, időst, olyan szakmában dolgozó munkavállalót, amelyet a megszűnés veszélye fenyeget, vagy amelynek tartalmát és feladatait az új technológiák nagymértékben átalakítják, továbbá átmeneti régióban dolgozó embert és fogyatékossággal élő személyt aktivizáljanak. Az akadémiáknak elő kell mozdítaniuk a sokféleséget, valamint a fogyatékossággal élő emberek, a migránsok és a kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek befogadását.

(4) A pénzügyi erőforrásokat – a költségvetési hatóság vonatkozó hatásköreinek sérelme nélkül – adott esetben uniós szinten kell rendelkezésre bocsátani az akadémiák elindításának az (1) bekezdésben említettek szerinti magvető finanszírozás révén történő támogatása érdekében. A tagállamok továbbá ösztönzést kapnak arra, hogy vegyék igénybe a vonatkozó uniós forrásokat, például az ESZA^{+}-t az akadémiák által kidolgozott tanulási tartalmak bevezetésének támogatására.

31. cikk

Szabályozott szakmák a „nettó zéró” iparágakban és a szakmai képesítések elismerése

(1) A tagállamok a tanulási tartalmak és anyagok akadémiák általi véglegesítését követő kilenc hónapon belül, majd azt követően kétévente törekednek annak megállapítására, hogy az akadémiák által kidolgozott tanulási programok egyenértékűek-e a fogadó tagállam által az adott szakmához tartozó, az adott tagállamban a „nettó zéró” technológiai ipar számára különös jelentőséggel bíró szabályozott tevékenységekhez való hozzáféréshez előírt egyedi képesítésekkel. A tagállamok biztosítják, hogy az értékelések eredményei nyilvánosak és online könnyen hozzáférhetők legyenek. Amennyiben megállapításra kerül, hogy a tanulási programok nem tekinthetők egyenértékűnek a fogadó tagállam által a szabályozott tevékenységekhez való hozzáféréshez előírt képesítésekkel, vagy ha a tagállam nem kísérelte meg az egyenértékűség megállapítását, az adott tagállam tájékoztatja a platformot, és releváns információkat nyújt a következőkről:

a) annak megindokolása, hogy miért nem végezték el az egyenértékűség megállapítására irányuló eljárást; vagy

b) az akadémiák által kidolgozott tanulási programok és az adott fogadó tagállam által előírt egyedi képesítések közötti eltérések, valamint az egyenértékűség elérésének módja.

(2) Amennyiben egy tagállam megállapítja, hogy az akadémiák által kidolgozott tanulási programok egyenértékűek a fogadó tagállam által a szabályozott tevékenységekhez való hozzáféréshez előírt egyedi képesítésekkel, köteles elősegíteni az oktatási és képzési szolgáltatók által az akadémiák keretében kidolgozott tanulási programok alapján kiadott tanúsítványok elismerését a 2005/36/EK irányelv III. címének I. fejezete alapján, amennyiben az ilyen tanúsítvány birtokosa a 2005/36/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett, és a „nettó zéró” technológiai ipar számára különösen fontos szabályozott szakmához való hozzáférést kér a tanúsítványnak az előírt képesítés megszerzését tanúsító elégséges okiratként történő kezelése révén, összhangban a 2005/36/EK irányelv 11. cikkével.

(3) A tagállamok kötelesek arra, hogy valamely, a „nettó zéró” technológiai ipar szempontjából különösen fontos szakmához való hozzáférésnek a 2005/36/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében történő szabályozása esetén az adott szakma gyakorlásához szükséges minimális ismeretek, készségek és kompetenciák közös készletének kialakításán dolgozzanak azzal a céllal, hogy a 2005/36/EK irányelv 49a. cikkének (1) bekezdésével összhangban közös képzési keretet hozzanak létre a képesítések feltétel nélküli elismerésének lehetővé tétele érdekében. A platform a 2005/36/EK irányelv 49a. cikkének (3) bekezdésében említett javaslatokat is benyújthat a közös képzési keretekre vonatkozóan.

32. cikk

A „Nettó Zéró” Európa Platform és a készségek

A platformnak támogatnia kell és ki kell egészítenie a tagállamoknak a „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos készségek kifejlesztése terén tett intézkedéseit, mégpedig azáltal, hogy – a hatáskörük tiszteletben tartása mellett – tanácsot és segítséget nyújt a Bizottság és a tagállamok, többek között a II. és a IV. fejezetben említett illetékes hatóságok és ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérők számára, mégpedig a következőképpen:

a) a „nettó zéró” technológiákhoz szükséges készségekkel rendelkező munkaerő keresletének és kínálatának, valamint a megfelelő oktatási és képzési lehetőségek rendelkezésre állásának és igénybevételének értékelése, folyamatos nyomon követése és előrejelzése révén, adott esetben azzal a céllal, hogy információkat nyújtson az akadémiák tevékenységeihez;

b) az akadémiák tevékenységének nyomon követése az arra vonatkozó adatok és információk – többek között az iparágak, nem, életkor, valamint iskolázottsági és képesítési szint szerint lebontott adatok – alapján, hogy hány ember részesült az akadémiák által kidolgozott tanulási programok előnyeiből, szinergiák előmozdítása uniós és nemzeti készségfejlesztési kezdeményezésekkel és projektekkel, továbbá a bevált gyakorlatok megerősítése és elterjesztése többek között a sokszínű munkaerő vonzása érdekében, valamint általános áttekintés biztosítása;

c) a munkaerő- és szakemberhiány kiváltó okainak elemzése a meglévő – többek között az állásajánlatok minőségével kapcsolatos – ismeretek és adatok alapján, ezáltal pedig annak értékelése, hogy szükség van-e további intézkedésekre annak érdekében, hogy bizonyos iparágakba több – bármely képesítési szintű – munkavállalót lehessen bevonzani;

d) az érdekelt felek – többek között az ipar, a vállalkozások (a kkv-kat is beleértve), a szociális partnerek, valamint az oktatási és képzési szolgáltatók, így például az egyetemek – mozgósításának támogatása az akadémiák által kidolgozott tanulási programoknak az előmozdítása, valamint – a nemzeti gyakorlatokkal összhangban – e programoknak a bevezetésében való lehetséges részvételük érdekében;

e) a készségek azonosíthatóságának, valamint adott esetben a képesítések elismerésének, továbbá a készségek és a munkahelyek összehangolásának az előmozdítása érdekében az akadémiák által kidolgozott tanulmányi tanúsítványok tagállamokban történő bevezetéséhez való segítségnyújtás többek között azáltal, hogy az Unió munkaerőpiacán előmozdítja a tanúsítványok érvényességét és elfogadását;

f) a tanulmányi tanúsítványok bevezetésének és elismerésének nyomon követése, valamint a megoldások biztosításához való hozzájárulás, amennyiben az elismerés megtagadásának eseteit észlelik;

g) az átláthatóság, továbbá a munkahelyek közötti és a belső piaci határokon átnyúló mobilitás előmozdítása érdekében adott esetben olyan, a tagállamok általi önkéntes felhasználásra szánt európai foglalkozási profilok kidolgozásának elősegítése, amelyek a „nettó zéró” technológiákkal összefüggő kulcsfontosságú szakmák közös tudás-, készség- és kompetenciakészletéből állnak, többek között az „akadémiák által kidolgozott tanulási programok alapján, és adott esetben a készségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozása (ESCO) által biztosított terminológia felhasználásával;

h) a karrierkilátások és a minőségi munkafeltételek, többek között a megfelelő bérek előmozdítása a „nettó zéró” technológiai iparágakban meglévő munkahelyeken, továbbá több nő és (különösen NEET-)fiatal, idős, olyan szakmában dolgozó munkavállaló, amelyet a megszűnés veszélye fenyeget, vagy amelynek tartalmát és feladatait az új technológiák nagymértékben átalakítják, továbbá átmeneti régióban dolgozó ember és fogyatékossággal élő személy integrálása a munkaerőpiacra a „nettó zéró” technológiai iparágak számára, valamint a harmadik országokból származó, szakképzett munkavállalók bevonzása az európai kékkártyához hasonló eszközök révén, valamint a nemzeti hatáskörökkel, joggal és gyakorlattal összhangban, és ezáltal sokszínűbb munkaerő elérése;

i) az Unión belüli munkavállalói mobilitás ösztönzése és támogatása, valamint a „nettó zéró” technológiákhoz kapcsolódó üres álláshelyek EURES általi közzétételének előmozdítása, az (EU) 2016/589 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([58]) összhangban;

j) a „nettó zéró” technológiákhoz szükséges készségek rendelkezésre állásának javítása érdekében a tagállamok közötti és a magánszektoron belüli szorosabb koordinációnak és a legjobb gyakorlatok, valamint a know-how cseréjének az elősegítése többek között azáltal, hogy hozzájárul a harmadik országokból származó, bármely iskolázottsági szintű új tehetségek vonzására irányuló uniós és tagállami szakpolitikákhoz, a nemzeti hatáskörökkel, joggal és gyakorlattal összhangban, valamint az oktatás és képzés terén már meglévő európai együttműködési struktúrákkal koordinált módon;

k) szinergiák keresése a meglévő képzési, illetve oktatási programokkal, többek között azzal a céllal, hogy az akadémiák tanulási programjait összehangolja az uniós ipar szükségleteivel.

VI. FEJEZET

INNOVÁCIÓ

33. cikk

„Nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetek

(1) A tagállamok 2025. március 30-ig a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetek létrehozásakor létrehoznak vagy kijelölnek egy vagy több kapcsolattartó pontot. Az e cikk szerinti „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetek létrehozására irányuló minden egyes kérelemért egyetlen kapcsolattartó pontnak kell felelnie.

(2) A tagállamok adott esetben a helyi és regionális hatóságokkal és más tagállamokkal együtt, saját kezdeményezésükre „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezeteket hozhatnak létre. A tagállamok az ágazattal és adott esetben kutatóintézetekkel, szociális partnerekkel, valamint a civil szféra szervezeteivel szoros együttműködésben, a (3) bekezdés második albekezdésének a) pontjában megállapított jogosultsági és kiválasztási szempontoknak megfelelő és az illetékes hatóságok által a (3) bekezdés második albekezdésének b) pontjában említett kiválasztási eljárást követően kiválasztott, innovatív „nettó zéró” technológiákat fejlesztő vállalatok, szervezetek vagy konzorciumok kérésére, az (1) bekezdéssel összhangban „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetet hoznak létre.

([58]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/589 rendelete (2016. április 13.) a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatáról (EURES), a munkavállalók mobilitási szolgáltatásokhoz való hozzáféréséről és a munkaerőpiacok további integrációjáról, valamint a 492/2011/EU és az 1296/2013/EU rendeletek módosításáról (HL L 107., 2016.4.22., 1. o.).

(3) A (2) bekezdés szerinti „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezet létrehozásának és működtetésének módozatait és feltételeit végrehajtási jogi aktusok útján kell elfogadni. A módozatoknak és feltételeknek támogatniuk kell az illetékes hatóságok által alkalmazható rugalmasságot a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetekre irányuló kérelmek rangsorolása és a jóváhagyásuk tekintetében. Elő kell mozdítaniuk az innovációt és a szabályozó hatóságok általi tanulást, és különösen figyelembe kell venniük a részt vevő kkv-k és induló innovatív vállalkozások sajátos körülményeit és kapacitásait.

E végrehajtási jogi aktusoknak közös fő elveket kell tartalmazniuk a következő kérdésekre vonatkozóan:

a) a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetekben való részvételre való jogosultság feltételei és a kiválasztási eljárás;

b) a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetek kérelmezésére, az azokban való részvételre, azok nyomon követésére, az azokból való kilépésre és az azok megszüntetésére vonatkozó eljárás;

c) a résztvevőkre vonatkozó feltételek.

Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 45. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(4) A „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetben való részvétel nem érinti a tesztkörnyezetet felügyelő hatóságok felügyeleti és korrekciós hatásköreit. Az innovatív „nettó zéró” technológiák, illetve más innovatív technológiák tesztelését, fejlesztését és validálását az illetékes hatóságok felügyelete és támogatása mellett kell végezni. Az illetékes hatóságok a vonatkozó jog keretein belül rugalmasan gyakorolják felügyeleti hatásköreiket, aminek során kiigazítják a meglévő szabályozási gyakorlatokat és gyakorolják mérlegelési jogkörüket, amikor konkrét, „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezettel kapcsolatos projektre vonatkozó jogi rendelkezéseket hajtanak végre és érvényesítenek, azzal a céllal, hogy felszámolják az akadályokat, enyhítsék a szabályozásból eredő terheket, csökkentsék a szabályozási bizonytalanságot, valamint támogassák az innovációt a „nettó zéró” technológiákban, illetve az egyéb innovatív technológiákban.

(5) Az e cikkben rögzített célkitűzés elérése céljából az illetékes hatóságok mérlegelik, hogy a vonatkozó uniós jog által megengedett mértékben engedélyezzenek-e eltéréseket vagy mentességeket a nemzeti jogban. Az illetékes hatóságok gondoskodnak arról, hogy a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezeti terv biztosítsa az uniós jog szerinti követelmények és a nemzeti jog fő célkitűzéseinek és alapvető követelményeinek tiszteletben tartását. Az illetékes hatóságok gondoskodnak arról, hogy az innovatív „nettó zéró” technológiák vagy más innovatív technológiák fejlesztése és tesztelése során azonosított, az egészséget, a biztonságot vagy a környezetet érintő bármely jelentős kockázatot nyilvánosan közöljék, és elrendeljék a fejlesztési és tesztelési folyamat azonnali felfüggesztését mindaddig, amíg a szóban forgó kockázatot nem sikerül csökkenteni. Amennyiben az illetékes hatóságok úgy ítélik meg, hogy a tervezett projekt rendkívüli kockázatot jelent a munkavállalók, az általános lakosság vagy a környezet egészségére és biztonságára, különösen azért, mert rendkívül mérgező anyagokkal végzett vizsgálathoz, fejlesztéshez vagy validáláshoz kapcsolódik, a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezeti tervet csak akkor hagyják jóvá, ha kielégítően meggyőződtek arról, hogy az azonosított rendkívüli kockázattal arányos, megfelelő biztosítékok kerültek bevezetésre.

(6) A „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetben részt vevők a felelősségvállalásra alkalmazandó uniós és tagállami jog értelmében továbbra is felelősséggel tartoznak a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetben végzett tesztelés következtében harmadik feleknek okozott vagyoni károkért.

(7) A „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezet működtetésének időtartama az illetékes nemzeti hatóság beleegyezésével ugyanezen eljárás révén meghosszabbítható.

(8) A „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezeteket úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy azok adott esetben elősegítsék az illetékes nemzeti hatóságok közötti, határokon átnyúló együttműködést. Azok a tagállamok, amelyek „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetet hoztak létre, koordinálják tevékenységeiket, valamint a platform keretében együttműködnek azzal a céllal, hogy a releváns információkat megosszák más tagállamokkal. A platform felkérhet olyan vállalkozásokat, amelyek részt vettek valamely „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetben, hogy osszák meg a folyamattal kapcsolatos tapasztalataikat. A Bizottság a tagállamok által nyújtott információk és a platformban folytatott megbeszélések alapján rendszeresen jelentést tesz a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetek végrehajtásának eredményeiről, beleértve a bevált gyakorlatokat, a levont tanulságokat és a tesztkörnyezetek kialakítására vonatkozó ajánlásokat, valamint adott esetben az e rendeletnek és más uniós jognak a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetben, a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezet céljához igazított módon való alkalmazásáról.

34. cikk

A kkv-kra és az induló innovatív vállalkozásokra vonatkozó intézkedések

(1) A tagállamok:

a) a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások számára elsőbbségi hozzáférést biztosítanak a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetekhez, amennyiben azok teljesítik a 33. cikkben megállapított jogosultsági feltételeket;

b) figyelemfelkeltő tevékenységeket szerveznek a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetekben való részvételével kapcsolatban;

c) adott esetben külön kommunikációs csatornát hoznak létre a kkv-kkal és az induló innovatív vállalkozásokkal folytatandó kommunikációra, hogy iránymutatást nyújtsanak részükre, és megválaszolják a 33. cikk végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket.

(2) A tagállamok figyelembe veszik a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások sajátos érdekeit és szükségleteit, és megfelelő adminisztratív támogatást nyújtanak számukra a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetekben való részvételhez. Az EUMSZ 107. és 108. cikke alkalmazásának sérelme nélkül, a tagállamok tájékoztatják a kkv-kat és az induló innovatív vállalkozásokat a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetben folytatott tevékenységeikhez rendelkezésre álló pénzügyi támogatásról.

35. cikk

A stratégiai energiatechnológiai terv irányítócsoportjának létrehozása

(1) Létrejön a stratégiai energiatechnológiai terv irányítócsoportja (a továbbiakban: a SET-terv irányítócsoportja).

(2) A SET-terv irányítócsoportja az e rendeletben meghatározott feladatokat látja el.

36. cikk

A SET-terv irányítócsoportjának feladatai

(1) A SET-terv irányítócsoportja iránymutatást és irányt nyújt a stratégiai energiatechnológiai terv számára.

(2) A Bizottság és a tagállamok együtt dolgoznak és koordinálnak a SET-terv irányítócsoportján belül annak érdekében, hogy a tiszta energiával kapcsolatos kutatással és innovációval kapcsolatos, adott esetben – meghívásos alapon – harmadik országokkal együtt történő koordináció és együttműködés révén hozzájáruljanak a tiszta, hatékony és költséghatékony energiatechnológiák fejlesztésének támogatásához.

(3) A SET-terv irányítócsoportja tanácsot és segítséget nyújt a Bizottság számára az (1) és a (2) bekezdésben említett feladatokhoz kapcsolódó kezdeményezések kialakítása során.

37. cikk

A SET-terv irányítócsoportjának felépítése és működése

(1) A SET-terv irányítócsoportját a tagállamok és a Bizottság alkotják. Az elnöki tisztséget a Bizottság egy vagy több képviselője tölti be.

(2) Minden tagállam egy magas szintű képviselőt nevez ki a SET-terv irányítócsoportjába. Amennyiben az a funkció és a szakértelem szempontjából releváns, egy tagállam egynél több képviselőt is kinevezhet a SET-terv irányítócsoportjának különböző feladataival kapcsolatban. A SET-terv irányítócsoportjába kinevezett minden képviselőnek kell, hogy legyen egy helyettese.

(3) A Bizottság javaslata alapján a SET-terv irányítócsoportja a tagok egyszerű többségével elfogadja eljárási szabályzatát.

(4) A SET-terv irányítócsoportja rendszeres időközönként ülésezik, hogy biztosítsa a feladatai hatékony ellátását. Amennyiben szükséges, a SET-terv irányítócsoportja a Bizottságnak vagy a tagok egyszerű többségének a megindokolt kérése alapján is ülésezik.

(5) A Bizottság technikai és logisztikai támogatást nyújtó végrehajtó titkárság révén segíti a SET-terv irányítócsoportját.

(6) A SET-terv irányítócsoportja létrehozhat olyan állandó vagy ideiglenes munkacsoportokat, amelyek konkrét kérdésekkel és feladatokkal foglalkoznak.

VII. FEJEZET

IRÁNYÍTÁS

38. cikk

A „Nettó Zéró” Európa Platform létrehozása és feladatai

(1) Létrejön a „Nettó Zéró” Európa Platform (a továbbiakban: a platform).

(2) A platform az e rendeletben meghatározott feladatokat látja el.

(3) A platform tanácsot és segítséget nyújthat a Bizottságnak és a tagállamoknak az e rendelet I. fejezetében meghatározott célok megvalósítására irányuló tevékenységeikkel kapcsolatban, ugyanakkor – amennyiben megvalósítható – elkerülve azt, hogy aránytalan adminisztratív terhek nehezedjenek a tagállamokra, valamint figyelembe véve a tagállamok nemzeti energia- és klímaterveit.

(4) A platform tagjainak egyeztetniük kell a „nettó zéró” ipari partnerségekről a platformon belül annak érdekében, hogy világszerte előmozdítsák a „nettó zéró” technológiák bevezetését, együttműködjenek az innovatív „nettó zéró” technológiák fejlesztése terén, továbbá támogassák az uniós ipar kapacitásait a tiszta energiára való globális átállás előkészítése terén, összhangban e rendeletnek az 1. cikkben megállapított általános céljával. A platform rendszeres időközönként megvitathatja többek között az alábbi kérdéseket:

a) hogyan javítható és mozdítható elő az Unió és a harmadik országok közötti együttműködés, valamint know-how- és technológia-megosztás a „nettó zéró” értéklánc mentén;

b) a reziliencia, többek között az e rendelet hatálya alá tartozó európai iparágak globális értékláncokhoz viszonyított versenyképességének fokozása, valamint az említett fokozást célzó, ajánlott intézkedések révén;

c) adott esetben az e rendelet és más olyan uniós kezdeményezések közötti összhang javítása, amelyek hozzájárulhatnak e rendelet célkitűzéseihez, valamint, hogy kell-e kiadni ajánlásokat ezzel kapcsolatban;

d) a „nettó zéró” technológiák értékláncai terén tett előrehaladás, a folyamatban lévő technológiai változások és ipari szerkezetváltások, valamint a potenciális jövőbeli, kialakulóban lévő stratégiai értékláncok, figyelemmel e rendelet célkitűzéseire;

e) a II. fejezet II. szakaszának, valamint a 15. és a 16. cikknek a végrehajtására és az engedélyezési határidők felgyorsítására vonatkozó legjobb gyakorlatok;

f) miként kezelhetők a nem vámjellegű kereskedelmi akadályok, például a megfelelőségértékelés kölcsönös elismerése vagy az exportkorlátozások elkerülésére irányuló kötelezettségvállalások révén;

g) mely harmadik országokat lehetne előnyben részesíteni a „nettó zéró” ipari partnerségek megkötésénél, figyelembe véve az alábbiakat:

   i. az ellátás biztonságához való potenciális hozzájárulás, figyelembe véve a „nettó zéró” technológiákra irányuló gyártási kapacitásukat;

   ii. léteznek-e már együttműködési megállapodások az adott harmadik ország és az Unió között;

   iii. egy-egy harmadik ország szabályozási kerete és annak végrehajtása biztosítja-e a környezeti hatások nyomon követését, megelőzését és minimálisra csökkentését, a társadalmi felelősség szemléletének megfelelő gyakorlatok alkalmazását, beleértve az emberi és a munkavállalói jogok tiszteletben tartását és a helyi közösségekkel való érdemi és méltányos együttműködést, az átlátható üzleti gyakorlatok alkalmazását, valamint a közigazgatás és a jogállamiság megfelelő működésére gyakorolt káros hatások megelőzését;

   iv. szén-dioxid-besajtolási és -tárolási kapacitások a saját területükön;

h) hogyan ösztönözhető a „nettó zéró” technológiák Unión belüli termelése a finanszírozás, a szabályozási keret, valamint a beruházási és a helyszínre vonatkozó garanciák kezelésével;

i) a kereskedelmi intézkedések „nettó zéró” iparágakban történő alkalmazásának értékelése.

Ez a bekezdés nem érinti a Tanácsnak a nem kötelező erejű nemzetközi jogi eszközök tekintetében meglévő, a Szerződések szerinti előjogait.

(5) A tagállamok támogathatják a Bizottságot a „nettó zéró” ipari partnerség keretében meghatározott együttműködési intézkedések végrehajtásában.

(6) Figyelembe véve a Bizottság a tisztaenergia-technológiák versenyképességének terén való előrehaladásról szóló, 2023. október 24-i jelentését és a Bizottság 2022. évi éves teherfelmérését, a Bizottság jelentést tesz a platformnak az Unióban lévő „nettó zéró” iparágakra nehezedő, szabályozásból eredő terhek alakulásáról.

(7) A platformnak rendszeresen egyeztetnie kell a szabványosítással foglalkozó magas szintű fórummal annak megvitatása céljából, hogy miként használható a szabványosítás arra, hogy támogatni lehessen a „nettó zéró” technológiákat az Unióban.

39. cikk

A platform felépítése és működése

(1) A platform a tagállamok és a Bizottság képviselőiből áll. Az elnöki tisztséget a Bizottság egyik képviselője tölti be.

(2) Minden tagállam egy magas szintű képviselőt nevez ki a platformba. Amennyiben az a funkció és a szakértelem szempontjából releváns, egy tagállam egynél több képviselőt is kinevezhet a platform különböző feladataival kapcsolatban. A platformba kinevezett minden képviselőnek kell, hogy legyen egy helyettese. Csak a tagállamok rendelkeznek szavazati joggal. A képviselők számától függetlenül minden tagállam csak egy szavazattal rendelkezhet.

(3) A Bizottság javaslata alapján a platform a tagok egyszerű többségével elfogadja eljárási szabályzatát.

(4) A platform rendszeres időközönként ülésezik, hogy biztosítsa az e rendeletben előírt feladatainak hatékony ellátását. Amennyiben szükséges, a platform a Bizottság vagy valamely tagállam megindokolt kérése alapján rendkívüli ülést tart.

(5) A Bizottság technikai és logisztikai támogatást nyújtó végrehajtó titkárság révén segíti a platformot.

(6) A platform létrehozhat olyan állandó vagy ideiglenes alcsoportokat, amelyek az e rendelettel kapcsolatos konkrét kérdésekkel és feladatokkal foglalkoznak.

A platform létrehoz legalább egy alcsoportot annak érdekében, hogy biztosítsa az akadémiák V. fejezet szerinti, megfelelő végrehajtását.

(7) A platform meghívja az Európai Parlament képviselőit, hogy megfigyelőként vegyenek részt az ülésein, beleértve a (6) bekezdésben említett állandó vagy ideiglenes alcsoportok üléseit is. Az Európai Parlament a platform munkájával kapcsolatos valamennyi dokumentumot és információt a platform tagjaival egyidejűleg kap meg.

(8) A platform létrehozza a „nettó zéró” iparral foglalkozó csoportot. E csoport saját kezdeményezésére vagy a platform kérésére ajánlásokat fogalmaz meg a platform számára az e rendelet célkitűzéseinek eléréséhez való hozzájárulás céljából.

(9) A platform vagy a Bizottság adott esetben meghívhatja az ipart, a civil szféra szervezeteit, a tudományos életet, a szakszervezeteket és más harmadik feleket képviselő szakértőket, hogy vegyenek részt a platform ülésein és az alcsoportok ülésein, vagy írásbeli észrevételek benyújtására kérheti fel őket. E szakértők a döntések meghozatalában nem vehetnek részt.

(10) A platform megteszi a szükséges intézkedéseket a bizalmas és üzleti szempontból érzékeny információk biztonságos kezelésének és feldolgozásának biztosítására.

(11) A platform minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy döntéseit konszenzus útján hozza meg.

(12) A platform egyeztet és együttműködik a meglévő és megfelelő ipari szövetségekkel, továbbá adott esetben meghívja őket az ülésein való részvételre, ideértve a (6) bekezdésben említett állandó vagy ideiglenes alcsoportok üléseit is.

(13) A platform legalább évente egyszer együttes ülést tart a 35. cikkben említett SET-terv irányítócsoportjának képviselőivel annak érdekében, hogy megvitassák a legújabb fejleményeket, az ezen rendelet és a stratégiai energia-technológiai terv végrehajtása közötti szinergiákat, valamint hogy ajánlásokat adjanak ki ezekre vonatkozóan.

40. cikk

A „nettó zéró” ipar szabályozási terheivel foglalkozó tudományos tanácsadó csoport

(1) Létrejön a „nettó zéró” ipar szabályozási terheivel foglalkozó tudományos tanácsadó csoport (a továbbiakban: a tudományos tanácsadó csoport).

(2) A tudományos tanácsadó csoport legalább hét vezető tudományos szakértőből áll, akik a vonatkozó tudományágak széles körét lefedik. A tudományos tanácsadó csoport tagjainak meg kell felelniük a (4) bekezdésben megállapított kritériumoknak.

(3) A tudományos tanácsadó csoport tagjai közül egyazon tagállam állampolgárságával legfeljebb két személy rendelkezhet. A tudományos tanácsadó csoport tagjainak függetlenségéhez nem férhet kétség.

(4) A tudományos tanácsadó csoport tagjait nyílt, tisztességes és átlátható kiválasztási eljárást követően négyéves időtartamra nevezik ki, amely megbízatás egy alkalommal megújítható. A tagok kiválasztásának alapjául szolgáló kritériumok a következők:

a) tudományos kiválóság;

b) tudományos értékelések elvégzésében és tudományos tanácsadásban szerzett tapasztalat a szakterületükön;

c) a közigazgatás terén vagy a tudományos tanácsadó csoport feladatai szempontjából releváns más területeken szerzett tapasztalat;

d) nemzetközi környezetben, interdiszciplináris közegben szerzett szakmai tapasztalat.

(5) A tudományos tanácsadó csoport tagjait személyes minőségükben nevezik ki, és véleményeiket a tagállamoktól és az uniós intézményektől függetlenül nyújtják. A tudományos tanácsadó csoport a tagjai közül négyéves időtartamra elnököt választ. A csoport elfogadja eljárási szabályzatát.

(6) A tudományos tanácsadó csoport a tevékenységeinek végzése során kizárólag tanácsadói minőségben járhat el, és tevékenységeivel nem sértheti sem a Bizottság kezdeményezési jogát, sem a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodást, sem pedig a Bizottság ellenőrzési és minőség-ellenőrzési funkcióit a Szabályozói Ellenőrzési Testületben.

(7) A tudományos tanácsadó csoport a (6) bekezdéssel összhangban támogatja a Bizottság, az Európai Parlament és a tagállamok munkáját, miközben feladatainak ellátása során függetlenül jár el, tanácsadói jelentéseket készítve az uniós jognak az e rendelet hatálya alá tartozó ipari tevékenységekre gyakorolt szabályozási hatásáról és szabályozásból eredő terheiről. Annak érdekében, hogy következetes tanácsokat nyújtson, a tudományos tanácsadó csoportnak értékelnie kell az e rendelet hatálya alá tartozó ipari tevékenységekre gyakorolt szabályozási hatásokat és szabályozásból eredő terheket, mégpedig tudományosan megalapozott módszertan alkalmazásával, valamint adott esetben a minőségi jogalkotási eszköztár figyelembevételével.

(8) A Bizottság biztosítja a tudományos tanácsadó csoport titkárságát.

(9) A tudományos tanácsadó csoport rendszeresen véleményt cserél a munkájáról a platformmal.

41. cikk

Nemzeti energia- és klímatervek

A tagállamok figyelembe veszik ezt a rendeletet a nemzeti energia- és klímaterveik elkészítése során – különös tekintettel az energiaunió „kutatás, innováció és versenyképesség” dimenziójára –, tükrözve az energiaunióra vonatkozó stratégia és a stratégiai energiatechnológiai terv prioritásait, továbbá az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti kétévenkénti eredményjelentéseik benyújtásakor.

VIII. FEJEZET

NYOMON KÖVETÉS

42. cikk

Nyomon követés

(1) A Bizottság folyamatosan nyomon követi az alábbiakat:

a) az Unió által a következők tekintetében elért eredmények: az Unió 1. cikkben említett céljai, különösen az azon „nettó zéró” technológiákkal kapcsolatos ellátási kockázatok, amelyek torzítanák a versenyt vagy széttagolnák a belső piacot, valamint e rendelet ezzel kapcsolatos hatása;

b) az Unió által az 5. cikkben említett referenciaértékek tekintetében elért eredmények, figyelembe véve a globális piacon meglévő korlátokat és lehetőségeket;

c) a „nettó zéró” technológiák Unió területére irányuló behozatali és az Unió területéről történő kiviteli értéke, illetve volumene;

d) a szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozóan a 20. cikkben említett uniós szintű célkitűzés, valamint a kapcsolódó szén-dioxid-szállítási infrastruktúra és a kapcsolódó szén-dioxid-leválasztási tevékenységek tekintetében elért eredmények.

(2) A tagállamok és az általuk erre a célra kijelölt nemzeti hatóságok összegyűjtik és rendelkezésre bocsátják az (1) bekezdésben előírt adatokat és egyéb bizonyítékokat.

Legalább háromévente összegyűjtik különösen a következőkre vonatkozó adatokat:

a) a „nettó zéró” technológiák vagy a „nettó zéró” technológiákat alkalmazó áruk belső piacon belüli kereskedelme előtt álló akadályok és azok potenciális kiváltó tényezői, beleértve azokat az eseteket is, amelyekben az említett akadályok a globális ellátási láncok zavaraiból erednek;

b) a „nettó zéró” technológiák és piaci tendenciák alakulása, valamint a vonatkozó „nettó zéró” technológiák piaci ára, beleértve az aukciókra, azok gyakoriságára, az odaítélési árakra és a mennyiségre vonatkozó információkat is, amennyiben azok a IV. fejezet követelményeinek teljesítése szempontjából relevánsak;

c) a „nettó zéró” technológiák gyártási kapacitása és a kapcsolódó tevékenységek, ideértve a munkaerő- és készségigényekre vonatkozó adatokat is;

d) a „nettó zéró” technológiák gyártására irányuló projektekben részt vevő kkv-k száma;

e) az engedélyezési eljárásokkal kapcsolatos következő információk, „nettó zéró” technológiánként:

   i. a kezdeményezett engedélyezési eljárások száma, az elutasított kérelmek száma és a meghozott átfogó határozatok száma, annak megjelölésével, hogy a projekt jóváhagyásra vagy elutasításra került-e;

   ii. az engedélyezési eljárások időtartama, amennyiben átfogó határozat meghozatalára került sor, beleértve a határidők meghosszabbításának időtartamát is;

   iii. az egyedüli kapcsolattartó pontok működésére elkülönített forrásokra vonatkozó információk;

f) a „nettó zéró” szabályozói tesztkörnyezetek száma és jellege;

g) a tartósan föld alatt tárolt szén-dioxid mennyisége, a 2009/31/EK irányelvvel összhangban.

(3) Ha az adatok még nem szerepelnek a nemzeti energia- és klímatervekben vagy nem állnak összhangban azok elemeivel, úgy minden egyes tagállam 2027. március 15-ig, azt követően pedig háromévente jelentést nyújt be a Bizottságnak, amelyben ismerteti a (2) bekezdésben említett adatokat.

(4) Az e cikk (3) bekezdésében említett jelentéstételi kötelezettség nem alkalmazandó, amennyiben a tagállamok úgy vélik, hogy az ellentétes lenne az EUMSZ 346. cikke szerinti alapvető biztonsági érdekeikkel.

(5) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el, amelyekben előírja az e cikk (3) bekezdésében említett jelentések mintáját. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 45. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(6) Az e cikk (3) bekezdése szerint benyújtott jelentések alapján a Bizottság nyomon követi az Unió által elért, az e cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett előrehaladást, és az (EU) 2018/1999 rendelet 35. cikke (2) bekezdésének m) pontja szerinti, a tisztaenergia-technológiák versenyképességéről szóló éves jelentések részeként közzéteszi a kapcsolódó ajánlásokat. Az ajánlásokban azt is meg kell vizsgálni, hogy az e rendelet 1. cikkében megállapított célok eléréséhez szükséges valamennyi „nettó zéró” technológia ezen rendelet hatálya alá tartozik-e.

(7) A 2009/31/EK irányelv 10. cikke szerint benyújtott engedélykérelmek tervezete, valamint az e rendelet 21. cikkének (2) bekezdése és 23. cikkének (4) és (6) bekezdése értelmében benyújtott jelentések alapján a Bizottság nyomon követi az e cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, a szén-dioxid-besajtolási kapacitásra vonatkozó uniós szintű célérték elérése felé tett előrehaladást. A Bizottság erről évente jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(8) A Bizottság tájékoztatja a platformot az e cikkel kapcsolatos megállapításairól.

IX. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

43. cikk

Felhatalmazás

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 44. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy módosítsa azokat az eljárásokat, amelyek során a 23. cikk (1) bekezdésében említett vállalkozások közötti megállapodásokat és a harmadik felek birtokában lévő tárolási kapacitásokba történő beruházásokat a vállalatok 23. cikk (5) bekezdésében meghatározott egyéni hozzájárulásának teljesítése szempontjából figyelembe veszik, és hogy megállapítsa a 23. cikk (6) bekezdésében említett jelentések tartalmát.

44. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk tartalmazza.

(2) A Bizottságnak a 23. cikk (12) bekezdésében, a 43. cikkben és a 46. cikk (7) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól 2024. június 29-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 23. cikk (12) bekezdésében, a 43. cikkben és a 46. cikk (7) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 23. cikk (12) bekezdése, a 43. cikk vagy a 46. cikk (7) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

45. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül. Az e rendelet 25. cikkével kapcsolatos ügyekben a Bizottságot a 71/306/EGK tanácsi határozattal ([59]) létrehozott közbeszerzési tanácsadó bizottság segíti. Az e rendelet 26. cikkével kapcsolatos ügyekben a Bizottságot az (EU) 2018/1999 rendelet 44. cikkével létrehozott Energiaunió-bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

46. cikk

Értékelés

(1) A Bizottság 2028. június 30-ig, majd azt követően háromévente elvégzi e rendelet értékelését, és a főbb megállapításairól jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

(2) Az (1) bekezdésben említett értékelésnek magában kell foglalnia a következőket:

a) megvalósultak-e e rendeletnek az 1. cikkben megállapított céljai – különösen a belső piac működéséhez való hozzájárulása –, és hogy e rendelet milyen hatást gyakorol az üzleti felhasználókra – különösen a kkv-kra – és a végfelhasználókra, valamint az európai zöld megállapodás célkitűzéseire;

b) alkalmas-e ez a rendelet arra, hogy 2030 után is lehessen eredményeket elérni, és hogy haladni lehessen az 1. cikkben említett hosszabb távú, 2050-re kitűzött klímasemlegességi cél megvalósítása felé, figyelembe véve – többek között – annak lehetőségét, hogy ezen rendeletbe olyan egyéb technológiák is beillesztésre kerülnek, amelyek jelentős szerepet tölthetnek be a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésében;

c) szükség van-e konkrét technológiákra vonatkozó referenciaértékekre az adott technológiák uniós ellátásbiztonságának elérése érdekében.

(3) Az értékelés keretében figyelembe kell venni az alábbiakat:

a) a 42. cikkben említett nyomonkövetési folyamat eredménye;

b) a nemzeti energia- és klímaterveknek – beleértve a stratégiai energiatechnológiai tervet is – az aktualizálásából fakadó technológiai igények, figyelembe véve az energiaunió helyzetéről szóló legutóbbi jelentést.

(4) A Bizottság legkésőbb az e cikk (1) bekezdésében említett határidővel megegyező határidőn belül, valamint a nemzeti energia- és klímatervek valamennyi megújítását vagy aktualizálását, továbbá a platformmal folytatott konzultációt követően értékelést végez arról, hogy szükséges-e bővíteni a „nettó zéró” technológiák 4. cikkben foglalt listáját, és adott esetben erre irányuló javaslatot nyújt be.

(5) A tagállamok illetékes hatóságainak a Bizottság rendelkezésére kell bocsátaniuk a birtokukban lévő azon releváns információkat, amelyeket a Bizottság az (1) bekezdésben említett jelentés elkészítéséhez bekérhet.

([59]) A Tanács 71/306/EGK határozata (1971. július 26.) az építési beruházásra irányuló közbeszerzésekkel foglalkozó tanácsadó Bizottság létrehozásáról (HL L 185., 1971.8.16., 15. o.).

(6) Amennyiben az e cikk (1) bekezdésében említett jelentés alapján a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy az Unió valószínűleg nem fogja elérni az 1. cikk (1) bekezdésében foglalt célokat, a platformmal való konzultációt követően értékeli a szóban forgó célok megvalósításának biztosítását célzó intézkedésekre irányuló javaslat megvalósíthatóságát és arányosságát.

(7) A Bizottság 2025. március 30-ig felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el a 44. cikkel összhangban, a mellékletnek a „nettó zéró” technológiák 4. cikkben foglalt listája alapján történő módosítására annak érdekében, hogy meghatározza a „nettó zéró” technológiákon belüli alkategóriákat, valamint az ezen technológiákhoz használt specifikus alkotóelemek listáját. Az említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusnak átfogó értékelésen kell alapulnia, amelyben meg kell határozni azokat a konkrét alapvető alkotóelemeket, amelyek észszerűen úgy tekinthetők, hogy a „nettó zéró” technológiákhoz elsődlegesen használt alapvető alkotóelemek. Az említett értékelésnek a „nettó zéró” technológiák ellátási láncainak módszeresen elvégzett elemzésén kell alapulnia, figyelembe véve különösen az összetevők kereskedelmi elérhetőségét, a megfelelő részletességi szintet, valamint a technológiai fejleményeket. A Bizottság az említett értékelés alapján felülvizsgálhatja az említett felhatalmazáson alapuló jogi aktust.

47. cikk

A bizalmas információk kezelése

(1) Az e rendelet végrehajtása során szerzett információk kizárólag e rendelet céljaira használhatók fel, és azokat a vonatkozó uniós és nemzeti jog védi.

(2) A tagállamok és a Bizottság biztosítják az e rendelet alkalmazása során szerzett és kezelés tárgyát képező üzleti titkok, valamint más érzékeny, illetve bizalmas információk, valamint minősített adatok védelmét – beleértve az ajánlásokat és a meghozandó intézkedéseket is –, az uniós és a vonatkozó nemzeti joggal összhangban.

(3) A Bizottság és a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az e rendelet értelmében rendelkezésre bocsátott vagy kicserélt minősített adatokat – a vonatkozó uniós vagy nemzeti joggal összhangban – a kibocsátó előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül ne minősítsék vissza, illetve annak minősítését ne oldják fel.

(4) Amennyiben egy tagállam úgy ítéli meg, hogy az összesített információknak a 23. cikk szerinti közlése valószínűsíthetően veszélyezteti a nemzetbiztonsági érdekeit, indokolást tartalmazó értesítés útján kifogást emelhet az adott információk Bizottság általi közlése ellen.

(5) A Bizottság és a nemzeti hatóságok, valamint azok tisztviselői, alkalmazottai és az e hatóságok felügyelete alatt dolgozó egyéb személyek – a vonatkozó uniós vagy nemzeti joggal összhangban – biztosítják a feladataik és tevékenységeik végzése során szerzett információk bizalmas jellegét. Ez a kötelezettség a 39. cikk értelmében a platform ülésein részt vevő valamennyi tagállami képviselőre, megfigyelőre, szakértőre és egyéb résztvevőre is alkalmazandó.

48. cikk

Az (EU) 2018/1724 rendelet módosításai

Az (EU) 2018/1724 rendelet a következőképpen módosul:

1. Az I. melléklet első oszlopa egy új, a „»Nettó zéró« technológiák gyártására irányuló projektek” sorral egészül ki.

2. Az I. melléklet második oszlopában az „R. »Nettó zéró« technológiák gyártására irányuló projektek” sor a következő pontokkal egészül ki:

„1. az engedélyezési eljárásra vonatkozó információk;

2. finanszírozási és befektetési szolgáltatások;

3. uniós vagy tagállami szintű finanszírozási lehetőségek;

4. vállalkozástámogatási szolgáltatások, többek között, de nem kizárólag a társaságiadó-bevallás, a helyi adótörvények és a munkajog terén.”

3. A II. melléklet első oszlopa egy új, a „»Nettó zéró« technológiák gyártására irányuló projektek” sorral egészül ki.

4. A II. melléklet második oszlopában a „»Nettó zéró« technológiák gyártására irányuló projektek” sor a következő ponttal egészül ki:

„A »nettó zéró« technológiák gyártására irányuló projektek és a stratégiai »nettó zéró« projektek építésére, bővítésére, átalakítására, valamint működtetésére vonatkozó valamennyi releváns engedélyre, köztük az építési, a vegyianyag és a hálózati csatlakozási engedélyekre, környezeti vizsgálatokra és engedélyekre – amennyiben ilyenekre szükség van – irányadó, továbbá az összes kérelmet és eljárást magában foglaló eljárások.”

5. A II. melléklet harmadik oszlopában a „»Nettó zéró« technológiák gyártására irányuló” sor a következő ponttal egészül ki:

„Az eljárások valamennyi lehetséges eredménye, a kérelem hiánytalanságának elismerésétől az eljárás eredményéről szóló átfogó határozatnak a kijelölt kapcsolattartó pont általi bejelentéséig.”

6. A III. melléklet a következő ponttal egészül ki:

„8. Az (EU) 2024/1735 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, többek között az említett rendelet 18. cikke (1) bekezdésének alkalmazása céljából létrehozott vagy kijelölt egyedüli kapcsolattartó pontok, valamint az említett rendelet 33. cikkének (1) bekezdése értelmében létrehozott vagy kijelölt kapcsolattartó pontok.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1735 rendelete (2024. június 13.) a »nettó zéró« technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1735, 2024.6.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).”

49. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

(1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Ezt a rendeletet 2024. június 29-től kell alkalmazni.

(3) 2026. június 30-ig a 25. cikk (1) bekezdését csak a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 16. pontjában és a 2014/25/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 12. pontjában meghatározottak szerinti központi beszerző szervek által kötött szerződésekre, valamint a 25 millió EUR-t elérő vagy meghaladó értékű szerződésekre kell alkalmazni.

(4) A 26. és a 28. cikket 2025. december 30-tól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2024. június 13-án.

az Európai Parlament részéről a	*Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	H. LAHBIB

MELLÉKLET

A végtermékek és a „nettó zéró” technológiák előállításához elsődlegesen használtnak tekintett specifikus alkotóelemek listája

	A „nettó zéró” technológiákon belüli alkategóriák	Az elsődlegesen „nettó zéró” technológiák céljára használt összetevők
Napenergia-technológiák	Fotovoltaikus technológiák	
	Hőelektromosnapenergia-technológiák	
	Naphőenergia-technológiák	
	Egyéb napenergia-technológiák	
Szárazföldi szélenergia- és tengeri megújulóenergia-technológiák	Szárazföldi szélenergia-technológiák	
	Tengeri megújulóenergia-technológiák	
Akkumulátortechnológiák és energiatárolási technológiák	Akkumulátortechnológiák	
	Energiatárolási technológiák	
Hőszivattyúk és geotermikus energiát hasznosító technológiák	Hőszivattyú-technológiák	
	Geotermikus energiát hasznosító technológiák	
Hidrogéntechnológiák	Elektrolizátorok	
	Hidrogén-üzemanyagcellák	
	Egyéb hidrogéntechnológiák	
Fenntartható biogáz- és biometán-technológiák	Fenntartható biogáz-technológiák	
	Fenntartható biometán-technológiák	
Szén-dioxid-leválasztási és -tárolási technológiák	Szén-dioxid-leválasztási technológiák	
	Szén-dioxid-tárolási technológiák	

	A „nettó zéró” technológiákon belüli alkategóriák	Az elsődlegesen „nettó zéró” technológiák céljára használt összetevők
A villamosenergia-hálózat technológiái	A villamosenergia-hálózat technológiái	
	Közlekedési célú elektromos töltési technológiák	
	A hálózat digitalizálására irányuló technológiák	
	A villamosenergia-hálózat egyéb technológiái	
Maghasadásból származó energiák előállítására szolgáló technológiák	Maghasadásból származó energiák előállítására szolgáló technológiák	
	A nukleáris üzemanyagciklus technológiái	
A fenntartható alternatív üzemanyagok technológiái	A fenntartható alternatív üzemanyagok technológiái	
Hidroelektromosságot hasznosító technológiák	Hidroelektromosságot hasznosító technológiák	
Egyéb megújulóenergia-technológiák	Ozmózisenergia-technológiák	
	Környezetienergia-technológiák, a hőszivattyúk kivételével	
	Biomassza-technológiák	
	Hulladéklerakógáz-technológiák	
	Szennyvíztisztító telepek gáztechnológiái	
	Egyéb megújulóenergia-technológiák	
Az energiarendszerhez kapcsolódó energiahatékonysági technológiák	Az energiarendszerhez kapcsolódó energiahatékonysági technológiák	
	Távhő-technológiák	
	Az energiarendszerhez kapcsolódó egyéb energiahatékonysági technológiák	

	A „nettó zéró” technológiákon belüli alkategóriák	Az elsődlegesen „nettó zéró” technológiák céljára használt összetevők
Nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok	A nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok technológiái	
Biotechnológiai éghajlatvédelmi és energetikai megoldások	Biotechnológiai éghajlatvédelmi és energetikai megoldások	
A dekarbonizációt szolgáló transzformatív ipari technológiák	A dekarbonizációt szolgáló transzformatív ipari technológiák	
Szén-dioxid-szállítási és -hasznosítási technológiák	Szén-dioxid-szállítási technológiák	
	Szén-dioxid-hasznosítási technológiák	
Közlekedési célú, szélmeghajtással és elektromos meghajtással kapcsolatos technológiák	Szélmeghajtással kapcsolatos technológiák	
	Elektromos meghajtással kapcsolatos technológiák	
Egyéb nukleáris technológiák	Egyéb nukleáris technológiák	